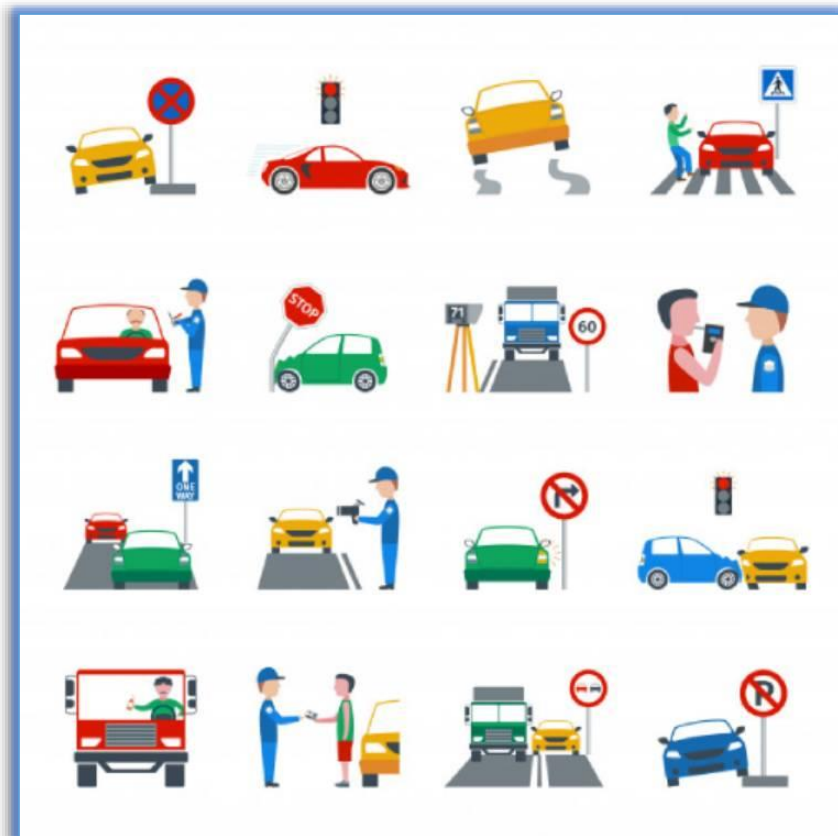

IZVJEŠTAJ REVIZIJE UČINKA PREKRŠAJNI POSTUPCI U SAOBRAĆAJU

Broj: 01-02-10-11-7-2789-20/24

Sarajevo, mart 2025. godine

SADRŽAJ

I. ZAKLJUČAK NEZAVISNOG REVIZORA	1
LISTA SKRAĆENICA	2
PREDGOVOR	3
REZIME	4
II. IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI	7
1. UVOD	7
1.1. Indikacije problema i motiv za provođenje revizije.....	7
1.2. Cilj revizije i revizijska pitanja.....	8
1.3. Obim revizije.....	8
1.4. Kriteriji revizije	9
1.5. Izvori podataka i metodologija	10
2. OPIS OBLASTI.....	11
2.1. Pravni okvir relevantan za predmet revizije.....	11
2.2. Organizacija i nadležnosti u vezi s predmetom revizije	12
2.3. Značaj predmeta revizije.....	13
2.4. Primjeri dobrih praksi	13
3. NALAZI REVIZIJE.....	15
3.1. Regulatorne pretpostavke za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima u saobraćaju	15
3.1.1. Zakonski i podzakonski okvir za oblast prekršajnih postupaka u saobraćaju u FBiH.....	15
3.1.2. Interne procedure o vršenju kontrola i regulaciji saobraćaja i pokretanju prekršajnih postupaka u saobraćaju	19
3.1.3. Analize stanja i planiranje konkretnih mjera	19
3.2. Upravljanje prekršajnim postupcima	20
3.2.1. Kadrovske i tehničke pretpostavke za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima	20
3.2.2. Interni nadzor u oblasti upravljanja prekršajnim postupcima u saobraćaju.....	27
3.2.3. Izvještaji o prekršajnim postupcima u saobraćaju	29
3.3. Izvršenje novčanih kazni i zaštitnih mjera za prekršaje u saobraćaju.....	30
3.3.1. Izvršenje izrečenih novčanih kazni	30
3.3.2. Zaštitne mjere u oblasti saobraćaja	33
3.3.2.1. Privremeno oduzimanje vozila.....	34
3.3.2.2. Lišenje slobode radi naplate novčane kazne	35
4. ZAKLJUČCI REVIZIJE.....	37
4.1. Postoji potreba za unapređenjem regulatornog okvira za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima u saobraćaju	37
4.2. U upravama policije nisu uspostavljene sve potrebne pretpostavke za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima u saobraćaju	37
4.3. Nisu poduzete dovoljne aktivnosti na osiguranju efikasnog izvršenja novčanih sankcija i zaštitnih mjera za prekršaje u saobraćaju	38
5. PREPORUKE	39
5.1. Preporuke za unapređenje regulatornog okvira za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima u saobraćaju	39
5.2. Preporuke nadležnim institucijama za unapređenje pretpostavki za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima u saobraćaju	40
5.3. Preporuke za efikasno izvršenje novčanih sankcija i zaštitnih mjera za prekršaje u saobraćaju.....	41
6. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA	42
7. LISTA TABELA I DIJAGRAMA	45
8. PRILOZI	46
8.1. Temeljni pojmovi relevantni za predmetnu reviziju definisani Zakonom o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini i Zakonom o prekršajima FBiH	46
8.2. Nadležnosti institucija relevantnih za upravljanje prekršajnim postupcima u saobraćaju	47
8.3. Podaci o aktivnostima kantonalnih uprava policije iz oblasti sigurnosti saobraćaja	48
8.4. Propisane sankcije i zaštitne mjere iz zakona o prekršajima u BiH i susjednih država	54
8.5. Podaci o broju angažovanih zaposlenika u upravama policije iz uzorka na obradi prekršajnih naloga	55
8.6. Tehnički kapaciteti uprava policije USK, TK, ZDK, HNK i KS.....	55
8.7. Zahtjevi kantonalnih uprava policije iz uzorka upućeni nadležnim sudovima.....	58
8.8. Reference.....	63

I. ZAKLJUČAK NEZAVISNOG REVIZORA

- i. Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine proveo je reviziju učinka o temi „Prekršajni postupci u saobraćaju“. Cilj je bio ispitati aktivnosti institucija na osiguranju pretpostavki za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima u saobraćaju. Pored toga, ispitane su aktivnosti uprava policije na izvršenju novčanih sankcija i zaštitnih mjera za prekršaje u saobraćaju.
- ii. Revizija je provedena u skladu s odredbama Zakona o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 22/06), INTOSAI Okvirom profesionalnih objava¹ i metodologijom za reviziju učinka VRI u BiH. Primijenjeni su sljedeći INTOSAI standardi: ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 300 – Principi revizije učinka, i ISSAI 3000 – Standardi revizije učinka.
- iii. Revizijom su obuhvaćene aktivnosti ukupno 12 institucija: Federalnog ministarstva pravde, Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova, pet kantonalnih ministarstava unutrašnjih poslova i pet uprava policije iz Unsko-sanskog, Tuzlanskog, Zeničko-dobojskog, Hercegovačko-neretvanskog i Kantona Sarajevo. Vremenski obuhvat revizije bio je period 2021-2023, te dostupni podaci za 2024. godinu.
- iv. **Rezultati revizije ukazali su na potrebu za dodatnim aktivnostima nadležnih institucija kako bi se osigurale pretpostavke za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima u saobraćaju i izvršenje sankcija.**

Zaključci provedene revizije su:

- Postoji potreba za unapređenjem regulatornog okvira za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima u saobraćaju, kako bi se osiguralo jednostavnije i brže pokretanje prekršajnih postupaka, kao i efikasnije izvršenje novčanih kazni i zaštitnih mjera. U FBiH već niz godina nedostaju podzakonski akti potrebni za izvršenje sudskih rješenja o lišenju slobode kažnjnika zbog neplaćanja novčanih kazni, te obavljanje poslova za opće dobro;
  - U upravama policije nisu uspostavljene sve potrebne pretpostavke za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima u saobraćaju. U cilju intenzivnijih kontrola saobraćaja i efikasnijeg pokretanja prekršajnih postupaka neophodan je dodatni angažman i planiranje konkretnih mjera. Prisutne su velike razlike u upravama policije iz uzorka u broju organizovanih akcija kontrole saobraćaja, izdatim prekršajnim nalogima i angažmanu policijskih službenika. Tehnički kapaciteti se razlikuju od uprave do uprave, a izostao je planski pristup na uspostavi nedostajućih kapaciteta. Nije osiguran redovan interni nadzor i izvještavanje u ovoj oblasti;
  - Uprave policije nisu provodile sve potrebne mjere s ciljem efikasnog izvršenja izrečenih novčanih kazni, iako iznos nenaplaćenih kazni raste iz godine u godinu. Utvrđeno je da je u revidiranom periodu evidentirani iznos nenaplaćenih novčanih kazni u pet kantona iznosio preko 59 miliona KM. Provođenje zaštitne mjere privremenog oduzimanja vozila provodi se u različitom obimu u kantonima iz uzorka. Mjera lišenja slobode zbog neplaćenih novčanih kazni u praksi nije bila provodiva.
- v. Unapređenjem upravljanja prekršajnim postupcima u saobraćaju moguće je ostvariti značajnu dodanu vrijednost koja se ogleda u zaštiti javnog interesa, efikasnijoj naplati novčanih kazni, povećanju saobraćajne discipline, te zaštiti života ljudi i njihove imovine.

Sarajevo, 28. 3. 2025. godine

ZAMJENICA GENERALNOG REVIZORA

Nina Džidić, s.r.

GENERALNI REVIZOR

Mirza Kudić, s.r.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava, „Službene novine FBiH“, broj 17/25. INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

LISTA SKRAĆENICA

FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
FMP	Federalno ministarstvo pravde
HNK	Hercegovačko-neretvanski kanton
IDDEEA	Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH
INTOSAI	Međunarodna organizacija vrhovnih revizijskih institucija
ISSAI	Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija
KS	Kanton Sarajevo
MUP	Ministarstvo unutrašnjih poslova
PE	Prekršajna evidencija
PN	Prekršajni nalog
PP	Prekršajni postupak
PS	Policajska stanica
PU	Policajska uprava
RNK i PE	Registar novčanih kazni i prekršajne evidencije
TK	Tuzlanski kanton
UP	Uprava policije
USK	Unsko-sanski kanton
VRI	Vrhovne revizijske institucije
ZDK	Zeničko-dobojski kanton
ZOBS	Zakon o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini
ZoP FBiH	Zakon o prekršajima

PREDGOVOR

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju), u skladu s članom 14. Zakona o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine,² ima pravo izvršiti pregled ili ispitivanje određenog aspekta poslovanja cijele ili dijela institucije, programa ili aktivnosti u pogledu ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti kojima ta institucija koristi svoje resurse i o tome izvještavati na način koji određuje ovaj Zakon. U provođenju revizije učinka primjenjuje se INTOSAI Okvir profesionalnih objava i metodologija za reviziju učinka VRI u BiH i sljedeći INTOSAI standardi: ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 300 – Principi revizije učinka i ISSAI 3000 – Standard revizije učinka. Primijenjene smjernice za reviziju učinka su: 3910 – Temeljni pojmovi za reviziju učinka i 3920 – Proces revizije učinka.

Nezavisni smo od subjekata za reviziju u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Revizija javnog sektora koju obavljaju vrhovne revizijske institucije predstavlja važan faktor u pokretanju promjena u životima građana. Potiče mehanizme odgovornosti, što zauzvrat dovodi do donošenja boljih odluka izvršne i zakonodavne vlasti, kao i dužnosnika koji upravljaju javnim novcem. VRI na ovaj način promovira efikasnost, odgovornost, efektivnost i transparentnost javne uprave. Nezavisna, efektivna i kredibilna VRI stoga je ključna komponenta demokratskog sistema u kojem odgovornost, transparentnost i integritet predstavljaju neodvojivi dio stabilne demokratije.

Principi revizije učinka, u skladu sa ISSAI-jem 300.11, podrazumijevaju:

- **Princip ekonomičnosti** – svođenje troškova resursa na najmanju moguću mjeru. Korišteni resursi trebaju biti na raspolaganju blagovremeno, u odgovarajućoj količini i uz odgovarajući kvalitet, te po najboljoj cijeni;
- **Princip efikasnosti** – najbolje moguće iskorištavanje raspoloživih resursa. Vezan je za odnos korištenih resursa i izlaznih vrijednosti ostvarenih u pogledu količine, kvaliteta i rokova;
- **Princip efektivnosti** – ispunjavanje postavljenih ciljeva i postizanje predviđenih rezultata.

Revizija učinka često obuhvata analizu uslova koje je neophodno osigurati kako bi se mogli poštovati principi ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti. Ti uslovi mogu obuhvatiti praksu i postupke dobrog upravljanja, kojima se osigurava ispravno i blagovremeno obavljanje usluga. Prema potrebi, u obzir treba uzeti i učinak regulatornog ili institucionalnog okvira na efikasnost revidiranih subjekata.³

Pored termina revizija učinka, u stručnoj terminologiji i praksi pojavljuju se i drugi termini, kao što su: revizija uspjeha – uspješnosti, revizija 3E (revizija ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti) i revizija vrijednosti za novac. Revizija učinka ne samo da pruža inicijativu za unapređenje i bolji učinak, ona promovira transparentnost i odgovornost rada javnog sektora. Revizija učinka je način da porezni obveznici, investitori, zakonodavna tijela, mediji, kao i cjelokupna javnost, budu informisani o rukovođenju i rezultatima rada institucija javnog sektora.

Institucije javnog sektora nastoje unaprijediti efikasnost u izvršavanju svojih funkcija. U tom smislu, sve više pažnje posvećuje se osiguranju kvalitetnijih usluga, uz permanentno iznalaženje ušteda. Tako, u uslovima ograničenih resursa i kada je evidentan jaz između raspoloživih sredstava i potreba, a posebno u reformskim procesima, u mnogim segmentima javnog sektora revizija učinka dobija poseban značaj.

---

² „Službene novine FBiH“, broj 22/06

³ ISSAI 300.11 – Osnovni principi revizije učinka

REZIME

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine proveo je reviziju učinka o temi „Prekršajni postupci u saobraćaju“ s namjerom da ispita aktivnosti nadležnih institucija na osiguranju pretpostavki za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima u saobraćaju.

Predmet revizije bile su aktivnosti koje su poduzimale nadležne institucije na osiguranju efikasnog upravljanja prekršajnim postupcima u saobraćaju u smislu adekvatnosti uspostavljenog regulatornog okvira, aktivnosti uprava policije na uspostavi potrebnih pretpostavki za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima. Također, ispitana je efikasnost izvršenja novčanih sankcija i zaštitnih mjera za prekršaje u saobraćaju. Vremenski obuhvat revizije bio je period 2021-2023, te dostupni podaci za 2024. godinu. Obuhvaćeno je ukupno 12 institucija na federalnom i kantonalnom nivou, shodno njihovim nadležnostima u oblasti prekršajnih postupaka u saobraćaju: Federalno ministarstvo pravde, Federalno i pet kantonalnih ministarstava unutrašnjih poslova, te pet uprava policije: USK, TK, ZDK, HNK i KS.

U Federaciji BiH postoji potreba za unapređenjem regulatornog okvira za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima u saobraćaju:

- Zakon o prekršajima u FBiH (u daljnjem tekstu: ZoP FBiH) ne uređuje dovoljno jasno i decidno sva pitanja značajna za prekršajne postupke, izvršenje sankcija i zaštitnih mjera koje se odnose na oblast saobraćaja. S ciljem efikasnog izvršenja prekršajnih sankcija i zaštitnih mjera u oblasti saobraćaja nekoliko institucija u Federaciji BiH je u revidiranom periodu upućivalo inicijative Federalnom ministarstvu pravde (u daljnjem tekstu: FMP) za izmjene i dopune ZoP-a. Međutim, FMP ih još uvijek nije razmatrao;
- Federalno ministarstvo pravde još uvijek nije donijelo podzakonske akte kojima su se trebali regulisati postupak i uvjeti za izvršenje sudskog rješenja o lišenju slobode kažnjenika zbog neplaćanja novčane kazne te uvjeti obavljanja poslova za opće dobro ili poslova za dobro lokalne zajednice. Rok za donošenje ovih podzakonskih akata je bio šest mjeseci od dana stupanja na snagu ZoP-a FBiH, odnosno februar 2015. godine. Međutim, ni nakon deset godina ovi propisi nisu doneseni. U Federaciji nije donesen ni propis o sadržaju i načinu vođenja prekršajne evidencije. Iako je FMUP prije deset godina uputio dopis FMP-u s prijedlogom izmjene ZoP-a FBiH koja se odnosi na podzakonski akt o sadržaju vođenju prekršajne evidencije u Federaciji, još uvijek nije postupljeno shodno prijedlogu FMUP-a;
- Utvrđeno je da nisu donesene interne procedure koje uređuju sva značajna pitanja, koje prethode pokretanju prekršajnih postupaka u saobraćaju. U revidiranom periodu kantonalni MUP-ovi nisu izrađivali sveobuhvatne analize stanja u oblasti prekršajnih postupaka u saobraćaju sa planiranim mjerama, indikatorima uspjeha i očekivanim rezultatima.

U upravama policije nisu uspostavljene sve potrebne pretpostavke za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima u saobraćaju:

- Uprave policije iz uzorka revizije nisu na odgovarajući način planirale mjere kako bi sa raspoloživim kadrovima osigurale intenzivnije kontrole i efikasno pokretanje prekršajnih postupaka u saobraćaju. Primjetne su velike razlike u broju pokrenutih prekršajnih postupaka i uručenih prekršajnih naloga, kao i razlike u broju organizovanih akcija kontrole vozila i vozača između uprava policije. U godišnjim planovima rada uprava policije redovne kontrole i akcije pojačane kontrole saobraćaja planiraju se općenito, te nije osigurano ni godišnje praćenje realizacije potrebnog broja akcija. Policijske stanice u mjesečnim planovima preciziraju kada, gdje i koje kontrole i akcije će izvršiti;
- Nisu izrađivane detaljne analize potrebnih tehničkih kapaciteta s ciljem osiguranja nedostajuće opreme i planiranja mjera za njihovu optimalnu upotrebu kako bi se osigurale efikasnije kontrole saobraćaja. Aktivnosti su se uglavnom odnosile na godišnje planiranje materijalno-tehničkih sredstava putem javnih nabavki i u okvirima sredstava predviđenih kantonalnim budžetima. Tehnički kapaciteti se razlikuju od uprave do uprave policije;

- Uprave policije iz uzorka nisu uspostavile svoje elektronske evidencije koje, između ostalog, omogućavaju vođenje elektronskih knjiga evidencija (upisnika) i praćenje statusa prekršajnih postupaka nakon izdavanja prekršajnog naloga. Pojedine elektronske evidencije su u upravama uspostavljene tek prije nekoliko mjeseci. Uprave policije većinu evidencija o prekršajnim postupcima vode u materijalnom obliku (upisnici/knjige evidencija). U upisnike se manuelno upisuju podaci, što oduzima dosta vremena policijskim službenicima koji rade na obradi prekršaja;
- Nije uspostavljen jedinstveni funkcionalni informacijski i informatički sistem za svakodnevno obavještavanje i statističku obradu podataka, iako je obaveza uspostavljanja propisana još 2014. godine Zakonom o unutrašnjim poslovima FBiH. Federalni ministar unutrašnjih poslova je tek u januaru 2024. godine formirao Radnu grupu, ali u nju nije imenovan predstavnik nijednog kantonalnog MUP-a, iako je navedenim Zakonom jasno propisano kako sistem treba uspostaviti u saradnji s federalnim i kantonalnim nivoima vlasti;
- Uprave policije nisu osigurale redovan interni nadzor nad upravljanjem prekršajnim postupcima u oblasti saobraćaja. Bez adekvatnog nadzora ne mogu biti ustanovljeni ni propusti u predmetnoj oblasti, niti identifikovane potrebne aktivnosti za njihovo otklanjanje. Dvije uprave policije (USK i TK) su 2021. godine posljednji put radile interne nadzore nad pokretanjem prekršajnih postupaka u saobraćaju;
- Ne izrađuju se izvještaji o prekršajnim postupcima u saobraćaju. Nije propisana obaveza ili data određena instrukcija upravama policije iz uzorka da izrađuju posebne izvještaje o prekršajnim postupcima u saobraćaju kako bi se osigurale detaljnije informacije o poduzetim aktivnostima i ostvarenim rezultatima;
- Kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova i uprave policije redovno izrađuju godišnje izvještaje o radu i informacije o stanju sigurnosti saobraćaja. Međutim, u dokumentima nisu navedeni problemi s kojima se uprave policije susreću prilikom upravljanja prekršajnim postupcima u saobraćaju niti predložene mjere i aktivnosti za njihovo prevazilaženje.

Nisu poduzete dovoljne aktivnosti na osiguranju efikasnog izvršenja novčanih sankcija i zaštitnih mjera za prekršaje u saobraćaju:

- Iako je Vrhovni sud FBiH u pravnom shvatanju dao jasno tumačenje prekršajnog naloga sa aspekta izvršenja sankcije koja je njime izrečena i objasnio postupanje ovlaštenog organa u cilju naplate novčane kazne prinudnom naplatom, ustanovljeno je da tri uprave policije (USK, HNK i KS) u revidiranom periodu nisu upućivale zahtjeve nadležnim sudovima za prinudnu naplatu novčane kazne blokiranjem računa. Samo su dvije uprave (TK i ZDK) upućivale zahtjeve nadležnim sudovima za lica koja su izbjegavala platiti novčane kazne ili kada je postojala opasnost od brisanja iz Registra novčanih kazni (u daljnjem tekstu: RNK). Utvrđeno je da je u revidiranom periodu evidentirani iznos nenaplaćenih novčanih kazni u pet uprava policije iznosio 59.636.526,83 KM. Nenaplaćene novčane kazne iz 2021. godine će se shodno propisanom roku iz ZoP-a brisati iz RNK-a sljedeće godine;
- Ustanovljeno je da policijski organi Registar novčanih kazni i prekršajne evidencije (u daljnjem tekstu: RNK i PE) koriste samo prilikom redovnih policijskih kontrola učesnika u saobraćaju, a ne i kao sredstvo preventivnog djelovanja. Uprave policije nisu vršile povremene ili redovne uvide u RNK i PE s ciljem identifikacije povratnika u činjenju težih prekršaja u saobraćaju i poduzimanja aktivnosti na prinudnoj naplati blokiranjem računa zbog neplaćanja kazni ili privremenim oduzimanjem vozila;
- U revidiranom periodu samo UP HNK nije provodila zaštitnu mjeru privremenog oduzimanja vozila licima odgovornim za saobraćajne prekršaje, dok ostale jesu, ali u manjem obimu. Iako su uprave policije (TK, ZDK, HNK i KS) privremeno oduzimale vozila, nadležni sudovi su u većini slučajeva pravosnažnim rješenjima vratili motorna vozila, pozivajući se na pravo neotuđivosti vlasništva, socijalne razloge, a ponekad i bez konkretnog obrazloženja „pokazujući vjeru“ prekršiocima;

- Iako je mjera lišenja slobode zbog neplaćanja novčane kazne zamišljena kao efikasan mehanizam naplate novčane kazne, ustanovljeno je da ona u praksi ne funkcioniše. S obzirom na to da deset godina od stupanja na snagu ZoP-a FBiH nisu doneseni podzakonski akti kojima bi se regulisao postupak i uvjeti za izvršenje sudskog rješenja o lišenju slobode zbog neplaćanja novčane kazne, smještaj prekršilaca saobraćaja, te uvjeti obavljanja poslova za opće dobro, uprave policije iz uzorka su naglasile kako nije moguće izvršiti rješenje suda. Pored toga, ukoliko prekršilac priloži uvjerenje službe za zapošljavanje kojim dokazuje da je nezaposlen, nadležni sudovi donose rješenja kojima se postupci obustavljaju, tako da usljed važećih zakonskih ograničenja podnošenje zahtjeva za izvršenje mjere lišenja slobode gubi svrsishodnost.

II. IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI

1. UVOD

1.1. Indikacije problema i motiv za provođenje revizije

Osiguranje sigurnosti u saobraćaju predstavlja veoma složen problem u cijelom svijetu, što je pokazatelj da se radi o izuzetno kompleksnoj tematici. Razloge takvog stanja treba tražiti u činjenici da je cestovni saobraćaj složen sistem koji čine vozila, vozači, saobraćajna infrastruktura i okruženje. Kompleksnost cestovnog saobraćaja zahtijeva uspostavu adekvatne regulative i upravljanja ovom oblašću.⁴

U Federaciji BiH je sigurnost u saobraćaju nezadovoljavajuća. Naime, veliki broj vozača/ica ne poštuje saobraćajne propise i pravila, što ima za posljedicu brojne saobraćajne nesreće, sa ljudskim žrtvama i materijalnom štetom. Najčešći uzrok nesreća je neprilagođena brzina,⁵ vožnja pod uticajem alkohola, nepoštovanje saobraćajne signalizacije, itd. **U Federaciji BiH u saobraćajnim nesrećama godišnje život izgubi oko 250 osoba, a preko 6800 bude povrijeđeno**, tako da ekonomija Federacije godišnje gubi više od 5% BDP-a ako se uzmu u obzir ukupni troškovi medicinskog liječenja, oštećenje imovine, administrativni rad, itd.⁶ Također, shodno objavljenim statistikama, u FBiH se godišnje u prosjeku obavi 1,14 miliona kontrola vozača/ica, a u približno 56% ovih kontrola⁷ utvrđeno je počinjenje prekršaja.⁸

Dostupni podaci ukazuju na to da se u BiH, a samim tim i u FBiH, još uvijek nisu stvorili uslovi za adekvatno sankcionisanje počinilaca prekršaja s ciljem podizanja stepena sigurnosti na cestama. **Obavijest o počinjenom prekršaju u saobraćaju ili prekršajni nalog u FBiH često stižu mjesecima nakon počinjenog prekršaja ili uopće ne budu uručeni počiniocima prekršaja.** Navedeno može prouzrokovati zastaru pokretanja prekršajnog postupka.⁹ Kašnjenja su najčešća u slučajevima kada kamere ili radari evidentiraju prekoračenje brzine, tako da se često događaju situacije da vlasnici vozila prilikom njihove ponovne registracije otkriju kako imaju neku neplaćenu kaznu za saobraćajni prekršaj ili im prekršajni nalog stigne godinu dana nakon počinjenog prekršaja.¹⁰

Ukupan iznos izrečenih saobraćajnih novčanih kazni je krajem 2022. godine iznosio više od 72 miliona KM. Dostupne studije iz ove oblasti procjenjuju da se godišnje naplati 78% ovih kazni, a ostatak se u obliku duga povećava dok ne zastari, kada se briše iz evidencije. U prosjeku godišnje zastari oko šest miliona KM novčanih kazni koje su izrečene zbog saobraćajnih prekršaja.¹¹

Uspostava evropskog područja sigurnosti na cestama jedan je od trajnih ciljeva Evropske unije (EU) još od 2010. godine, a pristupanje Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji je sveobuhvatni prioritet za BiH. Imajući u vidu da se od 2021. godine u EU provodi okvirna politika o sigurnosti na cestama, tzv. Vizija nula, u BiH i FBiH je neophodno stvoriti uslove za adekvatno rješavanje ovog pitanja.¹²

⁴ <https://balkans.aljazeera.net teme/2021/9/26/saobraćajna-nekultura-kao-glavni-faktor-brojnih-nesreća>

⁵ Podaci sa službene stranice JP Ceste Federacije BiH:

<https://jpdcfbh.ba/bs/aktivnosti/sigurnost-prometa/20#:~:text=Na%20cestama%20C5%A1irom%20BiH%2C%20godi%2C%A1nje,nego%20u%20zemljama%20zapadne%20Evrope.>

⁶ <https://jpdcfbh.ba/bs/aktivnosti/sigurnost-prometa/20>

⁷ Prema izvještajima koji obuhvataju period od 2018. do 2022. godine, u prosjeku policija svakodnevno otkrije 20 osoba koje upravljaju vozilom bez položenog vozačkog ispita te 42 osobe koje upravljaju vozilom pod dejstvom alkohola. <https://www.bhrt.ba/sigurnost-saobra%C4%87aja-u-bih-niske-kazne-i-lo%C5%A1a-saradnja-nadle%C5%BEnih-institucija>

⁸ Prekršajni postupak iz oblasti saobraćaja nadležne institucije pokreću jer su utvrdile i/ili smatraju da su određena lica prekršila propise iz oblasti saobraćaja. Prekršajni nalog je pisani akt kojim se pokreće prekršajni postupak, a koji policijski službenik izdaje počiniocu prekršaja.

⁹ Član 50. stav (1) tačka 1) i 2) Zakona o prekršajima FBiH: „Prekršajni postupak se ne može pokrenuti ni voditi za prekršaje za koje je propisana novčana kazna u iznosu do 3.000,00 KM kada prođu dvije godine od dana kada je prekršaj izvršen. Za prekršaje za koje je propisana novčana kazna u iznosu većem od 3.000,00 KM prekršajni postupak se ne može pokrenuti ni voditi kad prođu tri godine od dana kada je prekršaj izvršen.

¹⁰ <https://www.vecernji.ba/vijesti/pravila-u-bih-iako-se-vise-i-ne-sjecate-prometnog-prekršaja-morate-platiti-kaznu-i-penale-1644542>

¹¹ (Ne)naplaćene saobraćajne kazne u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, 15. 2. 2023, pripremile: Sena Uzunović i Nihada Jeleč

¹² Vizija nula sadrži set preporuka državama članicama, kao što su: nulta tolerancija za vožnju pod uticajem opojnih sredstava, primjena sigurnih ograničenja brzine u skladu s pristupom „sigurnog sistema” za sve vrste cesta, kao što je automatska primjena najveće dopuštene brzine od 30 km/h u stambenim područjima i područjima s puno biciklista i pješaka, itd.

Adekvatno upravljanje prekršajnim postupcima jedan je od značajnijih segmenata vezanih za unapređenje sigurnosti u saobraćaju. Uzimajući u obzir indikacije problema i nedostatke u ovoj oblasti, jasno je da postoji prostor da se ispituju aktivnosti nadležnih institucija na osiguravanju efikasnog upravljanja prekršajnim postupcima iz oblasti saobraćaja. Stoga je Ured za reviziju institucija u FBiH proveo reviziju učinka o temi „Prekršajni postupci u saobraćaju“.

Provođenje ove revizije u skladu je s Ciljem održivog razvoja 3 – Zdravlje i blagostanje, podcilj 3.6 – Do kraja 2030. na globalnom nivou prepoloviti broj smrtnih slučajeva i povreda do kojih dolazi u saobraćajnim nesrećama.

1.2. Cilj revizije i revizijska pitanja

Cilj revizije je bio ispitati aktivnosti institucija na osiguranju pretpostavki za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima u saobraćaju. Pored toga, ispitane su aktivnosti uprava policije na izvršenju novčanih sankcija i zaštitnih mjera za prekršaje u saobraćaju.

Za bolje razumijevanje i analizu problema definisana su sljedeća revizijska pitanja:

1. Da li je uspostavljen odgovarajući regulatorni okvir za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima u saobraćaju?
2. Da li su uprave policije osigurale potrebne pretpostavke za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima u saobraćaju?
3. Da li uprave policije poduzimaju aktivnosti na osiguranju efikasnog izvršenja novčanih sankcija i zaštitnih mjera za prekršaje u saobraćaju?

1.3. Obim revizije

Predmet revizije bile su aktivnosti koje su poduzimale revidirane institucije na osiguranju pretpostavki za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima u saobraćaju. Pod pretpostavkama za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima analizirana je adekvatnost regulatornog okvira, plansko korištenje kadrovskih kapaciteta s ciljem intenzivnih kontrola saobraćaja, tehničke pretpostavke za praćenje saobraćaja, obradu prekršaja, izdavanje prekršajnog naloga, upućivanje zahtjeva nadležnim sudovima, te vršenje internog nadzora i izvještavanja o prekršajnim postupcima. Uvažavajući nadležnosti uprava policije analizirane su i aktivnosti koje su one poduzimale s ciljem efikasnog izvršenja izrečenih novčanih kazni i zaštitnih mjera u oblasti saobraćaja.

Revizijom su obuhvaćene aktivnosti Federalnog ministarstva pravde, nadležnog za donošenje propisa kojima se, između ostalog, uređuje oblast prekršajnih postupaka u saobraćaju, Federalnog i kantonalnih ministarstava unutrašnjih poslova Unsko-sanskog, Tuzlanskog, Zeničko-dobojskog, Hercegovačko-neretvanskog i Kantona Sarajevo, te uprave policija MUP-a USK, MUP-a TK, MUP-a ZDK, MUP-a HNK i MUP-a KS-a, odgovornih za nadzor, kontrolu i regulisanje saobraćaja na putevima kantona, te druge poslove u oblasti saobraćaja utvrđene zakonom i podzakonskim aktima. Pored toga, izvršene su opservacije praktične obrade prekršaja iz oblasti saobraćaja u upravama policije iz uzorka radi sticanja uvida u način i brzinu obrade prekršajnih naloga. Revizijom je obuhvaćen period 2021-2023, i dostupni podaci za 2024. godinu.

Prilikom odabira subjekata revizije u obzir je uzet broj uručenih prekršajnih naloga deset kantonalnih uprava policije, broj zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka, te broj organizovanih akcija kontrole vozila i vozača. Također, u obzir je uzeta teritorijalna raspoređenost kantona, kao i poduzimane aktivnosti uprava policije prilikom provođenja zaštitnih mjera.¹³ Budući da uprave policije PK, BPK Goražde, SBK, ZHK i K10 nisu upućivale zahtjeve sudovima za prinudnu naplatu, lišenje slobode zbog neplaćanja novčanih kazni, niti su privremeno oduzimale vozila,¹⁴ one nisu ni odabrane kao uzorak (detaljnije u Prilogu 7.3).

---

¹³ Iako UP MUP-a HNK nije provodio zaštitne mjere lišenja slobode i privremenog oduzimanja vozila, uzet je kao uzorak revizije zbog poštovanja teritorijalne raspoređenosti kantona u FBiH.

¹⁴ Osim UP-a MUP-a SBK

U okviru prvog revizijskog pitanja analizirano je da li je uspostavljen adekvatan regulatorni okvir potreban za jednostavno i brzo pokretanje prekršajnog postupka, da li su propisane efektivne sankcije i konkretne mjere usmjerene na kažnjavanje „obijesne vožnje“ i višestrukih počinitelaca saobraćajnih prekršaja, kao i mehanizmi za efikasno izvršenje novčanih kazni i zaštitnih mjera. Ispitano je da li su kantonalni MUP-ovi donijeli interne procedure sa detaljno uređenim koracima i postupanjima prilikom vršenja kontrola i regulacije saobraća, te pokretanja prekršajnih postupaka, kao i da li su urađene analize i utvrđene mjere s ciljem smanjenja prekršaja u saobraćaju.

U okviru drugog revizijskog pitanja analizirano je da li uprave policije poduzimaju sve potrebne aktivnosti kako bi raspoloživim kadrovima osiguravali intenzivne kontrole saobraćaja i efikasno pokretanje prekršajnih postupaka. Ispitano je da li uprave planiraju mjere s ciljem osiguranja nedostajućih tehničkih pretpostavki potrebnih za nadzor i kontrolu saobraćaja. Također, ispitano je da li su uprave policije osigurale redovan interni nadzor u oblasti prekršajnih postupaka u saobraćaju. Analizirano je da li uprave policije redovno izrađuju posebne izvještaje o prekršajnim postupcima u saobraćaju s ciljem poduzimanja potrebnih aktivnosti na unapređenju predmetne oblasti.

U okviru trećeg revizijskog pitanja ispitano je da li uprave policije poduzimaju sve potrebne aktivnosti iz svoje nadležnosti kako bi se osiguralo efikasno izvršenje izrečenih novčanih kazni. Pored toga, ispitano je da li uprave redovno provode mjeru privremenog oduzimanja vozila i upućuju zahtjeve sudovima za trajno oduzimanje vozila prekršiocima u saobraćaju. Analizirano je i da li uprave policije upućuju zahtjeve nadležnim sudovima s predlaganjem mjere lišenja slobode zbog neplaćenih novčanih kazni.

Revizija se nije bavila postupanjem sudova u prekršajnim postupcima u oblasti saobraćaja. S obzirom na kompleksnost, ova tematika bi trebala biti predmetom posebne revizije. Također, izvršenje sankcija i zaštitnih mjera, kao što su uvjetna osuda, ukor, oduzimanje imovinske koristi i naknada štete, nisu bile u fokusu revizije.

Definicija prekršaja

Prekršaj predstavlja kršenje propisa, javnog poretka ili drugih društvenih vrijednosti koje nisu zaštićene krivičnim zakonima i drugim zakonima u kojima su propisana krivična djela, kao i kršenje drugih propisa kojima su određena obilježja prekršaja i za koje su propisane sankcije. - Član 2. stav (1) Zakona o prekršajima Federacije BiH

Prekršajni postupak u oblasti saobraćaja je postupak u kojem se utvrđuje odgovornost fizičke ili pravne osobe za počinjeni prekršaj koji pokreću nadležne uprave policije.

1.4. Kriteriji revizije

Prilikom formulisanja kriterija revizije uzeta su u obzir opredjeljenja vlasti da poboljša stanje u oblasti saobraćaja, regulativa koja se odnosi na prekršajne postupke u oblasti saobraćaja, regulativa zemalja u okruženju, te nadležnosti ključnih institucija iz predmetne oblasti.¹⁵

Shodno navedenom, revizijski kriteriji formulisani su za svako revizijsko pitanje na sljedeći način:

Kriteriji za prvo revizijsko pitanje:

- uspostavljeni regulatorni okvir osigurava jednostavno i brzo pokretanje prekršajnog postupka, propisuje efektivne sankcije, mjere za kažnjavanje „obijesne vožnje“ i višestrukih počinitelaca saobraćajnih prekršaja, te mehanizme za efikasno izvršenje novčanih kazni i zaštitnih mjera,
- donesene su interne procedure sa detaljno uređenim koracima i postupanjima prilikom vršenja kontrola i regulacije saobraćaja, te pokretanja prekršajnih postupaka,
- urađene su analize stanja i utvrđene mjere s ciljem smanjenja prekršaja u saobraćaju.

¹⁵ Zakon o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u BiH, Zakon o prekršajima FBiH, Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave, kantonalni zakoni o unutrašnjim poslovima, kantonalni zakoni o policijskim službenicima, zakonska rješenja susjednih zemalja (primjeri dobre prakse): Prekršajni zakon Hrvatske, Zakon o prekršajima Srbije, Zakon o prekršajima Crne Gore

Kriteriji za drugo revizijsko pitanje:

- uprave policije poduzimaju mjere kako bi raspoloživim kadrovima osiguravale intenzivne kontrole saobraćaja i efikasno pokretanje prekršajnih postupaka,
- uprave policije osiguravaju tehničke pretpostavke potrebne za nadzor, kontrolu saobraćaja i pokretanje prekršajnih postupaka,
- uprave policije provode redovan interni nadzor u oblasti prekršajnih postupaka u saobraćaju i izrađuju posebne izvještaje o prekršajnim postupcima.

Kriteriji za treće revizijsko pitanje:

- uprave policije poduzimaju aktivnosti iz svoje nadležnosti kako bi se osiguralo efikasno izvršenje izrečenih novčanih kazni,
- uprave policije provode mjeru privremenog oduzimanja vozila i upućuju zahtjeve sudovima za trajno oduzimanje vozila prekršiocima u saobraćaju,
- uprave policije upućuju zahtjeve nadležnim sudovima s predlaganjem mjere lišenja slobode zbog neplaćenih novčanih kazni.

1.5. Izvori podataka i metodologija

Prikupljeni su podaci iz više izvora, koji su dovoljni, pouzdani i relevantni za sveobuhvatno i objektivno ispitivanje predmeta revizije.

Primarni izvor podataka bili su upitnici i intervjui s revidiranim subjektima, te zakonska i podzakonska regulativa. Putem upitnika prikupljeni su podaci od Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova, deset kantonalnih ministarstava unutrašnjih poslova i devet kantonalnih uprava policije.¹⁶

Obavljeni su intervjui s predstavnicima Federalnog ministarstva pravde, uprava policije ministarstava unutrašnjih poslova USK, TK, ZDK, HNK i KS-a. S ciljem sagledavanja problema prilikom pokretanja prekršajnih postupaka u saobraćaju s različitih aspekata, obavljeni su intervjui s ekspertima iz predmetne oblasti.¹⁷

Također, korišteni su sekundarni izvori podataka, kako bi se obuhvatile sve relevantne perspektive predmeta revizije. U tom smislu, koristile su informacije dobivene analizom planskih dokumenata, izvještaja, stručnih studija, istraživanja, te druge dostupne informacije iz predmetne oblasti, kao i prakse drugih zemalja, što je omogućilo reviziji da stekne širu sliku o prekršajnim postupcima u saobraćaju.

U toku provođenja glavne studije organizovana je fokus grupa kojoj su prisustvovali predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova KS-a, Ministarstva unutrašnjih poslova ZDK, pet uprava policije: USK, TK, ZDK, HNK i KS-a. Također, fokus grupi prisustvovali su predstavnici policijskih stanica i ekspert iz oblasti saobraćajne struke.¹⁸ Cilj održavanja fokus grupe bio je upoznati revidirane subjekte s preliminarnim nalazima, te dati priliku njima i ostalim zainteresiranim stranama da u otvorenoj diskusiji daju svoj doprinos što kvalitetnijoj prezentaciji teme prekršajnih postupaka u oblasti saobraćaja.

Učesnici fokus grupe nisu imali primjedbi na preliminarne nalaze revizije. Istakli su da Ured za reviziju kroz ovaj Izvještaj može pomoći unapređenju stanja u predmetnoj oblasti.

---

¹⁶ Prilikom predstudijskih istraživanja obavljen je intervju sa predstavnicima UP-a MUP-a KS-a.

¹⁷ Semir Šut, bivši komesar MUP-a Zeničko-dobojskog kantona, i Mirzet Sarajlić, sudski vještak iz oblasti saobraćajne struke.

¹⁸ Policijska stanica Konjic, Policijska stanica Jablanica, Mirzet Sarajlić, sudski vještak iz oblasti saobraćajne struke

2. OPIS OBLASTI

2.1. Pravni okvir relevantan za predmet revizije

Propisi relevantni za predmet revizije su:

- **Ustav Federacije BiH¹⁹** koji definiše i osigurava primjenu najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda, posebno prava na život;
- **Zakon o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini²⁰** koji, između ostalog, propisuje osnovne principe međusobnih odnosa i ponašanja učesnika u saobraćaju i drugih subjekata u saobraćaju, osnovne uslove koje moraju da zadovolje putevi u pogledu bezbjednosti saobraćaja na putevima, vođenje Centralnog registra vozača i vozila, pravila saobraćaja na putevima, sistem saobraćajnih znakova i znakova koje daju ovlaštena lica, dužnosti u slučaju saobraćajne nezgode, te druga pitanja iz oblasti bezbjednosti saobraćaja na putevima koja su jedinstvena za cijelu teritoriju Bosne i Hercegovine;
- **Zakon o prekršajima Federacije BiH²¹** kojim se uređuju prekršaj, prekršajne sankcije, postupak prema maloljetnicima, zastara, prekršajni postupak, prekršajni nalog, zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, usmeni pretres, rješenje o prekršaju, žalba, povrat u pređašnje stanje, ponavljanje postupka, evidencija i brisanje sankcija, izvršenje kazni, kao i druga pitanja od značaja za prekršaje na području FBiH;
- **Krivični zakon Federacije BiH²²** čije se određene odredbe kao *mutatis mutandis* primjenjuju u prekršajnom postupku, između ostalog: Glava I. pod nazivom „Osnovna načela“; Glava III. pod nazivom „Pravna pomoć i službena saradnja“; Glava IV. Odjeljak 2. pod nazivom „Mjesna nadležnost“ i Odjeljak 3. pod nazivom „Spajanje i razdvajanje postupka“; Glava VIII. Odjeljak 2. pod nazivom „Privremeno oduzimanje predmeta i imovine“; Glava XXI. pod nazivom „Glavni pretres“; Glava XXIII. Odjeljak 1. pod nazivom „Žalba na prvostepenu presudu“; Glava XXIV. pod nazivom „Vanredni pravni lijekovi – Ponavljanje postupka“; Glava XXVII. pod nazivom „Postupak prema maloljetnicima“ i drugi navedeni u članu 18. Zakona o prekršajima Federacije BiH;
- **Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave²³** kojim se, između ostalog, osnivaju federalna ministarstva, utvrđuje njihov djelokrug i uređuju druga pitanja od značaja za njihovu organizaciju i funkcionisanje. Ovim zakonom definisano je da Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova vrši upravne i druge stručne poslove koji se odnose na ostvarivanje nadležnosti Federacije u oblasti unutrašnjih poslova, u koje spadaju i poslovi sigurnosti saobraćaja na putevima.
- **Zakon o unutrašnjim poslovima Federacije BiH²⁴** kojim je, između ostalog, propisano uspostavljanje jedinstvenog funkcionalnog informacijskog i informatičkog sistema te svakodnevno obavještavanje i statistička obrada podataka po standardiziranoj metodologiji i uz formiranje zajedničke baze podataka iz oblasti unutrašnjih poslova zasnovane na elektronskoj obradi podataka;
- **Kantonalni zakoni o unutrašnjim poslovima** utvrđuju unutrašnje poslove iz nadležnosti kantona, između ostalog nadležnost, organizaciju i rukovođenje ministarstvima unutrašnjih poslova, uključujući i Upravu policije, dužnosti i prava ovlaštenih službenih osoba, stručno obrazovanje, usavršavanje i nagrade zaposlenika, međusobne odnose ministarstava sa drugim kantonalnim ministarstvima unutrašnjih poslova i Federalnim ministarstvom unutrašnjih poslova, te ostalim policijskim organima u Bosni i Hercegovini, kao i druga pitanja od značaja za organizaciju, rad i ostvarivanje funkcije ministarstava;

¹⁹ „Službene novine Federacije BiH“, broj 1/94, 13/97, 16/02, 22/02, 52/02, 63/03, 9/04, 20/04, 33/04, 71/05, 72/05, 88/08

²⁰ „Službeni glasnik BiH“, broj 6/06, 75/06 - ispravka, 44/07, 84/09, 48/10, 48/10 - drugi zakon, 18/13, 8/17, 89/17, 9/18, 46/23 i 88/23

²¹ „Službene novine FBiH“, broj 63/14 i „Službeni glasnik BiH“, broj 41/22 i 68/22 - odluke Ustavnog suda BiH

²² „Službene novine FBiH“, broj 36/03, 21/04 - ispr., 69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14, 76/14, 46/16, 75/17 i 31/23

²³ „Službene novine FBiH“, broj 48/11

²⁴ „Službene novine FBiH“, broj 81/14

- **Kantonalni zakoni o policijskim službenicima** koji regulišu policijska ovlaštenja i radnopravni status policijskih službenika zaposlenih u upravama policije pri kantonalnim ministarstvima unutrašnjih poslova;
- **Zakon o Agenciji za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine**²⁵ koji uređuje vođenje i tehničko održavanje registra novčanih kazni i prekršajne evidencije, pristup, prenos i razmjenu podataka, pružanje podrške, saradnju i koordinaciju rada sa nadležnim organima BiH, entiteta i kantona čiji se podaci vode u evidencijama i koji koriste mrežu za prenos podataka, vlasništvo nad podacima i druga pitanja;
- **Ostali akti** koji bliže uređuju pitanja provođenja prekršajnih postupaka u Federaciji BiH: pravilnici, priručnici, odluke, instrukcije, smjernice, itd.

Pored navedenih propisa, u toku predstudije uzet je u obzir i dokument „Okvir politike Evropske unije za sigurnost na cestama za period 2021-2030“,²⁶ kojim Evropska unija potvrđuje dugoročni svjetski cilj približavanja nultoj stopi smrtnih slučajeva i nultoj stopi teških povreda do 2050. godine. Politika potpune eliminacije smrtnog stradanja u saobraćaju prihvaćena je još 1997. godine u švedskom parlamentu, predstavljena kao „Vizija nula“. Cilj politike je da nijedan učesnik ne pogine ili ne bude teže povrijeđen u saobraćajnim nesrećama te da buduće planiranje cestovnog saobraćaja treba biti u skladu s takvim zahtjevima. U ovom dokumentu je također naglašeno da se ciljevi Evropske unije povezani sa sigurnošću na cestama trebaju temeljiti na koordiniranom, dobro planiranom, sistemskom i adekvatno finansiranom pristupu cestovnoj sigurnosti na nivou EU, te na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou.

2.2. Organizacija i nadležnosti u vezi s predmetom revizije

Prekršajnim postupcima u oblasti saobraćaja upravlja više institucija na različitim nivoima vlasti u Federaciji BiH, u skladu sa zakonom propisanim nadležnostima.

Federalno ministarstvo pravde, kao organ uprave, obavlja upravne, stručne i druge poslove utvrđene zakonom koji se odnose na ostvarivanje nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine, između ostalog i u oblasti prekršajnih postupaka u saobraćaju.²⁷ S tim u vezi, FMP kroz izradu prijedloga zakona i podzakonskih propisa relevantnih za prekršajne postupke kreira regulatorni okvir za pokretanje i provođenje prekršajnih postupaka u FBiH.

Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova vrši poslove iz nadležnosti Federacije u oblasti unutrašnjih poslova, u koje spadaju i poslovi sigurnosti saobraćaja. Također, nadležno je za uspostavljanje jedinstvenog informacijskog i informatičkog sistema za svakodnevno obavješćavanje i statističku obradu podataka.²⁸ Kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova pokreću prekršajne postupke kako je definisano Zakonom o prekršajima Federacije BiH²⁹ i kantonalnim zakonima o unutrašnjim poslovima.³⁰ Kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova su, između ostalog, nadležna za poslove sigurnosti, kontrole i regulacije prometa na cestama te druge poslove u oblasti prometa. Uprave policije su kantonalne uprave u sastavu ministarstava unutrašnjih poslova koje su, između ostalog, nadležne za očuvanje javnog reda i mira, kontrolu i regulaciju saobraćaja na putevima kantona, vođenje kaznenih i prekršajnih evidencija i njihovo ustupanje nadležnim organima u skladu s važećim zakonima i propisima, i vođenje drugih službenih evidencija potrebnih za obavljanje zadataka iz nadležnosti uprava u skladu s važećim zakonima i propisima.

²⁵ „Službeni glasnik BiH“, broj 56/08

²⁶ Dokument „EU Road Safety Policy Framework 2021-2030 – Next Steps Towards Vision Zero“, Evropska komisija, 2020. godina; <https://op.europa.eu/hr/publication-detail/-/publication/d7ee4b58-4bc5-11ea-8aa5-01aa75ed71a1>

²⁷ Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave, „Službene novine FBiH“, br. 58/02, 19/03, 38/05, 2/06, 8/06,61/06,52/09 i 48/11

²⁸ Član 66. stav (3) Zakona o unutrašnjim poslovima FBiH, „Službene novine FBiH“, broj 81/14

²⁹ „Službene novine FBiH“, broj 63/14 i „Službeni glasnik BiH“, broj 41/22 – odluka Ustavnog suda BiH i 68/22 – odluka Ustavnog suda BiH

³⁰ Deset kantonalnih zakona o unutrašnjim poslovima (USK, PK, TK, ZDK, BPK Goražde, SBK, HNK, ZHK, KS i K10)

Kada su u pitanju prekršajni postupci u oblasti saobraćaja, uprave policije su „ovlašteni organi“ koji po uočenom prekršaju ili po prijavljenom prekršaju izdaju prekršajni nalog ili pokreću prekršajni postupak kod nadležnog suda, putem podnošenja zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka.³¹ Ovlašteni organ izdaje prekršajni nalog ukoliko ustanovi da je prekršaj iz njegove nadležnosti utvrđen neposrednim opažanjem ovlaštene službene osobe prilikom inspekcije, nadzora i pregleda, kao i uvida u službenu evidenciju nadležnog organa, zatim na osnovu podataka dobijenih upotrebom uređaja za nadzor ili mjerenje, pregledom dokumentacije i na osnovu priznanja okrivljenog o izvršenju prekršaja pred ovlaštenim organom.

U Prilozima 7.1. i 7.2. prezentirani su osnovni pojmovi relevantni za predmetnu reviziju i ključne nadležnosti institucija u FBiH.

2.3. Značaj predmeta revizije

Saobraćajne nesreće na cestama prepoznate su kao globalni društveni i ekonomski teret, posebno u zemljama u razvoju. U saobraćaju se gube životi i zdravlje ljudi, te uništava imovina, a nepotrebno se gubi i vrijeme zbog zagušenja saobraćaja, što ima veliki uticaj na kvalitet života i društvo u cjelini.

Rješenja za podizanje sigurnosti u saobraćaju postoje: bolja infrastruktura, razvijen pravni sistem, strožija kaznena politika, eliminacija opasnih mjesta na cestovnoj mreži, edukacija, sistemska promocija bezbjednosti saobraćaja (medijske kampanje), povećanje svijesti o nužnosti poštovanja saobraćajne regulative i međusobne solidarnosti učesnika u prometu, jačanje saobraćajne kulture.

Pravo na život osnovno je ljudsko pravo koje se u hijerarhiji nalazi ispred svih drugih.³² U FBiH je ukupan broj poginulih osoba u saobraćajnim nesrećama u 2023. godini bio veći za 15,4%, dok je broj ozlijeđenih bio veći za 5% u odnosu na 2022. godinu.³³ Shodno ovoj poraznoj statistici, značaj pokretanja prekršajnih postupaka treba se ogledati u osiguranju odgovarajućih sankcija i zaštitnih mjera koje trebaju djelovati represivno i preventivno.

Efikasnijim upravljanjem prekršajnim postupcima poboljšala bi se sigurnost u cestovnom saobraćaju, smanjile saobraćajne nesreće, doprinijelo zaštiti zdravlja i spašavanju života ljudi i njihove imovine, te proizveli pozitivni učinci na cjelokupno društvo. Također, učinkovito izvršenje zaštitnih mjera u oblasti saobraćaja ključno je za unapređenje sigurnosti, prevenciju budućih prekršaja i jačanje povjerenja građana i građanki u pravosudni sistem.

2.4. Primjeri dobrih praksi

Dobre prakse upravljanja prekršajnim postupcima u saobraćaju kao oblasti od javnog interesa podrazumijevaju blagovremenu reakciju ovlaštenih organa s ciljem kažnjavanja počinitelja saobraćajnih prekršaja na vrijeme. Blagovremena, odnosno brza reakcija ovlaštenih organa u velikom dijelu zavisi od ovlaštenja i mehanizama koji su propisani važećim zakonima u državi. Također, osnovna namjera novčane kazne je da osobu odvraća od budućih činjenja prekršaja u saobraćaju.

U Republici Hrvatskoj, ukoliko prekršilac ne plati novčanu kaznu u roku koji je određen u Odluci o prekršaju, novčana kazna odmah se mijenja u kaznu zatvora.³⁴ Također, osoba koja nije državljanin Republike Hrvatske, shodno odredbama Prekršajnog zakona, ukoliko ne plati pravosnažno izrečenu novčanu kaznu za počinjeni prekršaj, nakon ponovnog ulaska u Hrvatsku, može biti dovedena nadležnom prekršajnom sudu, koji će izrečenu novčanu kaznu zamijeniti kaznom zatvora.³⁵ Na ovaj način su osigurani neki od elemenata efikasnih prekršajnih postupaka iz oblasti saobraćaja: nediskriminacija, podizanje svijesti kod vozača o važnosti poštovanja propisa, te povećanje sigurnosti u saobraćaju i unapređenje saobraćajne kulture.

³¹ Članovi 53. i 54. Zakona o prekršajima FBiH

³² <https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/0017-0933/2012/0017-093312042925.pdf>

³³ Publikacija „Federacija BiH u brojkama“, Federalni zavod za statistiku, 2024. godina; <https://fzs.ba/index.php/2016/09/07/federacija-bih-u-brojkama/>

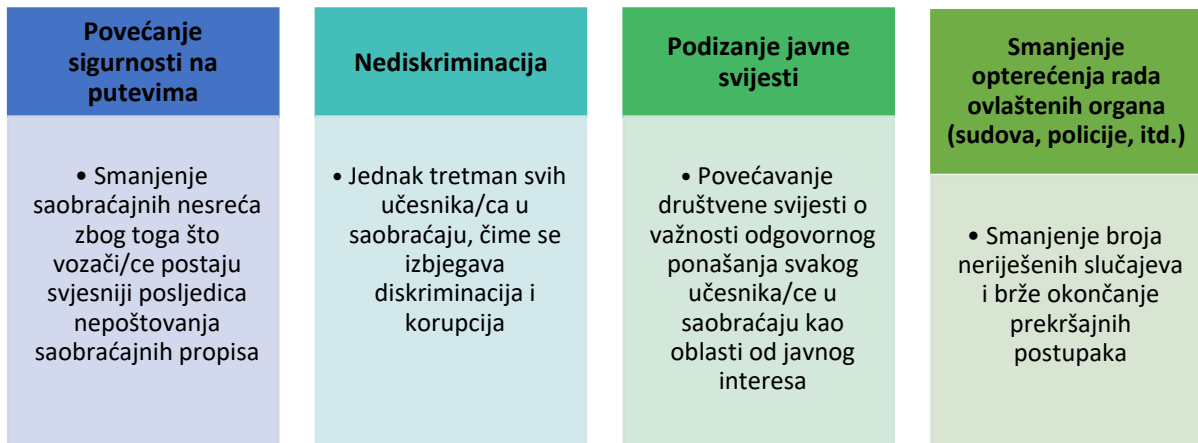
³⁴ <https://sudovi.hr/hr/gradani/prekršajne-kazne-u-prometu>

³⁵ <https://gov.hr/hr/prekršajne-kazne-u-prometu/1226>

U Crnoj Gori je uspostavljen efikasan sistem plaćanja saobraćajnih kazni za strance, na način da prekršilac na licu mjesta plati karticom izrečenu novčanu kaznu. Ukoliko osoba koja je napravila prekršaj nema platnu karticu kod sebe, policijski službenik mu privremeno oduzima lične dokumente. Nakon što plati kaznu, dužan je donijeti priznanicu u policijsku stanicu da bi preuzeo svoju ličnu kartu.³⁶

Kada su u pitanju druge evropske zemlje, Danska i Švajcarska imaju najstrožije kazne za prebrzu vožnju, posebno u naseljenim područjima.³⁷ Primjera radi, ako se u naseljenom području u Danskoj prekorači brzina za 20 km/h iznad ograničenja, rezultat je novčana kazna od 615 eura (cca 1.203 KM), dok je za prekoračenje ograničenja za 40 km/h rezultat kazna od 885 eura (cca 1.732 KM). U Švajcarskoj novčana kazna iznosi 570 eura (cca 1.115 KM), što se smatra upozorenjem i izdaje se ako neko prekorači ograničenje brzine za 18 km/h.³⁸

• *Dijagram 1. Značaj efikasnih prekršajnih postupaka u saobraćaju*

³⁶ <https://etto.ba/clanak/va%C5%BEno-upozorenje-za-turiste-kako-platiti-kaznu-kad-napravite-prekr%C5%A1aj-u-crnoj-gori>

³⁷ <https://www.index.hr/auto/clanak/ove-europske-zemlje-imaju-najstroze-kazne-za-prebrzu-voznju/2605677.aspx>

³⁸ Prekoračenje brzine iznad 18 km/h rezultirat će oduzimanjem vozačke dozvole na jedan mjesec, pri čemu će prekoračenje brzine do 40 km/h rezultirati oduzimanjem vozačke dozvole na najmanje tri mjeseca. U najtežim slučajevima, prekoračenje brzine veće od 40 km/h rezultirat će zatvorskom kaznom od najmanje jedne godine. Kazne se određuju na osnovu oporezivog dohotka i bogatstva prekršilaca saobraćajnih propisa, tako da imućniji prekršioци mogu dobiti kaznu koja prelazi i vrijednost vozila.

3. NALAZI REVIZIJE

Nalazi koji se prezentiraju u ovom poglavlju rezultat su analiziranja i procjene konkretnih revizijskih dokaza i njihovog odnosa spram revizijskih kriterija, i strukturirani su u odnosu na revizijska pitanja.

3.1. Regulatorne pretpostavke za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima u saobraćaju

Analizom propisa relevantnih za predmetnu oblast utvrđeno je da u Federaciji BiH sigurnost saobraćaja reguliše više propisa. Zakonom o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini³⁹ utvrđeni su **osnovni principi međusobnih odnosa i ponašanja učesnika i drugih subjekata u saobraćaju te kaznene odredbe**. Krivičnim zakonom FBiH⁴⁰ utvrđena su **krivična djela protiv sigurnosti javnog prometa i propisane sankcije osobi odgovornoj za počinjeno krivično djelo**.⁴¹ Zakonom o prekršajima⁴² definisano je **izvršenje kazni, kao i pitanja od značaja za prekršaje na području Federacije**.

Prekršajni postupak pokreće se na sljedeći način:

- 1) izdavanjem prekršajnog naloga ili
- 2) podnošenjem zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka sudu.

Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka podniet će se samo u slučajevima kada ne postoje uvjeti za izdavanje prekršajnog naloga određeni u članu 54. ZoP-a FBiH. - Član 53. Zakona o prekršajima Federacije BiH

3.1.1. Zakonski i podzakonski okvir za oblast prekršajnih postupaka u saobraćaju u FBiH

Zakon o prekršajima FBiH koji propisuje pokretanje prekršajnog postupka donesen je prije više od deset godina. Početkom marta 2025. godine izvršena je izmjena i dopuna navedenog zakona kako bi se uskladio sa odlukama Ustavnog suda BiH.⁴³ Konstatovano je da su vršene izmjene i dopune ZOOBS-a kao materijalnog zakona donesenog na nivou BiH prije devetnaest godina.⁴⁴ Međutim, nedostaci u oba propisa imaju i dalje za posljedicu nedovoljnu efikasnost i efektivnost u upravljanju prekršajnim postupcima u saobraćaju.

Ustanovljeno je da odredbe ZoP-a koje propisuju obavezu i način utvrđivanja identiteta počinitelja prekršaja usporavaju, otežavaju i u nekim slučajevima onemogućavaju izdavanje prekršajnih naloga. **Naime, za prekršaje utvrđene uređajima za nadzor i mjerenje uprave policije moraju utvrditi identitet osobe koja je počinila prekršaj kako bi izdale prekršajni nalog**.⁴⁵ Uprave policije prvo šalju obavještenje o počinjenom prekršaju vlasniku vozila kako bi utvrdile identitet prekršioaca.⁴⁶

³⁹ „Službeni glasnik BiH“, broj 6/06, 75/06-isp. 44/07, 84/09, 48/10, 48/10 - drugi zakon, 18/13, 8/17, 89/17, 9/18, 46/23 i 88/23

⁴⁰ „Službene novine FBiH“, broj 36/03, 21/04 - ispr., 69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14, 76/14, 46/16, 75/17 i 31/23

⁴¹ Glavna razlika između saobraćajnih prekršaja i krivičnih djela jeste u posljedi. Nepridržavanje saobraćajnih propisa samo po sebi predstavlja prekršaj, no ako dođe do teških posljedica po učesnike u saobraćaju, onda se radi o krivičnom djelu.

⁴² „Službene novine FBiH“, broj 63/14 i „Službeni glasnik BiH“, broj 41/22 i 68/22 – odluke Ustavnog suda BiH

⁴³ Dom naroda Parlamenta FBiH je 4. 3. 2025. godine usvojio Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o prekršajima, kojim će biti usklađen sa dvije odluke Ustavnog suda BiH: Odluka U-16/21 i U-18/22 „Službeni glasnik BiH“, brojevi 41/22 i 68/22. Izmjene se odnose na dopunu člana 18. kojom se određuje da će se odredbe Zakona o krivičnom postupku FBiH pod nazivom „Dostavljanje pismena“ primjenjivati u prekršajnom postupku; izmjenu člana 56. kojom se prekršajni nalog može uručiti okrivljenom ličnim uručenjem ili putem pošte; izmjenu člana 75. kojom se određuje da će sud kopiju rješenja o prekršaju okrivljenom i ovlaštenom organu uručiti lično ili putem pošte u roku od pet dana od dana donošenja rješenja.

⁴⁴ „Službeni glasnik BiH“, broj 6/06, 75/06 – ispr., 44/07, 84/09, 48/10, 18/13, 8/17, 89/17, 9/18, 46/23 i 88/23

⁴⁵ Član 55. stav (7) i (8) ZOP-a; Prekršajni nalog izdaje se u pisanoj formi i mora sadržavati, između ostalog, sljedeće podatke: kada je okrivljeni fizičko lice - ime i prezime, stalna adresa, odnosno adresa iz evidencije prebivališta i boravišta, JMBG; kada je okrivljeni pravno lice - njegov naziv, sjedište i JIB.

⁴⁶ Član 172. stav (6) Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u BiH

Vlasnik vozila je dužan na zahtjev ovlaštenog organa dostaviti podatke o identitetu lica kojem je dao vozilo na upravljanje,⁴⁷ a ukoliko ne dostavi, **bit će novčano kažnjen zbog nedostavljanja traženih podataka.**⁴⁸ Ukoliko vlasnik vozila – fizičko lice ne dostavi podatke tražene obavještenjem, prekršajni nalog se izdaje na ime vlasnika.⁴⁹ Međutim, s obzirom na to da je za saobraćajne prekršaje koji se evidentiraju putem radara⁵⁰ propisana isključiva odgovornost fizičkog lica, **nije omogućeno izdavanje prekršajnog naloga na pravno lice ukoliko je ono vlasnik vozila.** Umjesto toga **pravno lice i odgovorno lice u pravnom licu se kažnjavaju shodno ZOOBS-u zbog nedostavljanja podataka o identitetu vozača,**⁵¹ tako da u konačnici vozač – počinitelj saobraćajnog prekršaja ostaje nesankcionisan.⁵² Nadležni iz uprava policije smatraju da bi bilo efikasnije kada bi se izvršile izmjene i dopune ZoP-a ili donio novi zakon o prekršajima FBiH koji bi propisao da se **prekršajni nalozi automatski šalju isključivo vlasnicima vozila bez obaveze prethodnog utvrđivanja identiteta vozača od ovlaštenog organa,** kako je, primjera radi, propisano zakonima u Austriji i Njemačkoj.⁵³ Kantonalne uprave policije TK⁵⁴ i KS-a su uspostavile praksu da se, uz obavijest⁵⁵ o počinjenom prekršaju, šalje i prekršajni nalog na adresu vlasnika vozila, koji ubrzava pokretanje prekršajnog postupka i naplatu novčanih kazni.⁵⁶

Pored toga, ZOP-om nisu utvrđene mjere usmjerene na adekvatno sankcionisanje višestrukih povratnika u činjenju saobraćajnih prekršaja⁵⁷ zbog toga što se prekršajnim nalogom izriče minimalna kazna počiniocima prekršaja. Na ovaj način se kod povratnika u činjenju težih saobraćajnih prekršaja ne postižu odgovarajući efekti, što je još jedan od nedostataka ZoP-a FBiH.⁵⁸ Stoga, kada su u pitanju navedeni prekršioc, ZoP ne propisuje broj počinjenih prekršaja niti broj izdatih prekršajnih naloga⁵⁹ nakon kojih **ovlašteni organi pokreću PP upućivanjem zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka nadležnom sudu.**⁶⁰ Na ovaj način bi višestruki prekršioc bili brže izvedeni pred sud, a UP ne bi morale izdavati više prekršajnih naloga kojima se ne postiže svrha kažnjavanja. Nadležni iz uprava policije iz uzorka su istakli da bi, kada su u pitanju višestruki povratnici u činjenju saobraćajnih prekršaja koji imaju velike iznose neplaćenih novčanih kazni,⁶¹ najbolje bilo u ZOP-u FBiH predvidjeti kaznu zatvora i mogućnost trajnog oduzimanja vozila,⁶² te definisati pojam „višestruki povratnik“.⁶³ Također, potrebno je u Krivičnom zakonu FBiH definisati „obijesnu

⁴⁷ U slučaju kada je na obavještenje odgovoreno da vlasnik nije upravljalo vozilom, nego neko treće lice, onda se ponovo putem pošte upućuje obavještenje o počinjenom prekršaju trećem licu, pa ako lice potvrdi da je vozilo, tek onda se izdaje PN na to lice. Ista je procedura i kada lice dostavi kupoprodajni ugovor da je vozilo prodao, odnosno ponovo se šalje obavijest na ime novog vlasnika vozila. Dakle, nekada je potrebno izvršiti dvije, tri predradnje prije izdavanja i slanja PN-a, što zahtijeva dosta vremena (prema izjavama nadležnih iz uprava policije nekada 2-3 mjeseca).

⁴⁸ Za prekršaj nedostavljanja podataka o identitetu lica koje je upravljalo vozilom, shodno članu 234. ZOOBS-a, novčanom kaznom od 500,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se pravno lice - vlasnik vozila, a novčanom kaznom od 100,00 KM do 300,00 KM odgovorno lice u pravnom licu. Također, shodno članu 235. ZOOBS-a, kaznit će se fizičko lice – vlasnik vozila novčanom kaznom od 100,00 KM do 300,00 KM za isti prekršaj.

⁴⁹ Dokumentacija subjekata revizije

⁵⁰ Prebrza vožnja, tj. prekoračenje dozvoljene brzine (član 44. ZOOBS-a), korištenje mobilnog telefona (član 33. ZOOBS-a), udaljavanje vozača sa mjesta saobraćajne nesreće (član 158. ZOOBS-a), nepridržavanje saobraćajnih znakova i signalizacije (član 130. ZOOBS-a), itd.

⁵¹ Primjera radi, u revidiranom periodu je UP MUP-a USK izdao ukupno 573 prekršajna naloga pravnim licima/vlasnicima vozila zbog prekršaja nedostavljanja podataka o identitetu lica kojima su vozila data na upravljanje, dok je UP MUP-a KS-a po istoj osnovi izdao 2474 prekršajna naloga.

⁵² Primjera radi, kada vozač koji vozi vozilo pravnog lica prekorači dozvoljenu brzinu za 30 km/h, može izbjeći da plati kaznu koja iznosi od 400 KM do 1.000 KM propisanu ZOOBS-om, da mu se odrede kazneni bodovi i zabrani upravljanje motornim vozilom. Prema izjavama nadležnih iz uprava policije, u ovom slučaju će se izdati prekršajni nalog kojim će se pravno lice kazniti s 500,00 KM zbog nedostavljanja podataka o licu kojem je dao vozilo na upravljanje, a odgovorno lice u pravnom licu s 100,00 KM.

⁵³ Npr. u Austriji i Njemačkoj nadležni organi automatski šalju prekršajni nalog vlasniku vozila na osnovu automatskog prepoznavanja registarskih tablica (stacionarni radari, kamere za nadzor saobraćaja). Nakon dobivanja PN, vlasnici vozila imaju pravo prebaciti odgovornost, tj. prijaviti stvarnog vozača, odnosno osobu koja je počinila prekršaj. Ako vlasnik ne dostavi te podatke, on je odgovoran i dužan platiti kaznu. Ovi sistemi olakšavaju i ubrzavaju naplatu prekršajnih kazni, jer nadležni organi nemaju potrebu da istražuju identitet vozača u svakom pojedinom slučaju.

⁵⁴ Instrukcija o izmjenama i dopunama instrukcije o postupanju policijskih službenika u oblasti bezbjednosti saobraćaja od 20. 12. 2021. godine

⁵⁵ U obavještenju o prekršaju vlasniku vozila je navedeno da je potrebno da se u roku od 15 dana od datuma slanja vlasnik izjasni ko je upravljao vozilom.

⁵⁶ Dostupna dokumentacija i izjava nadležnih iz UP-a MUP-a KS-a (sastanak održan 9. 7. 2024. godine); UP MUP-a KS-a je u pregovorima s poštom s ciljem automatizovanja slanja prekršajnih naloga (izjava nadležnih s fokus grupe održane 23. 12. 2024. godine).

⁵⁷ Kada se prekršaj počini na više različitih mjesta, kada je evidentiran na više različitih radara i u dužem periodu. Izjave nadležnih iz UP-a MUP-a KS-a sa fokus grupe održane 23. 12. 2024. godine.

⁵⁸ Navedeno su potvrdili nadležni iz uprava policije.

⁵⁹ Primjera radi, nakon tri izdata prekršajna naloga.

⁶⁰ Dopis MUP-a KS broj: 01-9-2-9665-2/24 od 26. 2. 2024.

⁶¹ Po osnovu neplaćenih saobraćajnih novčanih kazni na 3. 1. 2025. godine, prekršilac iz KS-a duguje: 159.890,00 KM, iz ZDK: 84.186,00 KM, te iz TK: 74.641,00 KM. Podaci IDDEEA-e, <https://odp.iddeea.gov.ba/datasets/biggest-debtors-by-municipalities/45>

⁶² Naravno, trajno bi se oduzimala vozila samo u opravdanim situacijama, kao što policijski službenici, bez sudskog odlučivanja, mogu donijeti mjeru zabrane upravljanja motornim vozilom.

⁶³ Definirati da je „višestruki povratnik“ lice koje je evidentirano dva i više ili tri i više puta kao počinitelj istovrsnog prekršaja.

vožnju“ kao posebno krivično djelo, što je slučaj u Republici Hrvatskoj.⁶⁴ Na ovaj način bi uprave policije bile efikasnije i poboljšalo bi se stanje sigurnosti u saobraćaju.

Kada su u pitanju podzakonski akti propisani ZoP-om, ustanovljeno je da FMP još uvijek nije donio dva akta: 1. Postupak i uvjeti za izvršenje sudskog rješenja o lišenju slobode kažnjenika zbog neplaćanja novčane kazne i 2. Uvjeti obavljanja poslova za opće dobro ili poslova za dobro lokalne zajednice i način vođenja evidencije o obavljanju tih poslova.⁶⁵ Naime, shodno ZoP-u, **federalni ministar pravde je, u saradnji s nadležnim kantonalnim MUP-ovima, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona donesenog 2014. godine, trebao donijeti navedene podzakonske akte.**⁶⁶

Utvrdeno je da ZoP FBiH⁶⁷ propisuje i obavezu donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja prekršajne evidencije.⁶⁸ Međutim, donošenje ovog propisa nije u potpunosti usklađeno sa Zakonom o Agenciji za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH (IDDEEA).⁶⁹ Naime, prije deset godina je Federalni MUP uputio dopis⁷⁰ FMP-u u kojem je navedeno da je potrebno izvršiti izmjenu stava iz ZoP-a na način da se briše obaveza donošenja podzakonskog akta o vođenju prekršajne evidencije na nivou FBiH.⁷¹ Ustanovljeno je da nadležni iz FMUP-a nisu izradili propis o vođenju evidencije niti su, osim spomenutog dopisa upućenog FMP-u, poduzimali dodatne aktivnosti kako bi se izvršile izmjene ZoP-a.⁷²

Ustanovljeno je da je, s ciljem efikasnog izvršenja prekršajnih sankcija i zaštitnih mjera u oblasti saobraćaja,⁷³ nekoliko institucija u FBiH upućivalo inicijative FMP-u za izmjene i dopune ZoP-a. Međutim, FMP ih još uvijek nije razmatrao. Prema izjavama nadležnih iz FMP-a, ove inicijative će biti predmet razmatranja prilikom priprema sveobuhvatnih izmjena i dopuna ZoP-a FBiH ili eventualnog novog zakona o prekršajima koje su planirane u 2025. godini.⁷⁴

• Tabela 1. Inicijative upućene FMP-u u 2023. i 2024. godini

R. br.	Naziv podnosioca inicijative	Datum podnošenja	Razlog podnošenja	U inicijativi je traženo sljedeće
1.	Skupština Kantona Sarajevo (Inicijativu uputila zastupnica u Skupštini KS)	30. 5. 2023. godine	Veliki broj lica koja imaju veliki iznos novčanih kazni za prekršaje u saobraćaju	Donošenje podzakonskih akata shodno članu 105. stav (8) ZoP-a FBiH: - postupak i uvjeti za izvršenje sudskog rješenja o lišenju slobode kažnjenika zbog neplaćanja novčane kazne, - postupak i uvjeti obavljanja poslova za opće dobro ili poslova za dobro lokalne zajednice i način vođenja evidencije o obavljanju tih poslova.
2.	Ministarstvo pravde i uprave Kantona Sarajevo	1. 6. 2023. godine	Efikasna primjena preventivne zaštitne mjere "lišenje slobode"	Donošenje podzakonskih akata shodno članu 105. stav (8):

⁶⁴ U članu 226. Kaznenog zakona R. Hrvatske definisana je objesna vožnja na sljedeći način: „Sudionik u cestovnom prometu koji iz objesti teško krši propise o sigurnosti prometa vozeći u stanju nesposobnosti za vožnju izazvanoj trošenjem alkohola uz koncentraciju od najmanje 1,50 g/kg alkohola u krvi, ili droge ili psihoaktivnih lijekova, ili vozeći u zabranjenom smjeru, ili pretječući na nepreglednom mjestu kolonu vozila, ili vozeći brzinom koja prelazi pedeset km/h iznad dopuštene u naseljenom mjestu ili području s naznačenim ograničenjem brzine, izazove opasnost za život ili tijelo ljudi, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.“ „Narodne novine“, broj 125/11 i 144/12

⁶⁵ Član 105. stav (8)

⁶⁶ Prema izjavama nadležnih iz FMP-a, pripremi će se pristupiti u narednom periodu. Sastanak s predstavnicima FMP-a, održan 17. 7. 2024. godine.

⁶⁷ Član 99. stav (5)

⁶⁸ Propis bi detaljnije uredio sadržaj i način vođenja prekršajne evidencije, podatke koji se upisuju u prekršajnu evidenciju, organ nadležan za unos podataka, način unosa podataka, pravo pristupa podacima i davanje podataka iz prekršajne evidencije, zaštitu i tajnost podataka i drugo.

⁶⁹ U članu 8. stav (3) pod h) je navedeno da Agencija vodi evidenciju novčanih kazni i prekršajnu evidenciju. „Službeni glasnik BiH“, br. 56/08; Također, na nivou BiH je 2015. godine donesen Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencija, kojim je uređeno na koji način IDDEEA vodi i tehnički održava RNK i PE. „Službeni glasnik BiH“, broj 55/15

⁷⁰ Dopis broj: 01-03-02-3-228/14 od 25. 9. 2014. godine

⁷¹ FMUP je predložio da se izvrši izmjena odredbe člana 99. stav (5) na sljedeći način: „Prekršajnu evidenciju i Registar novčanih kazni vodi Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH u skladu sa Zakonom o ovoj Agenciji“.

⁷² S obzirom na to da još uvijek nisu izvršene izmjene, FMUP planira ponovo uputiti inicijativu FMP-u s ciljem usklađivanja ZoP-a FBiH sa Zakonom o IDDEEA-i; Odgovor na Upitnik revizije učinka i dopis FMUP-a broj: 01-45-1-238 od 25. 10. 2024. godine

⁷³ Efikasno provođenje prekršajnih sankcija i preventivnih zaštitnih mjera u oblasti saobraćaja ključno je za povećanje bezbjednosti na putevima, zaštitu prava građana/građanki, te očuvanje zakonitosti i reda u saobraćaju.

⁷⁴ E-mail FMP-a od 24. 7. 2024. godine

			zbog neplaćanja novčane kazne“	-postupak i uvjeti za izvršenje sudskog rješenja o lišenju slobode kažnjenika zbog neplaćanja novčane kazne, - postupak i uvjeti obavljanja poslova za opće dobro ili poslova za dobro lokalne zajednice i način vođenja evidencije o obavljanju tih poslova.
3.	Vlada Kantona Sarajevo - Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo	26. 2. 2024. godine	Bolji stepen naplate izrečenih novčanih kazni	1. Dopuna člana 103. na način da se član 103. tačka 2) izmijeni i glasi: Izdavanje, zamjena, vraćanje ili produženje važnosti vozačke dozvole“, 2. Izmjena člana 104. (Postupak prinudne naplate) na način da se normira obaveza utvrđena članom 104. stav (4) ZoP-a FBiH, 2. Donošenje podzakonskih akata shodno članu 105. stav (8).
4.	Ministarstvo pravde i uprave Kantona Sarajevo	20. 5. 2024. godine	Naplata saobraćajnih kazni ograničena postojećim zakonskim okvirima	1. Izmjena člana 104. ZoP-a na način da postupak prinudne naplate obuhvati blokiranje računa kažnjenog lica putem Porezne uprave FBiH, zamjenu novčane kazne koja nije plaćena prinudnim putem radom za opće dobro, te ukoliko kažnjeno lice ne pristane na rad za opće dobro ili ga ne dovrši svojom krivicom u roku koji je za to određen, zamjenom novčane kazne kaznom zatvora. 2. Donošenje podzakonskih akata shodno članu 105. stav (8).
5.	Predstavnički dom Parlamenta FBiH (Inicijativu uputio Klub poslanika u Predstavničkom domu)	26. 6. 2024. godine	Efikasnije plaćanje saobraćajnih kazni	Izmjena člana 23. ZoP-a FBiH na način da se omogući bezgotovinska naplata saobraćajnih kazni putem POS uređaja.

Izvor: FMP

Ustanovljeno je da u **ZOBS-u i ZoP-u FBiH nije propisana kazna zatvora kao sankcija**,⁷⁵ već samo novčana kazna i zaštitna mjera lišenja slobode zbog neplaćanja novčane kazne kojom se ne postiže svrha kao što bi se postigla kaznom zatvora. Analizom zakona o sigurnosti saobraćaja na putevima i zakona o prekršajima **Hrvatske, Srbije i Crne Gore ustanovljeno je da je, pored novčane, propisana i kazna zatvora.** U Zakonu o bezbjednosti saobraćaja na putevima u Hrvatskoj kazna zatvora je propisana kao alternativna kazna novčanom.⁷⁶ Kazna zatvora u Srbiji je propisana kao kumulativna⁷⁷ i alternativna,⁷⁸ a u Crnoj Gori kao jedina kazna⁷⁹ i kao alternativna.⁸⁰ Pored toga, u prekršajnim zakonima navedenih država je propisano da kazna zatvora može biti najduže 60 dana⁸¹ te da može zamijeniti neplaćenu novčanu kaznu.⁸² Propisane sankcije i zaštitne mjere iz zakona o prekršajima u BiH i susjednim državama su detaljnije prikazane u Prilogu 7.4.

⁷⁵ U Zakonu o prekršajima RS-a je pored novčane propisana i kazna zatvora.

⁷⁶ Npr. član 53. stav (3): Novčanom kaznom u iznosu od 1320,00 do 2650,00 eura ili kaznom zatvora u trajanju do 60 dana kaznit će se za prekršaj vozač koji se vozilom u naselju kreće brzinom koja je za više od 50 km na sat veća od dopuštene ili prometnim znakom ograničene brzine.

⁷⁷ Npr. član 329: Kaznom zatvora od 30 do 60 dana i novčanom kaznom u iznosu od 120.000 do 140.000 dinara ili kaznom rada u javnom interesu u trajanju od 240 do 360 sati i novčanom kaznom u iznosu od 120.000 do 140.000 dinara kazniće se vozač za nasilničku vožnju.

⁷⁸ Npr. član 330: Kaznom zatvora od najmanje 15 dana ili novčanom kaznom od 100.000 dinara do 120.000 dinara kazniće se za prekršaj vozač ili lice koje upravlja motornim vozilom, a nema izdatu vozačku dozvolu ni za jednu kategoriju motornih vozila, odnosno nema izdatu vozačku dozvolu nakon oduzimanja iste zbog nesavjesnog i nepropisnog načina upravljanja vozilom.

⁷⁹ Npr. član 317a: Kaznom zatvora od 15 do 60 dana kazniće se za prekršaj vozač, mladi vozač ili vozač početnik koji se vozilom na putu u naselju kreće brzinom koja je za 70 km/h i više veća od dozvoljene brzine, odnosno vozač, mladi vozač ili vozač početnik koji se vozilom na putu van naselja kreće brzinom koja je za 90 km/h i više veća od dozvoljene brzine, itd.

⁸⁰ Npr. član 318. stav (3): Novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 1.000 eura ili kaznom zatvora do 60 dana kazniće se za prekršaj vozač koji se na putu na kome su kolovozne trake fizički odvojene jedna od druge vozilom kreće kolovoznom trakom namijenjenoj za saobraćaj vozila iz suprotnog smjera.

⁸¹ U Srbiji se kazna zatvora ne može propisati u trajanju kraćem od jednog, u Hrvatskoj od tri, a u Crnoj Gori i entitetu RS od deset dana.

⁸² Član 34. Prekršajnog zakona Hrvatske, član 41. Zakona o prekršajima Srbije i član 234. Zakona o prekršajima Crne Gore.

3.1.2. Interne procedure o vršenju kontrola i regulaciji saobraćaja i pokretanju prekršajnih postupaka u saobraćaju

Revizijom je utvrđena različita praksa kantonalnih MUP-ova u vezi s donošenjem internih akata o načinu vršenja poslova sigurnosti kontrole i regulacije saobraćaja i načinu pokretanja prekršajnih postupaka. Kada je u pitanju kontrola i regulacija saobraćaja na putevima kantona, **jedino MUP HNK nije donio internu proceduru koja bi uredila jedinstveno postupanje policijskih službenika prilikom kontrole saobraćaja, kontrole vozila i vozača, te neposrednog regulisanja saobraćaja.**⁸³ U navedenim internim aktima ostala četiri kantonalna MUP-a, između ostalog, utvrđen je način neposrednog regulisanja saobraćaja, utvrđivanja alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci kod učesnika u saobraćaju, utvrđivanje prekršaja korištenjem uređaja i dodatne opreme ugrađene u policijska vozila, kontrole vozača u smislu da li ima odgovarajuću vozačku dozvolu, itd. Međutim, u aktima nije precizirano kada i na koji način ovlaštene osobe kontrolišu da li su vozač i ostali putnici u vozilu poštovali zakonske obaveze kao što su: korištenje sigurnosnih pojaseva, mobilnih telefona, autosjedalica i drugih propisanih mjera sigurnosti u saobraćaju.

Tri kantonalna MUP-a (USK, HNK i KS)⁸⁴ donijela su interne akte (instrukcije) o načinu pokretanja prekršajnih postupaka koji se odnose na primjenu odredbi ZoP-a FBiH. Interni akti su doneseni prije nekoliko godina⁸⁵ s ciljem usmjeravanja i osiguranja jedinstvenog pristupa prilikom pokretanja prekršajnih postupaka.⁸⁶ Uvidom u tri interna akta ustanovljeno je da se ovim dokumentima bliže utvrđuje postupanje policijskih službenika, državnih službenika i namještenika prilikom **pokretanja prekršajnih postupaka, postupanje sa prekršajnim nalogima, postupak izdavanja i uručivanja prekršajnih naloga**, postupak u slučaju fizičkog uništenja, gubljenja, nestanka ili izdavanja duplog prekršajnog naloga, postupak nakon uručivanja prekršajnog naloga, kao i druga pitanja od značaja za navedenu oblast. Konstatovano je da je Instrukcija MUP-a KS detaljnija od druge dvije zbog toga što utvrđuje koje zaštitne mjere uprava policije može izreći prekršajnim nalogom.⁸⁷ Nadležni iz UP MUP-a KS-a smatraju da im je instrukcija prevaziđena, zbog toga što se odnosi na primjenu ZoP-a donesenim prije deset godina čije su odredbe u više segmenata neprovodive i neadekvatne.⁸⁸ Također, **smatraju da je neophodno prvo izvršiti izmjene i dopune ZoP-a FBiH ili donijeti novi zakon.**⁸⁹ Dvije uprave policije (TK i ZDK⁹⁰) prekršajne postupke pokreću na način definisan ZoP-om.

3.1.3. Analize stanja i planiranje konkretnih mjera

Utvrđeno je da u periodu 2021-2024. godine **kantonalni MUP-ovi iz uzorka i uprave policije nisu izrađivali sveobuhvatne analize stanja u oblasti prekršajnih postupaka u saobraćaju sa planiranim mjerama, indikatorima uspjeha i očekivanim rezultatima.**⁹¹ Ministarstvo unutrašnjih poslova KS-a i uprave policije MUP-a USK i ZDK su izradile dokumente koji se općenito odnose na sigurnost u saobraćaju.

⁸³ Instrukcija o načinu vršenja poslova sigurnosti kontrole i regulacije saobraćaja na putevima USK (broj: 05-04-23/16), Instrukcija o postupanju policijskih službenika u oblasti bezbjednosti saobraćaja -TK (broj: 08-01-02.2-404/18 i broj: 08-06/2-3/21), Pravilnik o načinu vršenja policijskih dužnosti i ovlasti MUP-a ZDK (broj:08-02/02-1-960/22), Uputstvo o postupanju policijskih službenika MUP-a KS prilikom neposredne kontrole i regulisanja saobraćaja na putevima (broj: 01/164/15)

⁸⁴ Interno pravilo o načinu pokretanja prekršajnog postupka putem izdavanja prekršajnog naloga i podnošenja zahtjeva za pokretanja prekršajnog postupka u MUP-u USK iz 2016. god, Instrukcija o načinu pokretanja prekršajnog postupka putem izdavanja prekršajnog naloga i podnošenjem zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka u MUP-u HNK iz 2015. godine, Instrukcija o načinu pokretanja prekršajnog postupka u MUP-u KS iz 2014. godine.

⁸⁵ Instrukcija MUP-a KS donijeta u novembru 2014. godine, USK u junu 2016. godine i HNK u septembru 2015. godine

⁸⁶ Izjave nadležnih iz uprava policije

⁸⁷ Član 22. Instrukcije koji se odnosi na zaštitne mjere: oduzimanje predmeta (odnosno privremeno oduzimanje vozila) i zabrana upravljanja motornim vozilom ili određenom vrstom motornog vozila za period od 30 dana.

⁸⁸ Primjera radi, nisu doneseni podzakonski akti u vezi lišenja slobode kažnjenika zbog neplaćanja novčane kazne i obavljanja poslova za opće dobro. Također, u članu 31. ZoP-a je propisano „oduzimanje predmeta“, ali nije navedeno da ovlašteni policijski organi samo mogu „privremeno“ oduzeti vozilo koji je upotrijebljen za izvršenje prekršaja. Pored toga, kaznena politika ZoP-a FBiH je zasnovana na mogućnosti kažnjavanja ispod propisanog minimuma, tako da nadležni sudovi u većini slučajeva izriču kaznu u minimalnom iznosu pozivajući se na član 19. ZoP-a.

⁸⁹ Sastanak s predstavnicima UP MUP-a KS održan 9. 7. 2024. godine

⁹⁰ Zakonom o policijskim službenicima ZDK propisano je da se način vršenja policijskih dužnosti i ovlasti detaljnije uređuju pravilnikom koji donosi policijski komesar, te su nadležni istakli kako se doneseni pravilnik može dopuniti vezano za postupanje prilikom pokretanja prekršajnih postupaka u saobraćaju.

⁹¹ Organi uprave, iz okvira svoje nadležnosti, obavljaju upravne i stručne poslove koji se odnose i na praćenje stanja u oblastima za koje su osnovani i odgovaraju za stanje u tim oblastima. Član 10. stav 1. pod 6) Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH, „Službene novine FBiH“, broj 35/05

U dokumentu MUP-a KS „Smjernice za poboljšanje stanja sigurnosti u saobraćaju na području Kantona Sarajevo“⁹² istaknuto je kako je primijećena nedovoljna angažovanost i opredjeljenje za bolju sigurnost saobraćaja svih nivoa vlasti (izvršne, zakonodavne i sudske). Jedna od hitnih mjera koja se odnosi na prekršajne postupke je potreba **izmjene ZoP-a FBiH zbog toga što propisane sankcije nisu srazmjerne počinjenom prekršaju**, odnosno blage su, te se samim tim ne postiže ni svrha kažnjavanja.⁹³

U „Okvirnom planu provođenja mjera i aktivnosti na poboljšanju stanja sigurnosti saobraćaja na putevima za period 2021-2025. godine“⁹⁴ UP-a MUP-a USK su, između ostalog, planirane sljedeće mjere koje se odnose na smanjenje prekršaja u saobraćaju: **pojačane kontrole policije na mjestima gdje su česti prekršaji, biranje najkvalitetnijih kadrova za rad u saobraćajnim patrolama, tehničko opremanje patrola, primjenjivanje nulte tolerancije prema prekršiocima**.⁹⁵

Uprava policije MUP-a ZDK je izradila „Program poboljšanja stanja u oblasti saobraćaja na putevima Zeničko-dobojskog kantona za period 2023-2026. godine“.⁹⁶ U analizi su planirane preventivne i represivne mjere koje se odnose na saobraćajne prekršaje: praćenje interne baze svih vozila sa stranim registarskim oznakama koji su registrovani kao prekršioc, te shodno tome **organizovanje pojačane kontrole saobraćaja, posvećivanje posebne pažnje vozačima koji učestalo prave najteže saobraćajne prekršaje te prema njima primjena mjere privremenog oduzimanja motornog vozila**, itd.

Iako UP MUP-a TK nije izradio posebnu analizu ili plan mjera za unapređenje upravljanja prekršajnim postupcima u saobraćaju, redovno je poduzimao aktivnosti kao što su detaljne analize saobraćajnih nezgoda sa smrtnim posljedicama, analize rezultata rada policijskih stanica zbog lakšeg praćenja realizacije zadatih zadataka, organizovanja edukacija i promotivnih kampanja, itd.⁹⁷

3.2. Upravljanje prekršajnim postupcima

Kantonalne uprave policije su upravne organizacije u sastavu kantonalnih ministarstava unutrašnjih poslova koje imaju značajnu ulogu u upravljanju prekršajnim postupcima u dijelu obrade prekršaja, izdavanja prekršajnog naloga, te upućivanja zahtjeva nadležnim sudovima, osiguranja kadrovskih i tehničkih kapaciteta, kontrolisanja saobraćaja s ciljem povećanja bezbjednosti svih učesnika/učesnica, te izvršenja sankcija.

3.2.1. Kadrovske i tehničke pretpostavke za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima

- **Kadrovske pretpostavke za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima u oblasti saobraćaja**

Ustanovljeno je da se raspoloživi kadrovski kapaciteti angažovani na pokretanju prekršajnih postupaka razlikuju od kantona do kantona. Uprave policije iz uzorka su istakle da imaju problem nedostatka policijskih službenika i ostalih zaposlenika, pa se samim

⁹² Smjernice za poboljšanje stanja sigurnosti u saobraćaju na području KS-a je izradila Radna grupa za izradu smjernica, august 2022. godine

⁹³ U Smjernicama je navedeno da kod određene kategorije vozača koji čine i ponavljaju najteže oblike prekršaja u saobraćaju, izdavanje prekršajnih naloga sa novčanim kaznama, kaznenim bodovima i zaštitnim mjerama, uopće ne daju efekat.

⁹⁴ Dokument broj: 05-04/4-1-137/20/DR od 17. 6. 2020. godine

⁹⁵ U dokumentu je navedeno da su najčešći prekršaji koje vozači čine prekoračenje brzine, nepoštovanje saobraćajnih znakova, vožnja pod uticajem alkohola, upravljanje neregistrovanim vozilom, upravljanje prije sticanja prava na upravljanje motornim vozilom.

⁹⁶ U dokumentu broj: 08-02-03-5-1322/23 je navedeno da je cilj akcionog plana smanjiti broj poginulih na cestama ZDK za 20% do 2026. godine.

⁹⁷ Službenici UP-a svake godine drže predavanja u školskim i predškolskim ustanovama na temu sigurnosti u saobraćaju, učestvuju u predavanjima instruktorima vožnje u auto školama, realizuju promotivne kampanje kao što je „Hodaj oprezno – vozi sigurno“, itd. Akt UP TK-a broj: 08-06-45-169/24

tim susreću i s nedovoljnim brojem zaposlenika angažovanih na kontroli saobraćaja i pokretanju prekršajnih postupaka.⁹⁸ Međutim, nisu poduzimane dovoljne aktivnosti kako bi se planirale i poduzimale sve potrebne mjere u cilju efikasnog raspoređivanja kadrova, provođenja intenzivnih kontrola saobraćaja i pokretanja prekršajnih postupaka. Analizom podataka dostavljenih od uprava primijećene su velike razlike u broju organizovanih akcija kontrole vozila, kao što pokazuje tabela broj 2.

• Tabela 2. Podaci o broju organizovanih akcija kontrola vozila i vozača i angažovanih policijskih službenika*

R br.	Naziv uprave policije	2021.			2022.			2023.			Na 30. 6. 2024.		
		Br. akcija kontrole vozila	Br. poli. služ.	Br. akcija po pol. sl.	Br. akcija kontrole vozila	Br. poli. služ.	Br. akcija po pol. sl.	Br. akcija kontrole vozila	Br. poli. služ.	Br. akcija po pol. sl.	Br. akcija kontrole vozila	Br. poli. služ.	Br. akcija po pol. sl.
1.	UP MUP-a USK	326	25	13	279	26	10	395	25	16	206	23	9
2.	UP MUP-a TK	7572	33	229	7644	31	246	9308	38	245	7220	42	172
3.	UP MUP-a ZDK	390	23	17	329	22	15	454	22	20	265	23	11
4.	UP MUP-a HNK	30	22	1,3	32	24	1,3	36	23	1,5	18	24	<1
5.	UP MUP-a KS	677	45	15	909	46	19	1114	49	22	796	57	14
UKUPNO		8995	148	-	9193	149	-	11307	157	-	8505	169	-

Izvor: Uprave policije iz uzorka

* Podaci se odnose na policijske službenike koji su, između ostalog, angažovani i na obradi prekršajnih naloga

Kako pokazuju podaci u tabeli, prisutne su velike razlike u upravama policije iz uzorka, kako u broju organizovanih akcija kontrole vozila i vozača tako i u pojedinačnom angažmanu policijskih službenika u ovim akcijama.⁹⁹ Primjera radi, jedan policijski službenik UP-a MUP-a TK u 2023. godini učestvovao je u 245 akcija, dok je jedan policajac iz UP-a MUP-a HNK izvršio 1,5 kontrolu vozila i vozača za isti period.

Planiranje broja redovnih i vanrednih akcija na godišnjem nivou je strateški važno za osiguranje odgovarajućeg raspoređivanja postojećih kadrovskih kapaciteta, te uspješno nadziranje bezbjednosti saobraćaja. Kada je u pitanju planiranje broja kontrola i akcija, ustanovljeno je da ih uprave policije u svojim godišnjim planovima rada ne planiraju.¹⁰⁰ Naime, policijske stanice kao organizacione jedinice pri policijskim upravama donose mjesečne planove rada¹⁰¹ u kojima samostalno planiraju redovne kontrole¹⁰² i akcije¹⁰³ pojačane kontrole saobraćaja.¹⁰⁴ S obzirom na navedeno, **nisu osigurane pretpostavke za jasnije i lakše praćenje izvršenja godišnjih planova i evaluaciju efikasnosti policijskih službenika u obavljanju svojih zadataka prilikom akcija kontrole vozača i vozila.**¹⁰⁵ Ne može se procijeniti ni da li su uprave izvršile dovoljan broj akcija te da li su i u kojoj mjeri izvršene kontrole imale efekte na smanjenje saobraćanih nesreća. Policijske stanice dostavljaju upravama policije mjesečne izvještaje o postignutim rezultatima radi analiza stanja o sigurnosti u saobraćaju. Na osnovu analiza postignutih rezultata na mjesečnom i periodičnom nivou uprave policije upućuju depeše svim policijskim stanicama da provedu kantonalne akcije pojačane kontrole saobraćaja s akcentom na određeni segment.¹⁰⁶

⁹⁸ Izjave nadležnih s održanih sastanaka u kantonalnim upravama policije USK, TK, ZDK, HNK i KS-a

⁹⁹ U pitanju su policijski službenici sa činom policajac u čijim opisima radnih mjesta je, pored operativnih poslova i zadataka na terenu, navedeno i obavljanje poslova koji se odnose na obradu prekršajnih naloga, i to prema ukazanoj potrebi.

¹⁰⁰ Godišnji planovi rada za period 2021-2024. uprava policije iz uzorka; U ovim dokumentima se samo općenito planira, primjera radi: „Planirati i organizovati akcije pojačane kontrole sa akcentom na kontrolu brzine, vožnje pod uticajem alkohola, kontroli uličnih trkača, tehničke ispravnosti motornih vozila, registracije motornih vozila, vozača sa vozilima inostranih registarskih oznaka, itd.“

¹⁰¹ U mjesečnim planovima se, između ostalog, navode sljedeći podaci: datum i dan obavljanje kontrole ili akcije, broj kontrola ili akcija, mjesto i vremenski termin, naoružanje i oprema, način postupanja, itd.; Plan rada PS Mostar za mart 2023, PS Bihać za juli 2023 i PS Konjic za novembar 2023. godine

¹⁰² Redovne kontrole saobraćaja se po pravilu obavljaju za svaku smjenu.

¹⁰³ Akcije pojačane kontrole se vrše u zavisnosti od dešavanja po pitanju saobraćaja u prethodnom periodu.

¹⁰⁴ Primjera radi, akcije pojačane kontrole učesnika u saobraćaju sa akcentom kontrole vozača koji upravljaju vozilima u saobraćaju pod uticajem alkohola, neregistrovanim vozilima i vožnje bez položenog vozačkog ispita, itd.

¹⁰⁵ Tri uprave policije (USK, ZDK i HNK) ne izrađuju mjesečne planove rada, dok TK i KS izrađuju. Međutim, u njima se ne navodi broj planiranih akcija pojačane kontrole saobraćaja.

¹⁰⁶ U depešama i planovima pojačane kontrole uprava iz uzorka se navode podaci kao što su: broj i vrste lokacija, vremenski interval izvođenja akcija, na čemu je akcenat (tehnička ispravnost, nekorisćenje sigurnosnog pojasa, prekoračenje najveće dozvoljene brzine, itd.).

Konstatovano je da su u revidiranom periodu na obradi prekršajnih naloga u dvije uprave (USK i TK) uglavnom bili angažovani policijski službenici, dok su u ZDK, HNK i KS-u bili angažovani i namještenici, ali u manjem obimu¹⁰⁷ (detaljnije u Prilogu 7.5). Nadležni iz uprava policije su istakli kako policijski službenici dosta vremena provode u kancelarijama na obradi prekršajnih naloga,¹⁰⁸ umjesto da su na terenu gdje su prijeko potrebni kako bi se povećala sigurnost u saobraćaju.¹⁰⁹ Također, istakli su da se može efikasnije upravljati radnim vremenom, kako bi se što veći broj prekršaja obradio i što veći broj naloga izdao i poslao prekršiocima.¹¹⁰

Na osnovu raspoloživih podataka ustanovljeno je da su pojedine uprave uručivale mnogo više prekršajnih naloga u odnosu na broj zaposlenika angažovanih na obradi prekršajnih naloga.

• Tabela 3. Podaci o broju uručenih prekršajnih naloga i zaposlenika angažovanih na obradi prekršajnih naloga

R br.	Naziv uprave policije	2021.			2022.			2023.			Na 30. 6. 2024.		
		Br. uručenih PN	Br. zaposl.	Br. PN po zaposl.	Br. uručenih PN	Br. zaposl.	Br. PN po zaposl.	Br. uručenih PN	Br. zaposl.	Br. PN po zaposl.	Br. uručenih PN	Br. zaposl.	Br. PN po zaposl.
1.	UP MUP-a USK	61302	25	2452	54390	26	2091	48370	25	1934	27820	23	1209
2.	UP MUP-a TK	106256	34	3125	114181	32	3568	130012	39	3333	69167	42	1646
3.	UP MUP-a ZDK	93661	67	1397	100007	66	1515	93652	68	1377	42268	86	491
4.	UP MUP-a HNK	39923	39	1023	45815	41	1117	43337	40	1083	33036	42	786
5.	UP MUP-a KS	184427	77	2395	212418	84	2528	237949	83	2866	160551	77	2085
UKUPNO		485569	242	-	436811	249	-	553320	255	-	332842	270	-

Izvor: Uprave policije iz uzorka

Kako pokazuju podaci u tabeli, u revidiranom periodu je UP MUP-a TK po angažovanom zaposleniku uručivala znatno više PN-ova od drugih uprava policije. Primjera radi, u 2021. godini je UP MUP-a TK uručio 3125 PN-ova po angažovanom zaposleniku, a HNK 1023.¹¹¹ Kada je u pitanju ukupni broj uručenih naloga, evidentno je da je UP MUP-a KS-a u svakoj od posmatranih godina uručio neuporedivo veći broj prekršajnih naloga u odnosu na sve druge UP-ove. Razlog za to u najvećem dijelu vezan je za činjenicu da je u ovom kantonu instaliran veći broj stacionarnih radara u odnosu na druge kantone iz uzorka (detaljnije u Tabeli 4). Stacionarni radari¹¹² su aktivni 24 sata i ne zavise od ljudske intervencije.¹¹³ **Poredeći podatke UP-a MUP-a KS-a i UP-a MUP-a TK iz Tabela 2 i 3 evidentno je da broj provedenih akcija nije u korelaciji s brojem uručenih prekršajnih naloga, te da veći broj akcija posljedično ne rezultira i većim brojem uručenih prekršajnih naloga. Navedeno ukazuje i na potrebu preispitivanja učinkovitijeg načina angažovanja resursa i adekvatnijeg planiranja kontrola saobraćaja.**

¹⁰⁷ Jedino je u UP-u MUP-a ZDK na obradi prekršajnih naloga bilo angažovano više namještenika nego policijskih službenika.

¹⁰⁸ U UP-u MUP-a TK je u julu 2024. godine stupio na snagu novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji kojim su sistematizovana ukupno 24 radna mjesta namještenika za obradu prekršajnih naloga. Međutim, još uvijek nije izvršena popuna ovih radnih mjesta. Na ovaj način će manje policijskih službenika biti zaduženo za obradu prekršajnih naloga. Pravilnik broj: 08-01-02.2-194/24 od 19. 7. 2024. godine.

¹⁰⁹ Uzimajući u obzir da su mjesečna novčana primanja namještenika manja u odnosu na primanja policijskog službenika, radni vijek duži za otprilike deset godina, te da namještenik ne prolazi specifične i skupe obuke, ekonomičnije bi bilo da namještenici rade na obradi prekršajnih naloga.

¹¹⁰ Vrijeme potrebno za obradu podataka, od evidentiranog prekršaja do pokretanja PP-a, zavisi od više faktora: identifikacija počinitelja prekršaja, slanje obavijesti vlasniku vozila, slanje obavijesti trećem licu ukoliko vlasnik vozila dostavi podatke o licu koje je upravljalo vozilom i slično. Kada postoje svi potrebni relevantni podaci, potrebno je pet minuta za izdavanje PN-a zahvaljujući sistemima SPARTA i RENATA, dok je prije trebalo i do 30 minuta.

¹¹¹ Iako je UP MUP-a TK uručivala najviše prekršajnih naloga po zaposleniku u odnosu na druge uprave iz uzorka, u „Instrukciji o izmjenama i dopunama instrukcije o postupanju policijskih službenika u oblasti bezbjednosti saobraćaja TK“ iz 2021. godine navedeno je da je UP TK za period januar – novembar 2021. godine izdala 78% PN-ova u odnosu na ukupan broj počinjenih prekršaja koji se odnose na prekoračenje dozvoljene brzine kretanja vozila.

¹¹² Nadležni ističu da UP MUP-a KS-a nadzire dionicu autoputa A1 na kojoj je značajan promet te stacionarni radari bilježe veliki broj prekršaja.

¹¹³ Stacionarni radari su namijenjeni za otkrivanje prekršaja prekoračenja dozvoljene brzine, dok akcije kontrole vozila i vozača mogu biti fokusirane na širi spektar prekršaja: prolazak kroz crveno, vožnja pod uticajem alkohola, nepropisno korištenje mobilnog telefona, itd.

Ustanovljeno je da je u februaru 2023. godine na području KS-a zbog postavljanja dodatnih stacionarnih radarskih uređaja značajno povećan broj saobraćajnih prekršaja evidentiranih pomoću radara.¹¹⁴ Prema dostupnim informacijama, to je imalo za posljedicu velike zastoje u obradi prekršajnih naloga budući da UP nije na vrijeme organizovao potrebne resurse, zbog čega su se prekršajni nalozi obrađivali 12 mjeseci nakon što je prekršaj počinjen. **Ustanovljeno je da je UP MUP-a KS-a tek u aprilu 2024. godine angažovao dodatnih 20 policijskih službenika radi obrade prekršaja nastalih na stacionarnim radarskim uređajima i uređajima za akviziciju registarskih tablica.**¹¹⁵ Prema izjavi nadležnih iz UP-a MUP-a KS-a, samo jedan od postavljenih radara je zabilježio 30.000 prekršaja za mjesec, tako da su u junu 2024. obrađivali prekršaje iz juna 2023. godine.¹¹⁶ Ostale četiri uprave nisu vršile reorganizaciju niti su imale potrebu za preraspodjelom zaduženja.¹¹⁷ Komesari uprava policije ili komandiri policijskih stanica prate zaduženja policijskih službenika i vode računa da ne dođe do zastare pokretanja PP.¹¹⁸ Nadležni iz Uprave policije USK smatraju kako bi bilo korisno da uspostave Jedinicu za saobraćaj kao specijaliziranu organizacionu jedinicu koja bi, između ostalog, bila zadužena za planiranje redovnih i vanrednih akcija kontrole saobraćaja, pokretanje prekršajnih postupaka, koordinaciju s policijskim stanicama, unutrašnju kontrolu te obavješćavanje o ostvarenim rezultatima i stanju sigurnosti u saobraćaju na području kantona.¹¹⁹

Nadležni iz uprava policije su ukazali i na problem očekivanog penzionisanja velikog broja policijskih službenika u naredne tri godine.¹²⁰ Prema informacijama uprava policije, nije se sistemski vodilo računa o planiranim odlascima u penziju tako da postoji bojazan da će nedostatak policijskih službenika posebno doći do izražaja u narednom periodu. Iako su u prethodnim godinama uprava policije iz uzorka vršile zapošljavanje, konstatovano je da su popunile 53% upražnjenih radnih mjesta u odnosu na potrebe utvrđene sistematizacijama.¹²¹

Evropske zemlje koriste različite sisteme i tehnologije koje omogućavaju građanima da budu aktivni učesnici u očuvanju saobraćajne sigurnosti. Primjera radi, u Njemačkoj, Francuskoj, Švajcarskoj, Švedskoj,¹²² Norveškoj, Danskoj i Velikoj Britaniji građani/građanke mogu prijavljivati saobraćajne prekršaje putem platformi za prijavu prekršaja kao što su prebrza vožnja, prolazak kroz crveno svjetlo, nepoštovanje saobraćajnih znakova, itd.¹²³ Obaveza nadležnih policijskih organa je da provjere prijave građana, a one mogu dovesti do izricanja sankcija prekršiocima. Pored toga, prijave građana se koriste i za analize saobraćaja s ciljem povećanja sigurnosti na putevima i poboljšanja saobraćajnih politika. **Budući da su uprave policije iz uzorka istakle problem nedostatka kadrova, ovaj problem bi se mogao nadomjestiti ukoliko bi se i u Federaciji BiH omogućilo građanima da putem digitalnih platformi prijavljuju saobraćajne prekršaje.**

¹¹⁴ <https://bihamk.ba/magazine/novosti/automobili/vijesti/lokacije-7-novopostavljenih-stacionarnih-kamera-koje-su-u-funkciji-od-01022023-godine/598>

¹¹⁵ U depeši broj 02/2-6-248/24, koja je naslovljena na policijske uprave i Sektor za policijsku podršku, navedeno je: „U cilju realizacije poslova i zadataka iz nadležnosti Jedinice za saobraćaj Sektora uniformisane policije, zbog povećanog obima poslova i zadataka koji se odnose na obradu akumuliranog broja prekršaja evidentiranih na stacionarnim radarskim uređajima, shodno članu 73a Zakona o policijskim službenicima KS, potrebno je da na otkomandu u Jedinicu za saobraćaj uputite sljedeće policijske službenike, počev od 17. 4. 2024. godine.

¹¹⁶ Sastanak s nadležnim iz UP-a MUP-a KS-a, održan 9. 7. 2024. godine

¹¹⁷ U Upravi policije ZDK navode da u periodu od 2021. do oktobra 2024. godine nije bilo potrebe za angažovanjem službenika iz drugih policijskih stanica. Međutim, ako bi se javila potreba, onda se traži saglasnost i rješenje policijskog komesara, koji može odobriti premještaj.

¹¹⁸ U slučaju većeg priliva evidentiranih prekršaja putem stacionarnih radara, komesar UP-a šalje interni akt/depešu u kojem se traži preraspodjela određenog broja policijskih službenika iz drugih organizacionih jedinica radi obrade i izdavanja prekršajnih naloga.

¹¹⁹ Akt broj: 05-04/-1-13/25 od 6. 3. 2025. godine

¹²⁰ U pitanju su policijski službenici koji su u periodu 1995-1996. godine zasnovali radni odnos i koji pune 30 godina efektivnog staža. Primjera radi, u UP-u MUP-a USK će u naredne tri godine 447 policijskih službenika otići u starosnu penziju, u HNK će do kraja 2026. godine otići oko 260, a u ZDK oko 300, tako da će se uprave suočiti sa ogromnim deficitom iskusnih policijskih službenika.

¹²¹ Javni konkursi/oglasi za popunu upražnjenih radnih mjesta policijskih službenika UP-a MUP-ova USK, TK, ZDK, HNK i KS i dostavljeni podaci uprava.

¹²² U Švedskoj postoji niz aplikacija i digitalnih platformi koje omogućavaju građanima da prate stanje saobraćaja, dobijaju upozorenja o nesrećama, saobraćajnim gužvama ili obavještenjima o prekršajima, prijavljuju opasne situacije ili ponašanja na putevima koje ugrožavaju sigurnost saobraćaja.

¹²³ Navedene države imaju tradiciju organizovanja promotivnih kampanja i edukativnih programa za sigurnost saobraćaja, koje pozivaju građane da aktivno učestvuju u poboljšanju saobraćajne sigurnosti.

- **Tehničke pretpostavke za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima u oblasti saobraćaja**

Prema raspoloživim informacijama koje su dostavile uprave policije iz uzorka konstatovano je da u posmatranim godinama revizije uprave nisu raspolagale dovoljnim i odgovarajućim tehničkim kapacitetima potrebnim za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima u saobraćaju. Međutim, **uprave nisu izrađivale detaljne analize tehničkih kapaciteta niti imaju izrađene dinamičke planove rješavanja ustanovljenih nedostataka**. Aktivnosti su se uglavnom odnosile na godišnje planiranje javnih nabavki u okvirima sredstava predviđenih kantonalnim budžetima.¹²⁴ Konstatovan je nedostatak dovoljnog broja radara i kamera, slabosti u funkcionisanju videoanalitičkih sistema te nedostatak elektronskih evidencija o prekršajnim postupcima. Određena unapređenja su evidentirana krajem 2023. i 2024. godine, ali **nijedna uprava nije vršila detaljne analize kako bi se precizno utvrdilo stanje i potrebe za unapređenjem i optimalnim korištenjem tehničkih kapaciteta**.

Kada su u pitanju radari i kamere koji predstavljaju značajnu pretpostavku za povećanje stepena sigurnosti saobraćaja, sve UP iz uzorka su istakle potrebu za većim brojem ovih uređaja, kao i za njihovom modernizacijom s obzirom na to da su mnogi već zastarjeli. Ustanovljeno je da **ne postoje međunarodni standardi, smjernice, kao ni domaći normativi kojima je utvrđeno koliko je potrebno obezbijediti radara i ostale tehničke opreme u odnosu na veličinu teritorije ili broj stanovnika**. S obzirom da se radarima kontroliše saobraćaj i detektuju prekršaji, struka preporučuje da se na osnovu analiza podataka iz saobraćaja ovi uređaji postavljaju na područjima sa visokim rizikom od nesreća s ciljem povećanja sigurnosti na putevima.¹²⁵

• Tabela 4. Tehnički kapaciteti u upravama policije iz uzorka

R. br.	Naziv uprave policije Organizacione jedinice		Period: 2021 – 30. 6. 2024. godine			
			Broj kamera za detekciju brzine kretanja vozila	Broj analitičkih kamera za očitovanje registar. oznaka	Broj stacionarnih radara ¹²⁶	Broj mobilnih radara i kamera
1.	UP MUP-a USK	5 PU	9	11	9	7
		8 PS				
2.	UP MUP-a TK	9 PU	2	20	1	33
		16 PS				
3.	UP MUP-a ZDK	6 PU	5	18	3	16
		14 PS				
4.	UP MUP-a HNK	3 PU	7	26	12	4
		15 PS				
5.	UP MUP-a KS*	8 PU	-	20	37	22
		11 PS				
UKUPNO			23	95	62	82

Izvor: Uprave policije iz uzorka (PU – policijska uprava; PS – policijska stanica)

* UP MUP-a KS-a: Broj kamera za detekciju brzine kretanja vozila je sadržan u podatku o broju stacionarnih radara.

Podaci u tabeli pokazuju opremljenost stacionarnim i mobilnim radarskim sistemima uprava policije iz uzorka. Prema procjeni stručnjaka iz predmetne oblasti, problematika saobraćaja, broj kritičnih/opasnih mjesta i površina područja koje pokrivaju pojedini kantoni zahtijevaju daleko više tehničke opreme.¹²⁷

¹²⁴ U godišnjim planovima javnih nabavki iskazivane su potrebe za tehničkim sredstvima shodno odobrenim sredstvima u budžetima.

¹²⁵ Raskrsnice, autoputevi, lokacije sa visokim brojem saobraćajnih prekršaja (prekoračenje brzine, saobraćajne nezgode, itd.)

¹²⁶ Uprave policije raspolažu sa više kućišta nego stacionarnih radara. Primjera radi, UP MUP-a ZDK raspolaže sa sedam kućišta raspoređenih po magistralnom putu, a USK sa 32 kućišta, tako da prema potrebama premještaju radare.

¹²⁷ Gospodin Semir Šut, bivši komesar MUP-a ZDK, Smjernice za poboljšanje stanja sigurnosti u saobraćaju na području KS, Okvirni plan provođenja mjera i aktivnosti na poboljšanju stanja sigurnosti saobraćaja na putevima USK 2021-2025. godine, izjave nadležnih s fokus grupe održane 23. 12. 2024. godine

Naime, okvirne procjene za većinu kantona u FBiH pokazuju da broj mobilnih radarskih uređaja¹²⁸ ne bi trebao biti ispod 20 na području kantona, dok broj fiksnih radarskih uređaja treba procjenjivati prema mjestima dešavanja najtežih saobraćajnih nesreća kojih je u svakom kantonu najmanje dvocifreni broj.¹²⁹ Prema procjenama UP-a MUP-a USK, ova uprava **raspoloža sa samo 30 do 40% tehničkih kapaciteta od onog koliko im je realno potrebno.**¹³⁰ Primjera radi, ova uprava raspoloža sa sedam mobilnih radara i trinaest organizacionih jedinica, što znači da sve policijske uprave i stanice na području USK nemaju obezbijedene mobilne radare.¹³¹ Na području HNK također je evidentan mali broj mobilnih radara u odnosu na broj policijskih uprava i stanica.¹³² Pored toga, TK kao kanton sa najviše stanovnika u FBiH¹³³ raspoloža samo jednim stacionarnim radarom. Ovaj uređaj je **star oko 13 godina i, prema mišljenju nadležnih iz UP-a MUP-a TK, potrebno ga je mijenjati.**¹³⁴ Detaljniji podaci o tehničkim kapacitetima uprava policije nalaze se u Prilogu 7.6.

Prilikom upravljanja prekršajnim postupcima u oblasti saobraćaja uprave policije su se, između ostalog, susretale s poteškoćama tehničke prirode koje su uticale na efikasnost obrade prekršaja: povremeni prekid ili kašnjenje u prenosu podataka sa terena u bazu,¹³⁵ ručni unos podataka u RNK,¹³⁶ nejasne, odnosno nepouzdana fotografije motornih vozila evidentirane stacionarnim radarskim sistemima¹³⁷ i drugo. **S ciljem prevazilaženja ovih problema, utvrđeno je da su uprave 2024. godine nadogradile postojeće sisteme koji bi,**

prema navodima nadležnih, **trebali omogućiti bržu obradu i izdavanje prekršajnih naloga, te pokretanje prekršajnih postupaka.**¹³⁸ Ustanovljeno je da su četiri uprave policije (USK,¹³⁹ ZDK, HNK i KS) unaprijedile svoje videoanalitičke sisteme¹⁴⁰ za elektronsku obradu prekršaja krajem 2024. godine.¹⁴¹ Uprava policije MUP-a TK je sistem uspostavila tek 2023. godine, tako da ga nije unapređivala. Automatski prenos podataka sa radarskih uređaja na servere omogućen je u četiri uprave policije (USK,¹⁴² ZDK, HNK i KS¹⁴³), tako da su podaci odmah dostupni policijskim službenicima za obradu. Prenos podataka u UP MUP-a TK se vrši na sedmičnom nivou, i to putem

¹²⁸ Mobilni radarski sistemi su vrlo efikasni, dozvoljavaju mobilnost policijskih službenika, te zbog tehničke opremljenosti ne dopuštaju koruptivne radnje.

¹²⁹ Fiksni radarski uređaji pokazuju svoju efikasnost dugoročno, ali vezani su za poznatu lokaciju. S druge strane, mobilni radari daju mogućnost policijskim službenicima da sa ovim uređajima pokrivaju i prate saobraćaj, te daju efekat većeg broja radara nego što ih stvarno ima upravo zbog njihove mogućnosti brzog premještanja i postavljanja na željenu lokaciju; gospodin Semir Šut

¹³⁰ Izjava nadležnih iz UP MUP-a USK, sastanak održan 3. 10. 2024. godine

¹³¹ Nadležni iz UP MUP-a USK su na fokus grupi istakli značaj mobilnih radara, te da im je veći broj ovih uređaja prijeko potreban kako bi svaka PU i PS na području kantona imala najmanje po jedan; Fokus grupa održana 23. 12. 2024. godine

¹³² U dokumentu „Smjernice za poboljšanje stanja sigurnosti saobraćaja na području KS-a“ navedeno je kako su mobilni radari jako značajni. Bitan je njihov raspored i kombinacija korištenja, tako da vozači ne trebaju znati pozicije mobilnih radara.

¹³³ Prema posljednjem popisu stanovništva iz 2013. godine, TK je najmnogoljudniji kanton u FBiH sa 445.028 stanovnika, koji slijedi KS sa 413.593. Na trećem mjestu je ZDK sa 364.433, a na četvrtom USK sa 273.261 stanovnika. Na šestom mjestu je HNK sa 222.007 stanovnika.

¹³⁴ Nadležni iz svih uprava su istakli neophodnost nabavke više stacionarnih radara.

¹³⁵ UP MUP-a USK

¹³⁶ UP MUP-a USK i ZDK

¹³⁷ UP MUP-ova USK, TK, ZDK, HNK i KS

¹³⁸ Prilikom posjete uprava policije iz uzorka revizorski tim je obišao policijske službenike koji obavljaju poslove obrade prekršaja utvrđenih stacioniranim radarima, obrade prekršaja zbog detektovanih neregistrovanih vozila, te koji izdaju prekršajne naloge. Policijski službenici su na konkretnim primjerima pokazali revizorskom timu kako funkcioniše sistem SPARTA i RENATA.

¹³⁹ U Bihaću je 1. 8. 2024. godine održana obuka policijskih službenika UP MUP-a USK na kojoj je prezentovan sistem i platforma za SPARTA i PDA uređaje za evidentiranje počinjenih prekršaja prekoračenja brzine, istek važnosti registracije motornih vozila i prolazak kroz crveno svjetlo. Novi radarski sistem omogućava policiji da prilikom korištenja PDA uređaja utvrdi da li je vozač u ranijem periodu eventualno počinio prekršaj u saobraćaju.

¹⁴⁰ Primjera radi, UP MUP-a KS SPARTU koristi od 2017. godine, koji je u julu 2024. dodatno unaprijeđen. U UP ZDK ovaj sistem je uspostavljen 2018, dok se nova verzija koristi od 2023. godine. UP HNK-a više od četiri godine koristi RENATU, koja je početkom septembra 2024. unaprijeđena.

¹⁴¹ U tri uprave policije (USK, ZDK i KS) godinama se koristi softverski program za provjeru i akviziciju registarskih tablica motornih vozila kojima je počinjen prekršaj u saobraćaju - SPARTA, dok se UP MUP-a HNK koristi videoanalitički sistem RENATA. Sistemi SPARTA i RENATA omogućavaju automatizirani nadzor svake registracijske tablice koja prođe kontrolnom tačkom te kroz integraciju s policijskom bazom podataka pružaju provjeru u realnom vremenu prepoznate registracijske tablice u različitim bazama: vozila s počinjenim prekršajima, prolazak kroz crveno svjetlo, ne registrovanih vozila, itd.

¹⁴² UP MUP-a USK je u periodu od 15. 4. 2023. do 6. 8. 2024. godine imao prekid u prenošenju podataka sa stacioniranih radara u bazu podataka, zbog čega evidentirani prekršaji u tom periodu nisu bili dostupni policijskim službenicima za obradu.

¹⁴³ Zbog obima prekršaja koji je nastao u prethodnom periodu, usljed postavljanja velikog broja radara na području KS-a, hronološki se radi obrada prekršaja, od najstarijeg prema prekršajima novijeg datuma, pazeći na zastaru u pokretanju prekršajnih postupaka.

USB uređaja. Sistemi su povezani sa IDDEEA-inom bazom podataka, čime je upravama omogućeno brže i jednostavnije utvrđivanje identiteta počinitelja prekršaja, obrada prekršaja, te izdavanje prekršajnih naloga. Uprava policije USK istakla je kako ima prostora za nadogradnju IDDEEA-ine baze podataka, odnosno Registra novčanih kazni. Naime, policijski službenici se susreću sa problemom ispravnog računanja rokova i datuma uručenja PN-a prekršiocu, zbog toga što rok za zastaru počinje teći od dana izdavanja/slanja PN-a, a trebalo bi od dana uručenja.¹⁴⁴

Ustanovljen je još jedan tehnički nedostatak koji upravama policije otežava posao, a to je ručno vođenje evidencija o prekršajnim postupcima u saobraćaju (knjige evidencije, štampani upisnici), što oduzima dosta vremena policijskim službenicima i onemogućava aktivnije vršenje kontrola u saobraćaju. Shodno kantonalnim zakonima o policijskim službenicima, uprave policije vode evidencije o izdatim prekršajnim nalogima i podnesenim zahtjevima za pokretanje prekršajnog postupka, poslatim obavijestima o počinjenom prekršaju vlasnicima motornih vozila, osobama koje su lišene slobode po bilo kojem osnovu, privremeno oduzetim predmetima i druge.¹⁴⁵

Utvrđeno je da u revidiranom periodu uprave policije nisu poduzimale dovoljne aktivnosti na automatizaciji evidencija i jednostavnijem praćenju statusa prekršajnih postupaka. **Uprave policije su pojedine elektronske evidencije uspostavile u 2024. godini,** kako je prikazano na desnoj strani.¹⁴⁶ Primjera radi, UP MUP-a KS je tek u julu 2024. godine uspostavio elektronsku evidenciju izdatih prekršajnih naloga za prekršaje nastale na stacionarnim radarskim uređajima i uređajima za akviziciju registarskih oznaka. Navedena evidencija je zamijenila 37 upisnika koji su se manualno vodili za svaki stacionarni radar na području KS-a.¹⁴⁷

Naziv uprave policije	Naziv elektronske evidencije	Vodi se od	Sadržaj elektronske evidencije
UP MUP-a USK	Evidencija prekršitelja registrovanih stacioniranim radarom „Stranci“	godinama	Podaci o vozilu, broju registarskih tablica, datum/vrijeme/mjesto počinjenja prekršaja, šifra prekršaja, kazna/mjera, da li je sankcionisan ili ne.
UP MUP-a TK	Baza kontrolisanih vozila na terenu	2023. godina	Broj reg. tablica, vrijeme kontrolisanja, podaci o vlasniku vozila, vozač, podaci o vozilu, vrsta kontrole (akcije), mjesto kontrole.
UP MUP-a ZDK	Evidencija prekršitelja registrovanih stacioniranim radarom „Stranci“	godinama	Podaci o vozilu, broju registarskih tablica, datum/vrijeme/mjesto počinjenja prekršaja, šifra prekršaja, kazna/mjera, da li je sankcionisan ili ne.
UP MUP-a HNK	Evidencija prekršaja prekoračenje brzine sa stacioniranih radara	septembar 2024. godine	Broj i datum obavijesti o počinjenom prekršaju, datum/vrijeme/mjesto prekršaja, broju reg. tablica, marka vozila, šifra prekršaja, podaci o vlasniku vozila, broj vozačke dozvole, mjera/kazna, br. prekršajnog naloga.
UP MUP-a KS	Evidencija izdatih prekršajnih naloga za prekršaje sa stacionarnih radara Elektronska evidenciju „Stranci“	juli 2024. godine godinama	Broj prekršajnog naloga, broj protokola, šifra prekršaja, ime i prezime policijskog službenika koji je izdao prekršajni nalog, datum slanja prekršajnog naloga, datum upisa u ROF i slika sa kamere. Podaci o vozilu, broju registarskih tablica, datum/vrijeme/mjesto počinjenja prekršaja, šifra prekršaja, kazna/mjera, da li je sankcionisan ili ne.

Ustanovljeno je da sistemi za elektronsku obradu prekršaja omogućavaju upravama policije **brži i jednostavniji postupak obrade prekršaja do izdavanja prekršajnog naloga**, međutim, ne omogućavaju

¹⁴⁴ Izjave nadležnih iz UP MUP-a USK sa sastanka održanog u Bihacu 3. 10. 2024. godine i akt broj: 05-04/1-13/25 od 6. 3. 2025. godine; Međutim, reviziji nisu dostavljene informacije da su nadležni iz UP-a upućivali inicijative za unapređenje IDDEEA-ine baze.

¹⁴⁵ Uprave policije su obavezne voditi i prekršajne evidencije preko svojih organizacionih jedinica i ustupati ih nadležnim organima.

¹⁴⁶ Elektronska evidencija o prekršajnim postupcima uspostavljena je na nivou BiH. Evidencija o registru novčanih kazni i prekršajnoj evidenciji (RNK i PE) je elektronska baza podataka o izrečenim novčanim kaznama za prekršaje, druge prekršajne sankcije i troškove postupka, koju shodno zakonu operativno i tehnički vodi IDDEEA. Policijski organi i organi uprave nadležni su za unos i obradu podataka u RNK i PE.

¹⁴⁷ UP MUP-a KS još uvijek manualno vodi 29 knjiga evidencija za prekršaje koje evidentiraju policijski službenici na terenu.

praćenje statusa prekršajnog postupka nakon izdavanja PN-a.¹⁴⁸ Prema izjavama nadležnih iz uprava, **postojeći sistemi se mogu unaprijediti i nadograditi u elektronske evidencije koje bi sadržavale sveobuhvatne podatke o prekršajnim postupcima i zamijenile pisane evidencije.**¹⁴⁹

- **Jedinstveni informacijski i informatički sistem**

Shodno Zakonu o unutrašnjim poslovima FBiH donesenom prije deset godina, **FMUP i Federalna uprava policije su u saradnji sa kantonalnim MUP-ovima trebali uspostaviti jedinstveni funkcionalni informacijski i informatički sistem za svakodnevno obavještanje i statističku obradu podataka.**¹⁵⁰ Značaj ovog sistema ogleda se u formiranju zajedničke baze podataka iz oblasti unutrašnjih poslova u Federaciji, lakšoj razmjeni podataka u stvarnom vremenu i pristupu bazama podataka između različitih uprava policije, te formiranju baze o saobraćajnim nesrećama u FBiH.¹⁵¹ **Navedeni sistem će omogućiti i efikasnije upravljanje prekršajnim postupcima u saobraćaju.**

Analizom dostavljene dokumentacije ustanovljeno je da je **federalni ministar unutrašnjih poslova tek u januaru 2024. godine imenovao Radnu grupu za izradu propisa iz člana 66. Zakona o unutrašnjim poslovima FBiH.**¹⁵² Zadatak radne grupe je, između ostalog, riješiti pitanje efikasne saradnje i razmjene podataka koje je problematično zbog fragmentiranog sistema za provođenje zakona. **Rok za izvršenje zadatka je bio šest mjeseci od dana donošenja rješenja**, ali on je bez obrazloženja produžen prvo do kraja oktobra 2024, a onda do kraja januara 2025. godine.¹⁵³ **Konstatovano je da u Radnu grupu nije imenovan predstavnik/predstavnica nijednog kantonalnog MUP-a, iako je Zakonom jasno propisano kako se jedinstveni informacijski i informatički sistem treba uspostaviti u saradnji federalne i kantonalnih nivoa vlasti.**¹⁵⁴

3.2.2. Interni nadzor u oblasti upravljanja prekršajnim postupcima u saobraćaju

Unutrašnji nadzor koji se ostvaruje neposrednim uvidom i kontrolom preduzima se u svrhu osiguranja zakonitog, jedinstvenog i efikasnog izvršenja poslova i zadataka, te preventivnog djelovanja radi podsticanja unutrašnje discipline u izvršavanju, zakonima i drugim propisima, utvrđenih zadataka subjekata nadzora.

- Član 3. Instrukcije o vršenju unutrašnjeg nadzora u UP-u MUP-a KS-a

Polijski službenik privremeno oduzima predmet kada je to neophodno radi zaštite javne sigurnosti.

- Kantonalni zakoni o policijskim službenicima

Uprave policije planiraju redovne inspeksijske nadzore koji su usmjereni na aktuelne probleme ili segmente koji duži period nisu bili predmet inspeksijskog nadzora. Također, u zavisnosti od trenutne situacije, predmet vanrednih inspeksijskih nadzora se određuje naknadno. **Konstatovano je da u revidiranom periodu UP iz uzorka nisu osigurale redovan interni nadzor nad upravljanjem prekršajnim postupcima u oblasti saobraćaja. Uprave policije MUP-ova USK i TK su posljednji put radile interne nadzore za prekršajne postupke u saobraćaju prije više od tri godine.**¹⁵⁵

¹⁴⁸ Nakon izdavanja prekršajnog naloga podaci o prekršajnim postupcima se vode u materijalnom obliku, ručno se upisuju u pismene evidencije.

¹⁴⁹ Elektronske evidencije, između ostalog, omogućavaju bržu obradu podataka, veću tačnost, efikasnost i transparentnost, bolju koordinaciju i komunikaciju, smanjenje administrativnih troškova (manje papirologije, manji troškovi štampanja upisnika, lakše čuvanje i pristup podacima).

¹⁵⁰ Član 66. stav (3) Zakona o unutrašnjim poslovima FBiH, „Službene novine FBiH“, broj 81/14

¹⁵¹ Nadležni iz uprava policije iz uzorka su istakli značaj i potrebu formiranja baze podataka u oblasti unutrašnjih poslova u FBiH koja bi omogućila razmjenu podataka između kantonalnih MUP-ova i uprava policije, posebno sa aspekta povećanja naplate novčanih kazni zbog prekršaja počinjenih vozilima sa stranim registarskim tablicama.

¹⁵² Rješenje broj: 01-07-07/2-30-2-3121/23 od 19. 1. 2024. godine

¹⁵³ Rješenje broj: 01-08-08/2-30-2-3121/23 od 3. 9. 2024. godine; Rješenje broj: 01-08-08/2-30-2-3121/23 od 23. 10. 2024. godine

¹⁵⁴ U Radnu grupu su imenovani samo predstavnici FMUP-a: njih petero i FUP-a: njih četvero.

¹⁵⁵ Izvještaj o izvršenom inspeksijskom nadzoru obrade prekršajnih naloga i zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka u Policijskoj stanici Bihac (broj: 05-04/04-2-7/21 od 7. 7. 2021. godine) i Izvještaj o izvršenom inspeksijskom nadzoru obrade prekršajnih naloga i zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka u organizacionim jedinicama UP MUP-a USK (broj: 05-04-/04-2-44/21 od 1. 10. 2021. godine); Zbirni izvještaj o izvršenom vanrednom inspeksijskom nadzoru nad radom policijskih stanica u UP MUP-a TK (broj: 08/06/6-2-04.4-1-134/21 od 19. 5. 2021. godine)

Ustanovljeno je da dvije uprave policije (TK i KS) imaju izrađene interne procedure/instrukcije o vršenju unutrašnjeg nadzora,¹⁵⁶ dok tri (USK, ZDK i HNK) nemaju.¹⁵⁷ U Instrukcijama UP MUP-a TK i KS navedeno je da inspektori prilikom planiranja nadzora, između ostalog, naročito trebaju ostvariti uvid u načine pokretanja prekršajnih postupaka izdavanjem PN-a ili podnošenjem zahtjeva za pokretanje PP-a, te poslove sigurnosti saobraćaja na terenu.¹⁵⁸ Utvrđeno je da u UP-u iz TK već duže od tri godine nije vršen nadzor nad pokretanjem PP u saobraćaju. Kada je u pitanju UP iz KS-a, prema izjavama nadležnih vršeni su redovni i vanredni nadzori koju su se odnosili i na oblast saobraćaja, ali reviziji je dostavljen samo izvještaj za jednu policijsku upravu.¹⁵⁹

Odjeljenje UP MUP-a TK¹⁶⁰ je početkom 2021. godine izvršilo posljednji interni nadzor u oblasti prekršajnih postupaka u saobraćaju.¹⁶¹ Uvidom u Zbirni izvještaj o izvršenom vanrednom inspekcijском nadzoru nad radom policijskih stanica u UP-u MUP-a TK utvrđeno je da je cilj nadzora bio pregled, obrada i blagovremenost unosa izdatih i uručenih prekršajnih naloga u RNK i PE za 15 organizacionih jedinica.¹⁶² **Nadzorom je utvrđeno da su u pojedinim PS prekršajni nalozi¹⁶³ koji su izdati i uručeni prekršiocima uneseni u RNK bazu u periodu većem od 30 dana,¹⁶⁴ iako su shodno ZoP-u bili dužni da bez odlaganja unesu podatke o novčanoj kazni i izrečenim zaštitnim mjerama u RNK i PE.¹⁶⁵ Također, utvrđeno je da komandiri ili ovlašteni rukovodioci nisu lično pregledali i potpisivali upisnike prekršajnih naloga, tako da na taj način nisu kontrolisali unos izdatih prekršajnih naloga.** Nakon maja 2021. godine nadzor načina obrade i ažurnost unosa izdatih prekršajnih naloga u RNK nije vršen, tako da **nije poznato da li su naložene mjere iz Zbirnog izvještaja realizirane s ciljem sprečavanja daljnjih nepravilnosti u radu policijskih stanica u TK.**

Odsjek UP-a MUP-a USK¹⁶⁶ je obavezan da vrši redovne i preventivne interne nadzore. Identično je kao u KS-u i TK propisano i u Pravilniku UP-a MUP-a USK. Međutim, prošlo je više od tri godine od posljednjeg internog nadzora u oblasti prekršajnih postupaka u saobraćaju.¹⁶⁷ Prema izjavama nadležnih iz UP-a, iako se planiraju redovni interni nadzori svih organizacionih jedinica, oni ne budu obavljani svake godine, pa je tako za prekršajne postupke u saobraćaju posljednji rađen 2021. godine.¹⁶⁸ Uvidom u Izvještaje o izvršenom inspekcijском nadzoru obrade prekršajnih naloga i zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka u organizacionim jedinicama UP-a MUP-a USK ustanovljeno je da je izvršen redovni nadzor u osam policijskih stanica.¹⁶⁹ Nadzorom je utvrđeno da se pisane prekršajne evidencije ne vode na

¹⁵⁶ Instrukcija o vršenju inspekcijского nadzora u UP MUP-a TK, broj: 08-01-02-355/10 od 8. 10. 2010. godine; Instrukcija o vršenju unutrašnjeg nadzora u UP MUP-a KS, broj: 01-43/19 od 16. 10. 2019. i broj: 01-7-05-5733/19 od 26. 12. 2019. godine

¹⁵⁷ Uprave policije USK i ZDK prilikom vršenja internih nadzora primjenjuju pravilnike o načinu rada Jedinice za profesionalne standarde, unutrašnju kontrolu i reviziju (USK) i Jedinica za profesionalne standarde (ZDK), „Službeni glasnik USK“, broj 12/17 „Službeni glasnik ZDK“, broj 13/20

¹⁵⁸ Član 9. stavovi b (8) i c (11) Instrukcije UP MUP-a TK; Član 11. stavovi b (15) i c (13) UP MUP-a KS

¹⁵⁹ Redovnim nadzorom obuhvaćen je način pokretanja PP-a izdavanjem PN-a ili podnošenjem zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, itd. Reviziji je dostavljen samo Izvještaj o izvršenom redovnom unutrašnjem nadzoru u PU Ilidža iz 2024. godine. Istakli su i da nadzor nad PP-om kontinuirano vrše kontrolor naloga i rukovodilac, što je ujedno i standardna procedura za sve UP-ove. Akt UP MUP-a KS broj: 02/2-2-65/25

¹⁶⁰ Odjeljenje za inspekcije, revizije i razvoj načela i procedura Jedinice za profesionalne standarde. Ovo odjeljenje je odgovorno za nadzor i osiguranje zakonitog i efikasnog izvršenja poslova i zadataka; Članovi 2. i 4. Instrukcije o vršenju inspekcijского nadzora u UP-u MUP-a TK

¹⁶¹ Sastanak održan s predstavnicima UP MUP-a TK 25. 9. 2024. godine

¹⁶² Policijske stanice: Doboј Istok, Gračanica, Živinice, Kalesija, Banovići, Sapna, Teočak, Čelić, Kladanj, Lukavac, Gradačac, Srebrenik, Zapad, Istok i Centar.

¹⁶³ U članu 42. Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencija je propisano da podatke u RNK nadležni organi dostavljaju odmah bez odlaganja IDDEA-i elektronskim putem u skladu sa operativnim i tehničkim rješenjima. Također, u internim Instrukcijama o načinu pokretanja prekršajnog postupka UP MUP-ova USK, HNK i KS je navedeno da se podaci o izrečenim prekršajnim sankcijama na osnovu izdatog prekršajnog naloga unose odmah u RNK i PE, a najkasnije u roku od 48 sati od trenutka izdavanja prekršajnog naloga okrivljenom.

¹⁶⁴ PS Doboј Istok za prekršajne naloge izdate u periodu februar – mart 2021. godine unos u RNK unesen između 30 do 45 dana; PS Gračanica između 30-90 dana; PS Sapna između 30 do 45 dana.

¹⁶⁵ Član 99. ZoP-a FBiH

¹⁶⁶ Odsjek za inspekcije, standarde i zaštitu tajnih podataka Jedinice za profesionalne standarde, unutrašnju kontrolu i reviziju

¹⁶⁷ Član 48. stavovi b. (8) i c. (13) Pravilnika o načinu rada Jedinice za profesionalne standarde, unutrašnju kontrolu i reviziju UP MUP-a USK

¹⁶⁸ Navedeno potvrđeno na sastanku održanom s predstavnicima UP MUP-a USK 3. 10. 2024. godine

¹⁶⁹ Policijske stanice: Bihać, Velika Kladuša, Ključ, Bosanski Petrovac, Bužim, Bosanska Krupa, Sanski Most i Cazin.

odgovarajući način u svim PS.¹⁷⁰ Ustanovljeni su propusti prilikom zaduživanja¹⁷¹ i poništavanja¹⁷² prekršajnih naloga, unosa podataka u RNK i PE bazu,¹⁷³ kao i obustava prekršajnih postupaka.¹⁷⁴ Nakon septembra 2021. godine nadzor načina obrade prekršajnih naloga i zahtjeva za pokretanje PP nije rađen, tako da **nije poznato da li su otklonjene uočene nepravilnosti u radu policijskih stanica USK.**

Unutrašnji nadzor u oblasti prekršajnih postupaka u saobraćaju uopće nije vršen u tri uprave policije (ZDK, HNK i KS) od strane Jedinica za profesionalne standarde ili Policijskog inspektorata. Prema izjavama nadležnih iz UP-a MUP-a ZDK, komandiri i pomoćnici kontinuirano prate rad policijskih službenika. Šef policijskog inspektorata ima nadležnost kontinuiranog kontrolno-instruktivnog nadzora nad radom policijskih stanica, ali ne samo za saobraćaj, nego za cjelokupno postupanje i rad policije.¹⁷⁵

Uprava policije MUP-a HNK u periodu 2018-2022. godine nije imala komesara, tako da je neophodno prvo kadrovski popuniti Policijski inspektorat, koji ima obavezu vršenja internog nadzora UP-a.¹⁷⁶ Nadležni iz UP HNK su istakli da u periodu od jednog do dva mjeseca vrše kontrolno-instruktivni nadzor, u zavisnosti od obima i potreba.¹⁷⁷ Način vršenja unutrašnjeg nadzora u UP MUP-a KS uređen je Instrukcijom o vršenju unutrašnjeg nadzora. Inspektori Odjeljenja u Sektoru uniformisane policije vrše interni nadzor UP-a, što je i u skladu s Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.

3.2.3. Izvještaji o prekršajnim postupcima u saobraćaju

Utvrđeno je da kantonalni MUP-ovi, kao i njihove uprave policije, ne izrađuju izvještaje o prekršajnim postupcima u saobraćaju. Nije propisana obaveza ili data određena instrukcija upravama policije iz uzorka revizije da izrađuju posebne izvještaje o prekršajnim postupcima u saobraćaju kako bi se osigurala detaljnije informacije o poduzetim aktivnostima i ostvarenim rezultatima. Pored toga, ne izrađuju ni izvještaje i analize u kojima se prezentuju podaci u kojem roku su prekršajni postupci pokrenuti nakon počinjenja prekršaja evidentiranih radarima i kamerama. Zbog toga **nisu dostupni pouzdani podaci o efikasnosti policijskih službenika prilikom pokretanja prekršajnih postupaka.**

Kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova i uprave policije redovno izrađuju godišnje izvještaje o radu.¹⁷⁸ Također, sve uprave policije iz uzorka izrađuju i godišnje¹⁷⁹ informacije o stanju sigurnosti u saobraćaju.¹⁸⁰ Ustanovljeno je da su u godišnjim izvještajima o radu i informacijama prekršajni postupci prezentovani statističkim podacima.¹⁸¹ Međutim, **u dokumentima nisu navedeni problemi s kojima se uprave policije susreću prilikom upravljanja prekršajnim postupcima kao što su:** problemi zbog nedovoljnih ljudskih i tehničkih kapaciteta, otežane procedure uručivanja prekršajnih naloga, problemi

¹⁷⁰ Primjera radi, u PS Velika Kladuša policijski službenici vode samo evidenciju zaduženih prekršajnih naloga po policijskom službeniku u ROF bazi, a u PS Bosanski Petrovac evidenciju izdatih prekršajnih naloga, dok ne vode evidenciju zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka. U PS Bihać se Upisnik prekršaja iz oblasti saobraćaja ne vodi u potpunosti, odnosno ne upisuju se podaci o izrečenim sankcijama, odlukama sudova, itd.

¹⁷¹ Npr. u PS Ključ prekršajni nalozi se vode na policijskom službeniku koji ne radi na poslovima i zadacima koji su vezani za ROF bazu. U PS Bihać se ne vrši provjera zaduženih prekršajnih naloga koje policijski službenici nisu izdali, već se službenici zadužuju sa novim PN, tako da se ne zna koliko trenutno svaki policijski službenik ima kod sebe prekršajnih naloga.

¹⁷² Primjera radi, u PS Velika Kladuša i Bosanska Krupa su prekršajni nalozi izdati licima za koje se utvrdilo da su umrli, a nisu dostavljeni na poništavanje.

¹⁷³ U PS Ključ i Sanski Most prekršajni nalozi po kojima su plaćene novčane kazne nisu na odgovarajući način uneseni u ROF bazu, a u PS Cazin se ne vrši redovna kontrola i sravnjavanje stanja u ROF-u u odnosu na broj izdatih prekršajnih naloga.

¹⁷⁴ U PS Sanski Most, prekršajni postupci se obustavljaju zbog odustajanja od zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka (za isti prekršaj podnijeli dva zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka).

¹⁷⁵ Sastanak održan s predstavnicima UP MUP-a ZDK 27. 9. 2024. godine

¹⁷⁶ Prema izjavama nadležnih iz UP-a MUP-a HNK, do oktobra 2023. godine Policijski inspektorat je imao zaposlena samo dva policijska službenika.

¹⁷⁷ U pitanju je tzv. ad hoc nadzor, kada inspektori nenajavljeni dođu u policijsku stanicu, izvrše uvid u osnovne evidencije, u raspored patrola, itd.

¹⁷⁸ Shodno članu 25. Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH i kantonalnim zakonima o unutrašnjim poslovima

¹⁷⁹ Uprave policije godišnje izvještaje o radu izrađuju na osnovu mjesečnih, tromjesečnih, polugodišnjih, devetomjesečnih i godišnjih izvještaja policijskih stanica. Također, na osnovu tih izvještaja uprave policije vrše analize sigurnosti saobraćaja i sačinjavaju planove pojačane kontrole saobraćaja.

¹⁸⁰ Godišnji izvještaji o radu kantonalnih MUP-ova iz uzorka revizije, godišnji izvještaji i informacije o aktivnostima uprave policije ili informacije o stanju sigurnosti saobraćaja za period 2021-2023. godine

¹⁸¹ Broj kontrolisanih vozila i vozača, broj izdatih/uručenih prekršajnih naloga, broj zahtjeva za pokretanje PP, itd.

velikog broja počinitelja prekršaja iz BiH i inostranstva koji imaju značajan iznos neplaćenih kazni i slično. Pored toga, u godišnjim informacijama uprava policije **nisu prikazani precizni podaci o broju organizovanih redovnih kontrola i akcija pojačane kontrole saobraćaja.**¹⁸² Samo su dvije uprave policije (USK¹⁸³ i ZDK¹⁸⁴) u ovim dokumentima navodile mjere koje se trebaju poduzeti u budućnosti s ciljem poboljšanja sigurnosti u saobraćaju.

S obzirom na to da se u godišnjim izvještajima o radu i informacijama o sigurnosti saobraćaja ne prikazuju podaci o broju nenaplaćenih novčanih kazni niti se rade analize podataka koji su dostupni u RNK i PE, **nije omogućeno poduzimanje aktivnosti s ciljem naplate velikog broja nenaplaćenih novčanih kazni i sprečavanja njihovog brisanja iz RNK.**

3.3. Izvršenje novčanih kazni i zaštitnih mjera za prekršaje u saobraćaju

3.3.1. Izvršenje izrečenih novčanih kazni

Uvažavajući nadležnosti uprava policije iz uzorka u izvršenju sankcija, u narednom dijelu nalaza prezentiraju se informacije o poduzetim aktivnostima uprava policije s ciljem efikasnijeg izvršenja izrečenih novčanih kazni. Naime, ZoP FBiH propisuje novčanu kaznu kao jednu od sankcija koja može biti izrečena osobi odgovornoj za počinjeni prekršaj.¹⁸⁵

Ovlašteni organ koji je izrekao novčanu kaznu zatražit će od nadležnog suda prinudnu naplatu blokiranjem računa fizičkog, odnosno pravnog lica u slučaju:

- 1) ako se utvrdi da kažnjeni izbjegava platiti novčanu kaznu ili
- 2) ako postoji opasnost od nastupanja zastarjelosti za izvršenje novčane kazne.

- Član 104. Zakona o prekršajima Federacije BiH

Novčane kazne i troškovi postupka evidentiraju se kao dug u Registru novčanih kazni dok kažnjenik ne plati puni iznos novčane kazne i troškova postupka. **Novčana kazna i troškovi postupka u svakom slučaju bit će brisani iz Registra novčanih kazni po isteku pet godina od dana kada je prekršajni nalog postao konačan i izvršan ili je rješenje o prekršaju postalo pravomoćno i izvršno.**

- Član 102. stav (4) Zakona o prekršajima Federacije BiH

Ustanovljeno je da uprave policije iz uzroka u revidiranom periodu nisu poduzimale odgovarajuće i dovoljne aktivnosti u cilju osiguranja efikasnije prinudne naplate kod lica koja su izbjegavala da plate novčane kazne ili kada je postojala opasnost od brisanja kazni iz RNK. Iako je ZoP FBiH propisao „postupak prinudne naplate“,¹⁸⁶ samo su dvije uprave policije (TK i ZDK¹⁸⁷) u periodu 2021-2024. godine tražile od nadležnih sudova prinudne naplate blokiranjem računa zbog neplaćanja kazni (detaljnije u Prilogu 7.3).

Prema izjavama nadležnih iz UP-a MUP-a KS koja je dostavljala prijedloge za prinudnu naplatu prije 2018. godine,¹⁸⁸ sudovi nisu postupali po njihovim prijedlozima zbog toga što na osnovu pravnog shvatanja Vrhovnog suda FBiH prekršajni nalog nema svojstvo izvršne isprave i što se ovlašteni organ kao izdavalac prekršajnog naloga ne može pojaviti u ulozi tražioca izvršenja.¹⁸⁹

Revizijom je ustanovljeno da je Vrhovni sud FBiH u svom pravnom shvatanju jasno naveo da prekršajni nalog nije izvršna isprava, te se na osnovu njega ne može pokrenuti izvršni postupak. Međutim, u pravnom

¹⁸² Ustanovljeno je da je i u mjesečnim izvještajima uprava policije općenito navedeno kako su policijski službenici proveli određeni broj akcija kantonalnog i lokalnog karaktera, i to kontrole alkoholisanosti vozača, brzine kretanja vozila, tehničke ispravnosti vozila, itd.

¹⁸³ Primjera radi, nastaviti sa preventivnim radom policije kroz obezbjeđivanje prisustva policije na frekventnim raskrsnicama, u blizini škola i mjesta okupljanja putnika, s ciljem smanjenja broja saobraćajnih nezgoda, te kroz raznovrsne načine edukacije jačati saobraćajnu kulturu građana.

¹⁸⁴ Primjera radi, u skladu s stručno-analitičkom procjenom stanja obezbijediti intenzivniju kontrolu na svim kategorijama puteva i ostvariti potpuniju kontrolu pojedinih kategorija učesnika u saobraćaju.

¹⁸⁵ Član 21. ZoP-a

¹⁸⁶ Član 104. ZoP-a

¹⁸⁷ UP MUP-a TK je samo u 2022. godini upućivala zahtjeve nadležnim sudovima (ukupno: 26), a ZDK je u periodu od tri i po godine uputila 179 zahtjeva.

¹⁸⁸ Sastanak s predstavnicima UP MUP-a KS održan 23. 9. 2024. godine

¹⁸⁹ Pravno shvatanje Vrhovnog suda FBiH, broj: 65 0 I 672116 17 Spp od 12. 2. 2018. godine

shvatanju navedeno je i da ovlašteni organ umjesto prijedloga za pokretanje izvršnog postupka koji bi uputio izvršnom odjeljenju nadležnog suda **treba uputiti zahtjev za prinudnu naplatu novčane kazne nadležnom sudu na osnovu ovjerene kopije prekršajnog naloga sa potvrdom o njegovoj izvršnosti.**¹⁹⁰ U slučajevima kada postoji opasnost izbjegavanja plaćanja novčane kazne ili njenog brisanja iz RNK, postupanje uprava policije u skladu sa shvatanjem Vrhovnog suda FBiH uticalo bi na efikasnije rješavanje ovog problema, **posebno zbog toga što se broj nenaplaćenih novčanih kazni u revidiranom periodu povećavao, kako je prikazano u tabeli ispod.**

• Tabela 5. Podaci o broju i iznosu nenaplaćenih novčanih kazni po godinama

R. br.	Uprava policije	Broj i iznos nenaplaćenih novčanih kazni (u KM)			
		2021.	2022.	2023.	na 30.6.2024.
1.	UP MUP-a USK	13693	8950	7283	5521
		3.389.511,70 KM	2.889.203,60 KM	3.203.051,00 KM	2.055.124,60 KM
2.	UP MUP-a TK	6205	7569	9618	7629
		4.549.686,70 KM	4.462.209,22 KM	5.238.837,80 KM	3.007.381,60 KM
3.	UP MUP-a ZDK	30388	35601	30983	16831
		4.596.530,34 KM	3.220.423,68 KM	4.502.381,38 KM	1.287.039,23 KM
4.	UP MUP-a HNK ¹⁹¹	2375	2671	2333	3234
		2.396.520,00 KM	2.456.915,95 KM	1.934.644,5 KM	1.504.212,53 KM
5.	UP MUP-a KS	29691	37997	97709	12578
		2.141.322,00 KM	1.976.556,00 KM	4.024.097,00 KM	800.878,00 KM
UKUPAN BROJ		82352	92788	147926	45793
UKUPAN IZNOS		17.073.570,74	15.005.308,45	18.903.011,68	8.654.635,96
UKUPNI EVIDENTIRANI BROJ 2021 - juni 2024.		368 859			
UKUPNI EVIDENTIRANI IZNOS 2021 - juni 2024.		59.636.526,83 KM			

Izvor: Uprave policije iz uzorka

Kako je vidljivo iz tabele za period 2021 – juni 2024. godine, **evidentirani iznos nenaplaćenih novčanih kazni u pet kantona iznosi cca 60 miliona KM. Pored toga, iznos nenaplaćenih novčanih kazni iz 2021. godine je malo veći od 17 miliona KM, koji će se, shodno propisanom zakonskom roku, brisati iz RNK 2026. godine.**¹⁹² Evidentno je i povećanje broja nenaplaćenih novčanih kazni iz godine u godinu. Shodno navedenom, konstatovana je potreba za pojačanim aktivnostima uprava policije kako bi se osiguralo efikasnije provođenje prinudne naplate blokiranjem računa zbog neplaćenih novčanih kazni. Pored toga, prema izjavama nadležnih iz uprava policije, neophodno je produžiti rok za brisanje novčanih kazni iz RNK kako bi se obezbijedila efikasnija naplata novčanih kazni.¹⁹³

¹⁹⁰ Postupak prinudne naplate neće se provoditi u izvršnom postupku, nego u postupku izvršenja prekršajnih sankcija, koji se u sudovima vodi pod poslovnim brojem Pr-lps, umjesto Ip.

¹⁹¹ Podaci se odnose na broj nenaplaćenih novčanih kazni vozača sa bh. registarskim tablicama za PU Mostar i Čapljina.

¹⁹² Uprava policije TK je od 2018. godine uspostavila sistem na način da joj Trezor TK pismenim putem, i to svakih petnaest dana, dostavlja podatke o uplaćenim novčanim kaznama. Nakon toga UP upućuje depešu svim PS u TK kako bi službenici koji rade na unosu podataka u RNK imali uvid o uplaćenim novčanim sredstvima, s ciljem efikasnog praćenja izvršenja izrečenih novčanih kazni.

¹⁹³ Primjera radi, sa trenutno propisanih pet na deset godina.

Analizom dostupne regulative ustanovljeno je da je u susjednim državama i entitetu RS propisano da se naplata vrši putem poreznih uprava s ciljem efikasnije naplate novčanih kazni u saobraćaju. Primjera radi, u Republici Hrvatskoj zakonom je propisano pod kojim uslovima i na koji način Porezna uprava provodi izvršenje naplate novčane kazne za prekršaje u saobraćaju.¹⁹⁴

Kada je u pitanju brža i jednostavnija naplata novčanih kazni na mjestu izvršenja prekršaja, ustanovljeno je da u Federaciji BiH još uvijek nije omogućeno bezgotovinsko plaćanje saobraćajnih kazni putem POS uređaja.¹⁹⁵ Naime, u susjednim zemljama je uvedeno elektronsko plaćanje novčanih kazni po počinjenom prekršaju u saobraćaju korištenjem POS terminala.¹⁹⁶ Na ovaj način osigurana je efikasnija naplata novčanih kazni, i to posebno stranih državljana,¹⁹⁷ te je olakšan rad policijskim službenicima.¹⁹⁸ Uprava policije MUP-a HNK je evaluacijom saobraćajnih prekršaja iz 2024. godine ustanovila kako su preko 50% prekršaja na području HNK počinili vozači s vozilima sa stranim registarskim tablicama.¹⁹⁹ Također, UP MUP-a KS je trenutno u pregovorima s Ministarstvom finansija KS s ciljem uvođenja elektronskog plaćanja saobraćajnih kazni.²⁰⁰

Utvrđeno je da je prije sedam mjeseci Klub poslanika u Predstavničkom domu Parlamenta FBiH uputio inicijativu FMP-u s ciljem izmjene ZoP-a na način da se omogući bezgotovinska naplata saobraćajnih kazni putem POS uređaja, o čemu je detaljnije pisano u poglavlju 3.1.1. Izvještaja.²⁰¹ Nadležni iz FMP-a navode kako su planirali da po skraćenom postupku upute u parlamentarnu proceduru Zakon o dopuni Zakona o prekršajima kojim će biti propisana mogućnost bezgotovinske naplate putem POS uređaja, čime bi se ubrzao postupak i povećao iznos naplaćenih novčanih kazni.²⁰² Pored toga, Ministarstvo unutrašnjih poslova USK je prije gotovo četiri godine Ministarstvu komunikacija i prometa BiH dostavilo Inicijativu za pokretanje postupka za zaključivanje međunarodnog ugovora radi pristupa podacima iz registra vozila (EUCARIS) između BiH i Evropske unije radi lakšeg pokretanja PP za prekršaje evidentirane uređajima za nadzor i mjerenje počinjene vozilima stranih registarskih tablica.²⁰³ Međutim, nisu dostavljene informacije o konkretnim aktivnostima koje su poduzete na osnovu navedene inicijative.

¹⁹⁴ U članu 261. Prekršajnog zakona RH je navedeno: „Kada je zakonom određeno da se neplaćena novčana kazna ne zamjenjuje radom za opće dobro ili kaznom zatvora i kada osoba koja je rješenjem obvezna platiti troškove postupka to ne učini dijelom ili u cijelosti, novčana kazna i troškovi postupka naplatit će se ovrhom na imovini te osobe. Ovrhu provodi Porezna uprava nadležna prema mjestu prebivališta osobe koja nije platila novčanu kaznu ili troškove postupka prema propisima za prisilnu naplatu poreza. Sud ili upravno tijelo koje vodi prekršajni postupak, a koje je donijelo prvostupanjsku odluku dostavit će je nadležnoj poreznoj upravi na izvršenje uz potvrdu o tome da kazna ili troškovi postupka nisu plaćeni u određenom iznosu.“

¹⁹⁵ <https://www.vijesti.ba/clanak/647293/zasto-fbih-nema-naplata-saobraćajnih-kazni-karticom-na-licu-mjesta>

¹⁹⁶ Elektronski sistemi, odnosno POS terminali omogućavaju bezgotovinsko plaćanje novčanih kazni posredstvom platnih kartica. Terminali se nalaze u policijskim vozilima i policijskim stanicama, a vozači uz prekršajni nalog odmah dobiju i dokaz o uredno plaćenju kazni.

¹⁹⁷ Prema podacima IDDEEA-e, u novembru 2024. godine je dug stranih državljana po osnovu neplaćenih novčanih kazni za prekršaje u saobraćaju iznosio 615.087,00 KM. <https://www.ekapija.com/bs/news/4947455/stranci-duzni-bih-vise-od-600000-km-za-kazne-u-saobraćaju-upitno>

¹⁹⁸ Policijskim službenicima je umanjena produktivnost i otežan rad zbog toga što često moraju čekati prekršioce (posebno sa stranim registarskim tablicama) da donesu dokaz o izvršenoj uplati. Prema izjavama nadležnih iz uprava, kada je prekršaj napravljen van radnog vremena policijski službenici moraju pratiti prekršioce do policijske stanice zbog plaćanja kazne, zato što u kasnim noćnim satima banke i pošte ne rade.

¹⁹⁹ Prema izjavama nadležnih iz UP MUP-a HNK trenutno ne raspolažu informacijama o vlasnicima vozila sa stranim registarskim tablicama. Stoga je jedini način da sankcionišu ove prekršioce i naplate novčane kazne putem policijskih patrola.

²⁰⁰ Izjava nadležnih iz UP MUP-a KS na fokus grupi održanoj 23. 12. 2024. godine

²⁰¹ U Inicijativi je navedeno i to da, prema podacima IDDEEA-e iz marta 2024. godine, strani državljanjani duguju više od 570.000,00 KM za saobraćajne prekršaje počinjene u BiH. Omogućavanje plaćanja novčanih kazni putem POS uređaja pojednostavilo bi i ubrzalo naplatu kazni od stranih državljana.

²⁰² Akt broj: 02-45-714/25 od 5. 3. 2025. godine

²⁰³ Akt broj: 05-01-03-54/21 od 12. 4. 2021. godine

- **Izostanak preventivnih analiza s ciljem provođenja zaštitnih mjera**

Policijski organi imaju mogućnost da putem Registra novčanih kazni i prekršajne evidencije identificiraju vozače sa velikim iznosom neplaćenih novčanih kazni. Međutim, revizijom je utvrđeno da RNK i PE²⁰⁴ uprave policije koriste samo prilikom redovnih policijskih kontrola kako bi provjerili postojanje neplaćenih kazni²⁰⁵ za vozača koji je predmet kontrole.²⁰⁶

Uprave policije iz uzorka nisu vršile povremene ili redovne **uvide u RNK i PE kako bi na analitički način identifikovale povratnike u činjenju težih prekršaja u saobraćaju²⁰⁷ i poduzimale aktivnosti kao što su upućivanje zahtjeva nadležnim sudovima za prinudnu naplatu blokiranjem računa zbog neplaćanja kazni ili oduzimanje vozila**. Navedeno ima za posljedicu da u saobraćaju i dalje učestvuju višestruki prekršioc i koji predstavljaju svakodnevnu opasnost za živote građana. Prema izjavama nadležnih iz UP, **postojeći zakonski mehanizmi im dozvoljavaju da samo na licu mjesta, odnosno redovnim kontrolama, nakon utvrđenih činjenica, prekršiocu pored novčane kazne privremeno oduzmu vozilo**.

Nadležni iz uprava policije smatraju da bi izrade analiza i utvrđivanje lica sa velikim brojem evidentiranih saobraćajnih prekršaja²⁰⁸ bile korisne i učinkovite. Međutim, kako navode, problem je nedostatak ljudskih resursa. Navedeno bi zahtijevalo da određeni policijski službenik bude angažovan samo na tim poslovima (uvid u RNK i PE, identifikacija mjesta prebivališta, iznos neplaćenih novčanih kazni, da li je zaposlen ili ne, itd.). Nakon toga bi se trebale organizovati specifične i fokusirane kontrole saobraćaja kako bi se na licu mjesta prekršilac uhvatio u činjenju prekršaja i sankcionisao. Ovakve aktivnosti uprave iz uzorka revizije do sada nisu provodile, iako bi se na ovaj način mogao riješiti dugogodišnji problem nesavjesnih vozača sa velikim brojem

izrečenih prekršaja i neplaćenih novčanih kazni koji predstavljaju opasnost u saobraćaju. Pored toga, nadležni iz uprava policije istakli su da je među njima mnogo onih koji bi se trebali ponovo podvrgnuti ljekarskim pregledima i trajno isključiti iz saobraćaja s ciljem povećanja sigurnosti ostalih učesnika/ca u saobraćaju.

3.3.2. Zaštitne mjere u oblasti saobraćaja

Svrha zaštitnih mjera je da se njihovom primjenom otklanjaju uvjeti koji omogućavaju ili podstiču počinioaca na činjenje novog prekršaja. Budući da policijski službenici prilikom redovnih kontrola učesnika u saobraćaju mogu na licu mjesta privremeno oduzeti vozilo višestrukim povratnicima u činjenju težih prekršaja u saobraćaju, analizirana je ova zaštitna mjera. S obzirom na problem višestrukih povratnika u činjenju saobraćajnih prekršaja koji nemaju registrovana vozila na svoje ime, a pritom imaju velike iznose neplaćenih novčanih kazni, izvršena je analiza poduzetih aktivnosti na provođenju mjere lišenja slobode radi naplate novčane kazne. Prema mišljenju subjekata revizije i stručnjaka u oblasti saobraćajne struke, navedena mjera propisana ZoP-om trebala bi biti najjača zaštitna mjera zbog toga što predviđa lišenje slobode do 15 dana zbog neplaćanja novčane kazne.

²⁰⁴ U RNK se nalaze podaci o nenaplaćenim novčanim kaznama, a u PE sve kazne za prekršaje propisane ZoP-om FBiH.

²⁰⁵ U članu 99. stav (3) ZoP-a je navedeno da se novčana kazna neće brisati iz prekršajne evidencije dok se vodi kao dug u RNK, te da se zaštitne mjere neće brisati iz prekršajne evidencije dok se ne izvrše ili dok ne istekne rok zastare. U članu 102. stav (4) je navedeno da će se novčana kazna i troškovi postupka brisati iz RNK-a po isteku pet godina od dana kada je prekršajni nalog postao konačan i izvršan ili je rješenje o prekršaju postalo pravosnažno i izvršno.

²⁰⁶ Odgovori uprava policije na Upitnik revizije učinka

²⁰⁷ Vožnja pod uticajem alkohola, velik iznos neplaćenih novčanih kazni, vožnja neregistrovanog vozila, prekoračenje brzine i slično.

²⁰⁸ Svrha kazne u prekršajnom postupku je, između ostalog, sprečavanje učinitelja da čini prekršaje i njegov preodgoj, te utjecaj na razvijanje odgovornosti i discipline građana; https://tuzilastvobih.gov.ba/files/docs/STRUCNI_RADOV/Ne_bis_in_idem...._Miroslav_D__Markovic.pdf

3.3.2.1. Privremeno oduzimanje vozila

Predmeti koji su upotrijebljeni, ili su bili namijenjeni za izvršenje prekršaja, ili koji su nastali izvršenjem prekršaja mogu se oduzeti ako su vlasništvo okrivljenog. Predmeti se mogu oduzeti i kada nisu vlasništvo okrivljenog ako je to neophodno radi zaštite interesa opće sigurnosti, čuvanja života i zdravlja ljudi, sigurnosti robnog prometa ili razloga javnog morala, kao i u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

- Član 31. Zakona o prekršajima FBiH

Prema članu 31. ZoP-a, FBiH i kantonalnim zakonima o policijskim službenicima licu odgovornom za prekršaj se može izreći sankcija privremenog oduzimanje predmeta. S obzirom na to da vozači svojim ponašanjem, odnosno učestalim činjenjem prekršaja, predstavljaju opasnost po javnu bezbjednost i sigurnost građana, od istih su u skladu s važećom regulativom, sporna vozila privremeno oduzimaju.²⁰⁹

Shodno podacima koje su dostavile uprave policije evidentno je da je zaštitna mjera oduzimanja vozila u različitom obimu provođena u kantonima iz uzorka. Najintenzivnije aktivnosti je poduzimao UP MUP-a ZDK, dok UP MUP-a HNK u posmatranim godinama revizije uopće nije provodio ovu zaštitnu mjeru.

• Tabela 6. Podaci o broju oduzetih vozila: privremeno ili trajno

R. br.	Naziv uprave policije	Broj oduzetih vozila: privremeno ili trajno									
		2021.		2022.		2023.		Na 30. 6. 2024.		Ukupno 2021-2024.	
		Privremeno	Trajno	Privremeno	Trajno	Privremeno	Trajno	Privremeno	Trajno	Privremeno	Trajno
1.	UP MUP-a USK ²¹⁰	55	0	77	1	61	0	35	0	228	1
2.	UP MUP-a TK	23	9	21	4	25	32	23	6	92	51
3.	UP MUP-a ZDK	103	49	70	33	106	37	69	1	348	120
4.	UP MUP-a HNK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	UP MUP-a KS	6	0	44	0	82	2	146	1	278	3
UKUPNO		187	58	212	38	274	71	273	8	946	175

Izvor: Uprave policije iz uzorka

Kako je vidljivo iz tabele, **uprave policije su u revidiranom periodu privremeno oduzele 946 vozila zbog prekršaja u saobraćaju.** Evidentno je da je u ZDK u svakoj od revidiranih godina oduzet značajan broj vozila. Pored toga, **podaci pokazuju da su aktivnosti na oduzimanju vozila u KS-u intenzivirane u 2024. godini, gdje je u prvih šest mjeseci privremeno oduzeto 146 vozila, što je više od ukupnog broja oduzetih vozila u ovom kantonu u prethodne tri godine.** Primjetno je i da je u svakoj od posmatranih godina broj trajno oduzetih vozila značajno manji od broja privremeno oduzetih vozila. Naime, **postotak trajno oduzetih vozila u četiri uprave iznosi 18,5%.**

Procesno zakonodavstvo **trajno oduzimanje vozila kao predmeta koji je upotrijebljen za izvršenje prekršaja²¹¹ propisuje kao zaštitnu mjeru koja se može izvršiti tek po pravosnažno okončanom sudskom postupku,** kao što pokazuje dijagram ispod.

²⁰⁹ Odgovori na Upitnik revizije učinka i izvještaji nadležnih iz uprava policije iz uzorka revizije

²¹⁰ Na osnovu urađene analize neplaćenih novčanih kazni prekršilaca kojima su privremeno oduzeta vozila u 2024. godini nadležni iz PS-a Bihać su ustanovili da je dug po ovom osnovu iznosio 203.000,00 KM. Međutim, nakon privremenog oduzimanja vozila prekršioци su u Budžet USK uplatili 81.000,00 KM, tako da se iznos nenaplaćenih novčanih kazni smanjio za 40%.

²¹¹ U ovim slučajevima vozilo je sredstvo izvršenja prekršaja, a ne sredstvo naplate novčanih kazni. Prema izjavama nadležnih, kada policijski službenici privremeno oduzmu motorna vozila, prekršioци najčešće plate kazne očekujući da se njima ili vlasniku vozilo vrati.

- Dijagram 2. Postupak izvršenja zaštitne mjere „oduzimanje vozila“

Analizom dostupne dokumentacije ustanovljeno je da su **nadležni sudovi uglavnom odbijali da donesu rješenja o trajnom oduzimanju vozila, tako da su se ona vraćala vlasnicima, pozivajući se na pravo neotuđivosti vlasništva i socijalne razloge.**²¹² Pored toga, u slučaju kada nadležni sud donese rješenje da se prekršiocu trajno oduzme vozilo, ne smanjuje se iznos neplaćenih novčanih kazni, već je prekršilac i dalje u obavezi platiti ih.²¹³ Prema izjavama nadležnih iz uprava policije, neke postupke sudovi riješe u roku od mjesec, a u neke u roku od godinu. U ZDK sud donosi rješenje u prosjeku od šest mjeseci od podnošenja zahtjeva, a u USK, TK i KS-u u periodu od godinu do dvije. Detaljnije o ovome piše u Prilogu 7.7.

3.3.2.2. Lišenje slobode radi naplate novčane kazne

Kažnjenik koji u roku ne plati u potpunosti ili djelimično novčanu kaznu koja mu je određena rješenjem o prekršaju ili prekršajnim nalogom bit će prinuđen na plaćanje određivanjem lišenja slobode, ako sud smatra da je to jedini razuman i efikasan način koji će primorati kažnjenika da plati iznos na koji je obavezan. Lišenje slobode može biti određeno od suda po službenoj dužnosti ili na prijedlog ovlaštenog organa.

- Član 105. stav (1) Zakona o prekršajima FBiH

²¹² Povratnici u činjenju prekršaja u najvećem broju slučajeva su lica koja upravljaju ili koriste vozila registrovana na druge osobe.

²¹³ Shodno odredbama zakona o izvršenju sankcija, novac od uništenja ili prodaje vozila na javnoj licitaciji uplaćuje se na račun kantonalnih budžeta.

Uprave policije su, s obzirom na nedostatak podzakonskog akta,²¹⁴ na različite načine postupale kada je u pitanju upućivanje zahtjeva sudovima za izricanje mjere lišenja slobode radi naplate novčane kazne. Primjera radi, u revidiranom periodu **zahtjeve nadležnim sudovima za lišenje slobode zbog neplaćenih novčanih kazni upućivali su UP MUP-a USK (ukupno 5726 zahtjeva) i KS-a (ukupno 11269). Međutim, nijedan od ovih zahtjeva nije rezultirao lišenjem slobode.**²¹⁵ Uprave policije TK i ZDK nemaju osigurane evidencije, ali, prema izjavama nadležnih iz ovih UP-ova, sudovima su upućivali veći broj prijedloga za lišenje slobode radi naplate novčanih kazni.²¹⁶ Uprava policije HNK nije upućivala zahtjeve nadležnim sudovima s prijedlozima lišenja slobode radi naplate novčane kazne.

• *Dijagram 3. Postupak izvršenja zaštitne mjere „lišenje slobode radi naplate novčane kazne“*

S obzirom na nepostojanje podzakonskog akta,²¹⁷ uprave policije iz uzorka su naglasile kako nije moguće izvršiti rješenje suda o lišenju slobode.²¹⁸ Prema izjavama nadležnih iz uprava policije, **ovaj problem bi se mogao riješiti na način da se izvrši izmjena ZoP-a FBiH tako da se umjesto „lišenja slobode radi naplate novčane kazne“ propiše kazna zatvora koja bi zamijenila neplaćenu novčanu kaznu²¹⁹ i društveno korisni rad, kako je propisano u susjednim zemljama.**

Lišenje slobode ne može biti određeno prekršiocu koji može dokazati da nije u mogućnosti platiti novčanu kaznu,²²⁰ zbog toga što formalno nema stalne prihode.²²¹ U ovim slučajevima sudovi donose rješenja kojima se postupci obustavljaju, tako da usljed važećih zakonskih ograničenja podnošenje zahtjeva za lišenje slobode radi naplate novčane kazne gubi svrsishodnost.

²¹⁴ Postupak i uvjeti za izvršenje sudskog rješenja o lišenju slobode kažnjenika zbog neplaćanja novčane kazne, član 105. stav (8) ZoP-a

²¹⁵ Prema dostavljenim podacima, UP MUP-a USK je u 2021. g. uputio 3143 zahtjeva, u 2022. g. 517, u 2023. g. 1511, a do 30. 6. 2024. godine 501 zahtjev; UP MUP-a KS je u 2021. g. uputio 2044 prijedloga, u 2022. g. 4797, u 2023. g. 3942, a u 2024. g. 486 prijedloga.

²¹⁶ Odgovori na Upitnik revizije učinka i sastanci s nadležnim iz UP MUP-ova TK i ZDK

²¹⁷ Podzakonski akt bi, između ostalog, regulisao i pitanja na koji način i gdje bi se smještali prekršioци saobraćajnih propisa.

²¹⁸ Sud rješenje pošalje dužniku. Prema izjavama nadležnih iz UP USK, manji broj „savjesnih“ prekršilaca nakon toga izmiri dug i obavijesti sud, ali najveći broj i dalje ne plati. Nakon protoka roka od pet godina sud donosi rješenje kojim obustavlja izvršenje lišenja slobode radi naplate novčane kazne.

²¹⁹ Kazna zatvora u prekršajnom postupku bi se primjenjivala u slučajevima ozbiljnih prekršaja i povratnika u činjenju prekršaja kod kojih su druge kazne neefikasne, s ciljem da se obezbijedi javni red i sigurnost.

²²⁰ Član 105. stav (3) ZoP-a FBiH

²²¹ Nadležni iz uprava policije iz uzorka su naveli kako pojedini prekršioци koji imaju najveći dug za neplaćene novčane saobraćajne kazne su upravo lica koja formalno nemaju stalne prihode, ne posjeduju imovinu, voze tuđe automobile, a u isto vrijeme prave nove prekršaje i gomilaju dug.

4. ZAKLJUČCI REVIZIJE

Nadležne institucije u Federaciji BiH nisu osigurale sve potrebne pretpostavke za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima u saobraćaju i izvršenje sankcija. Podaci prezentirani u ovom Izvještaju predstavljaju kvalitetan osnov za preispitivanje dosadašnjih politika vezanih za upravljanje prekršajnim postupcima u saobraćaju, u smislu prepoznavanja ključnih propusta u regulativi i nedostataka sistema. Također, podaci predstavljaju osnov za poduzimanje adekvatnih mjera s ciljem unapređenja sigurnosti svih učesnika/ca u saobraćaju, zaštite javnog interesa, efikasnije naplate novčanih kazni, te povećanja saobraćajne discipline.

4.1. Postoji potreba za unapređenjem regulatornog okvira za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima u saobraćaju

Zakon o prekršajima u FBiH ne omogućava policijskim organima da jednostavno i brzo pokreću prekršajne postupke, poduzimaju konkretne mjere usmjerene na kažnjavanje višestrukih počinitelja saobraćajnih prekršaja, ne propisuje kaznu zatvora, te mehanizme za efikasno izvršenje novčanih kazni i zaštitnih mjera. Federalno ministarstvo pravde nije razmatralo sve dostavljene inicijative za izmjene i dopune ZOP-a FBiH, tako da nije omogućeno efikasnije izvršenje pojedinih sankcija i zaštitnih mjera koji se tiču svih učesnika/ca u saobraćaju.

Nisu doneseni podzakonski akti kojima bi se regulisao postupak izvršenja sudskog rješenja o lišenju slobode kažnjenika zbog neplaćanja novčane kazne i uvjeti obavljanja poslova za opće dobro, iako ih je Federalno ministarstvo pravde bilo obavezno donijeti prije deset godina. Navedeno je imalo za posljedicu nemogućnost izvršenja sudskih rješenja o lišenju slobode zbog neplaćanja novčane kazne. U Federaciji nije donesen ni propis o sadržaju i načinu vođenja prekršajne evidencije.

Nisu detaljno uređeni koraci i postupanja prilikom vršenja kontrola i regulacije saobraćaja, te pokretanja prekršajnih postupaka u donesenim internim procedurama. Od kantonalnih MUP-ova iz uzorka jedino MUP-a HNK nije donio interni akt (pravilnik, uputstvo) o postupanju policijskih službenika prilikom neposredne kontrole i regulisanja saobraćaja. Tri kantonalna MUP-a (USK, HNK i KS) donijela su interna pravila o načinu pokretanja prekršajnih postupaka, dok se u TK-u i ZDK-u prekršajni postupci pokreću u skladu sa ZoP-om FBiH.

4.2. U upravama policije nisu uspostavljene sve potrebne pretpostavke za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima u saobraćaju

Nisu poduzimane dovoljne aktivnosti kako bi se planirale i poduzimale sve potrebne mjere s ciljem efikasnog raspoređivanja kadrova, provođenja intenzivnih kontrola saobraćaja, te pokretanja prekršajnih postupaka. Primjetne su velike razlike u broju organizovanih akcija kontrole vozila i vozača, pokrenutih prekršajnih postupaka i uručenih prekršajnih naloga između uprava policije. Ne planiraju se precizno redovne kontrole i akcije pojačane kontrole saobraćaja u godišnjim planovima rada uprava policije. Kantonalne akcije pojačane kontrole saobraćaja s akcentom na određeni segment su se planirale na mjesečnom i periodičnom nivou, nakon čega su se upućivale depeše policijskim stanicama da ih provedu. Nisu izrađivane detaljne analize potrebnih tehničkih kapaciteta s ciljem osiguranja nedostajuće opreme i planiranja mjera za njihovu optimalnu upotrebu kako bi se osigurale efikasnije kontrole saobraćaja.

Nedostaju elektronske evidencije uprava policije koje bi omogućile vođenje elektronskih knjiga evidencija (upisnika) i praćenje statusa prekršajnih postupaka nakon izdavanja prekršajnog naloga. Manuelno upisivanje podataka u upisnike oduzima dosta vremena policijskim službenicima i onemogućava efikasnije kontrolisanje saobraćaja radom na terenu. U Federaciji nije uspostavljen ni jedinstveni funkcionalni informacijski i informatički sistem za svakodnevno obavještavanje i statističku obradu podataka.

Nije osiguran redovan interni nadzor u oblasti prekršajnih postupaka s ciljem unapređenja i identifikovanja slabosti u predmetnoj oblasti. Dvije uprave policije (USK i TK) su 2021. godine posljednji put radile interne nadzore nad pokretanjem prekršajnih postupaka u saobraćaju. Nije uspostavljeno odgovarajuće izvještavanje o prekršajnim postupcima u saobraćaju. Nije propisana obaveza ili data određena instrukcija upravama policije iz uzorka revizije da izrađuju posebne izvještaje o prekršajnim postupcima u saobraćaju. Također, prilikom izrade godišnjih izvještaja o radu i informacija o stanju sigurnosti u saobraćaju ne prezentiraju se informacije o rokovima u kojima se pokreću prekršajni postupci evidentirani radarima i kamerama, te ostalim uočenim nedostacima u predmetnoj oblasti.

4.3. Nisu poduzete dovoljne aktivnosti na osiguranju efikasnog izvršenja novčanih sankcija i zaštitnih mjera za prekršaje u saobraćaju

Uprave policije nisu provodile periodične uvide u Registar novčanih kazni i prekršajne evidencije radi identifikovanja višestrukih povratnika u činjenju prekršaja u saobraćaju, kako bi se poduzimale odgovarajuće aktivnosti s ciljem povećanja sigurnosti na cestama.

Iako Zakon o prekršajima propisuje sankcije i zaštitne mjere za područje cijele Federacije, uprave policije iz uzorka su sankcije i zaštitne mjere provodile u različitom obimu ili nisu nikako koristile ove zakonske mogućnosti. Nisu poduzimale dovoljne aktivnosti kako bi osigurale efikasno izvršenje izrečenih novčanih kazni niti su postupale shodno pravnom shvatanju Vrhovnog suda FBiH u pogledu upućivanja zahtjeva za prinudnu naplatu novčane kazne. Samo su dvije uprave policije (TK i ZDK) poduzimale aktivnosti iz svoje nadležnosti tako što su upućivale određeni broj zahtjeva nadležnim sudovima za prinudnu naplatu blokiranjem računa zbog neplaćanja kazni.

Zaštitnu mjeru privremenog oduzimanja vozila većina uprava policije iz uzorka je provodila u manjem obimu, dok je UP iz HNK-a u posmatranim godinama revizije nije nikako provodila. Zahtjeve nadležnim sudovima za lišenje slobode radi naplate novčane kazne su upućivale sve uprave iz uzorka osim UP MUP-a HNK, međutim nijedan od upućenih zahtjeva nije rezultirao lišenjem slobode prekršilaca.

5. PREPORUKE

U skladu s nalazima i zaključcima provedene revizije, Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine daje preporuke koje mogu unaprijediti oblast prekršajnih postupaka u saobraćaju.

Uzimajući u obzir propisane nadležnosti u oblasti prekršajnih postupaka u saobraćaju, određene preporuke date su većem broju institucija, a za realizaciju pojedinih preporuka neophodna je međusobna saradnja i koordinacija više institucija.

5.1. Preporuke za unapređenje regulatornog okvira za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima u saobraćaju

Preporuke za Federalno ministarstvo pravde

- **U saradnji s kantonalnim ministarstvima unutrašnjih poslova donijeti podzakonske akte koji bi se primjenjivali do stupanja na snagu novog zakona o prekršajima i koji bi propisali:**
  - postupak i uvjete za izvršenje sudskog rješenja o lišavanju slobode kažnjenika zbog neplaćanja novčane kazne,
  - postupak i uvjete obavljanja poslova za opće dobro ili poslova za dobro lokalne zajednice i način vođenja evidencije o obavljanju tih poslova.

- **U saradnji s ministarstvima unutrašnjih poslova u FBiH, upravama policije i ostalim relevantnim institucijama osigurati izradu izmjena i dopuna postojećeg Zakona o prekršajima ili izradu novog zakona s ciljem unapređenja predmetne oblasti.**

Zakonom je potrebno prevashodno urediti sljedeće:

  - propisati jednostavniji način obrade i uručenja obavijesti o počinjenom prekršaju i prekršajnog naloga,
  - definisati pojam „višestruki povratnik u činjenju prekršaja“ i propisati mehanizme njihovog sankcionisanja,
  - propisati kaznu zatvora kao zamjenu za neplaćenu novčanu kaznu,
  - propisati mogućnost bezgotovinske naplate saobraćajnih kazni putem POS uređaja,
  - propisati način izvršenja novčanih kazni za prekršioci koji nemaju stalne prihode,
  - utvrditi odgovarajući rok za brisanje novčane kazne i troškova postupka iz Registra novčanih kazni.

Prilikom realizacije iznad navedenih preporuka potrebno je obaviti konsultacije sa relevantnim akterima iz predmetne oblasti, s ciljem izrade kvalitetnih zakonskih rješenja.

- **Uputiti inicijativu Ministarstvu komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine kako bi se u Zakon o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u BiH adekvatno inkorporirale izmjene i dopune Zakona o prekršajima, posebno u dijelu propisivanja kazne zatvora za prekršaje u saobraćaju.**

Preporuka za kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova

- **Donijeti interne procedure sa detaljno uređenim koracima i aktivnostima prilikom pokretanja prekršajnih postupaka u saobraćaju.**

Preporuka za Ministarstvo unutrašnjih poslova Hercegovačko-neretvanskog kantona

- **Donijeti internu proceduru o postupanju policijskih službenika prilikom neposredne kontrole i regulisanja saobraćaja putevima kantona.**

5.2. Preporuke nadležnim institucijama za unapređenje pretpostavki za efikasno upravljanje prekršajnim postupcima u saobraćaju

Preporuke za kantonalne uprave policije

- **Planirati i provoditi mjere za osiguranje optimalnog korištenja raspoloživih ljudskih resursa s ciljem efikasnije kontrole saobraćaja i pokretanja prekršajnih postupaka.**
- **Planirati broj kontrola i akcija pojačane kontrole saobraćaja u godišnjim planovima rada, te redovno pratiti realizaciju planova i postignutih rezultata s ciljem poduzimanja korektivnih mjera.**
- **Izvršiti analizu raspoloživih i potrebnih tehničkih kapaciteta s ciljem osiguranja nedostajuće opreme i planiranja mjera za njihovu optimalnu upotrebu u svrhu nadzora i kontrole saobraćaja.**
- **Uspostaviti elektronske evidencije o prekršajnim postupcima u saobraćaju u okviru postojećih sistema SPARTA i RENATA, što će omogućiti jednostavnije i transparentnije upravljanje podacima.**
- **Provoditi redovan nadzor u oblasti prekršajnih postupaka u saobraćaju kako bi se pravovremeno utvrdili eventualni propusti i omogućilo efikasnije upravljanje prekršajnim postupcima.**

Preporuka za Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova

- **Uključiti predstavnike kantonalnih ministarstava unutrašnjih poslova u aktivnosti uspostave jedinstvenog funkcionalnog informacijskog i informatičkog sistema, te okončati njegovu uspostavu.**

Preporuka za kantonalne uprave policije

- **U redovne godišnje izvještaje o radu uključiti podatke o:**
  - rokovima pokretanja prekršajnih postupaka nakon evidentiranja prekršaja putem radara i kamera,
  - problemima u oblasti upravljanja prekršajnim postupcima u saobraćaju i mjerama koje se trebaju poduzeti u budućnosti s ciljem poboljšanja predmetne oblasti.

5.3. Preporuke za efikasno izvršenje novčanih sankcija i zaštitnih mjera za prekršaje u saobraćaju

Preporuke za kantonalne uprave policije

- **Periodično analizirati podatke iz sistema „Registar novčanih kazni i prekršajne evidencije“ kako bi se identifikovali višestruki povratnici u činjenju prekršaja u saobraćaju te poduzimale odgovarajuće aktivnosti s ciljem njihovog sankcionisanja.**
- **Donijeti uputstvo/instrukciju o pokretanju postupka izvršenja prekršajnih sankcija upućivanjem zahtjeva za prinudnu naplatu novčane kazne, shodno pravnom shvatanju Vrhovnog suda FBiH.**
- **U zakonom predviđenim situacijama provoditi zaštitnu mjeru privremenog oduzimanja vozila s ciljem preventivnog djelovanja na počinioce i smanjenja broja prekršaja.**

6. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Ured za reviziju institucija u FBiH dostavio je Nacrt izvještaja revizije učinka na komentar revidiranim subjektima 20. 2. 2025. godine, u skladu s članom 15. Zakona o reviziji. Od ukupno 12 subjekata kojima je Nacrt izvještaja dostavljen, komentare je u utvrđenom roku dostavilo njih 11, dok se jedan nije očitovao (MUP KS-a).

Saglasnost s Nacrtom izvještaja iskazali su: FMUP,²²² MUP USK,²²³ MUP TK,²²⁴ MUP ZDK,²²⁵ MUP HNK,²²⁶ uprave policije ZDK²²⁷ i HNK.²²⁸ Ministarstvo unutrašnjih poslova HNK navelo je da će u narednom periodu pristupiti izradi procedura, kao i usvajanju preporuka s ciljem unapređenja upravljanja prekršajnim postupcima u saobraćaju.

Federalno ministarstvo pravde²²⁹ i kantonalne uprave policije USK,²³⁰ TK²³¹ i KS-a²³² dostavili su komentare koji su s dužnom pažnjom razmotreni i inkorporirani u konačni Izvještaj, a odnose se na: izmjene i dopune Zakona o prekršajima,²³³ izradu novog zakona o prekršajima,²³⁴ bezgotovinsku naplatu saobraćajnih kazni,²³⁵ konsultacije s akademskom zajednicom i građanima,²³⁶ uspostavu jedinice za saobraćaj,²³⁷ nadogradnju RNK,²³⁸ uspostavu prakse upućivanja prekršajnog naloga uz obavijest o počinjenom prekršaju,²³⁹ izrađivanje analiza stanja,²⁴⁰ propisane rokove u izvještaju o internom nadzoru,²⁴¹ upućivanje prijedloga za lišenje slobode radi naplate novčane kazne,²⁴² efikasno praćenje izvršenja izrečenih novčanih kazni,²⁴³ produženje roka za brisanje novčanih kazni iz RNK,²⁴⁴

²²² Akt broj: 01-45-1-034 od 4. 3. 2025. godine

²²³ Akt broj: 05-01-04-36/25 od 6. 3. 2025. godine

²²⁴ Akt broj: 08-01-02.4-78/25 od 5. 3. 2025. godine

²²⁵ Akt broj: 08-02-02/1-03-5-920-2/25 od 6. 3. 2025. godine

²²⁶ E-mail MUP-a HNK od 7. 3. 2025. godine

²²⁷ Akt broj: 08-02-02/1-03-5-920-1/25, od 4. 3. 2025. godine

²²⁸ Akt broj: 02/2-03-7-2580/25 od 4. 3. 2025. godine

²²⁹ Akt broj: 02-45-714/25 od 5. 3. 2025. godine

²³⁰ Akt broj: 05-04/-1-13/25 od 6. 3. 2025. godine; Nadležni iz UP-a su naveli da su revizori serioznim pristupom analizirali poteškoće i prepreke koje se trebaju otkloniti s ciljem efikasnijeg rada i kontrole saobraćaja te eliminisanja posljedica koje nastaju iz nepoznavanja ili nepoštovanja saobraćajnih propisa od strane nesavjesnih vozača, posebno višestrukih povratnika u činjenju prekršaja.

²³¹ Akt broj: 08-06-45-169/24 od 5. 3. 2025. godine

²³² Akt broj: 02/2-2-65/25 od 6. 3. 2025. godine

²³³ Komentar FMP-a da je Dom naroda Parlamenta FBiH 4. 3. 2025. godine usvojio Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o prekršajima vezano za usklađivanje sa odlukama Ustavnog suda BiH, te da se u narednih nekoliko dana očekuje njegovo objavljivanje i stupanje na snagu.

²³⁴ Komentar FMP-a da je preporuku u vezi s izradom novog ZoP-a FBiH potrebno preformulisati na način da glasi „unaprijediti zakonski okvir“ s obzirom na to da bi se, shodno nomotehničkim pravilima, tek prilikom izrade odredbi mogao ocijeniti obim izmjena i/ili dopuna važećeg Zakona, te bi se pristupilo izradi novog ZoP-a ukoliko bi izmjene i dopune prelazile 50% teksta važećeg Zakona.

²³⁵ Informacija FMP-a da planiraju po skraćenom postupku uputiti u parlamentarnu proceduru Zakon o dopuni Zakona o prekršajima kojim će biti propisana mogućnost bezgotovinske naplate putem POS uređaja, čime bi se ubrzao postupak i povećao iznos naplate novčanih kazni.

²³⁶ Sugestija FMP-a da bi prilikom detaljnijeg uređenja instituta „lišenje slobode radi naplate novčane kazne“ i kazne zatvora kao zamjene za neplaćenu novčanu kaznu bilo potrebno izvršiti konsultacije sa članovima akademske zajednice, najboljim praktičarima iz predmetne oblasti u FBiH, te provesti sveobuhvatnu javnu raspravu.

²³⁷ Konstatacija UP MUP-a USK kako smatra da bi bilo korisno da uspostave jedinicu za saobraćaj kao specijaliziranu organizacionu jedinicu koja bi, između ostalog, bila zadužena za planiranje redovnih i vanrednih akcija kontrole saobraćaja, pokretanje prekršajnih postupaka, itd.

²³⁸ Mišljenje UP-a USK kako ima prostora za nadogradnju IDDEEA-ine baze podataka, odnosno Registra novčanih kazni, zbog toga što se policijski službenici susreću sa problemom ispravnog računanja rokova i datuma uručenja PN-a prekršiocu, jer rok za zastaru počinje teći od dana izdavanja/slanja PN-a, a trebalo bi od dana uručenja.

²³⁹ Komentar UP MUP-a TK da zajedno uz obavijest o počinjenom prekršaju šalju prekršajni nalog na adresu vlasnika vozila shodno Instrukciji o izmjenama i dopunama instrukcije o postupanju policijskih službenika u oblasti bezbjednosti saobraćaja.

²⁴⁰ Napomena UP-a TK kako je poduzimao niz aktivnosti u pogledu analiza stanja i planiranja mjera kao što su detaljne analize svake posebne saobraćajne nezgode sa smrtnom posljedicom, analize rezultata rada policijskih stanica zbog lakšeg praćenja realizacije zadatih zadataka, organizovanja edukacija i promotivnih kampanja, itd.

²⁴¹ Sugestija UP-a TK da su u izvještaju o internom nadzoru propisani rokovi za otklanjanje uočenih nepravilnosti u radu.

²⁴² Komentar UP-a TK da je ova uprava u ranijem periodu podnosila prijedloge za izricanje mjere lišenja slobode radi naplate novčanih kazni. Međutim, s obzirom na to da nijedan od podnesenih prijedloga nije rezultirao lišenjem slobode, odustalo se od podnošenja. Komentar UP-a KS-a o broju upućenih prijedloga za lišenje slobode radi naplate novčanih kazni nadležnim sudovima s ciljem praćenja i izvršenja novčanih kazni.

²⁴³ Napomena UP-a TK kako je uspostavio sistem na način da mu Trezor TK pismenim putem svakih petnaest dana dostavlja podatke o uplaćenim novčanim kaznama, kao i podatke o uplatama na vrstu prihoda pojedinačno po gradovima/općinama.

²⁴⁴ Sugestija UP-a TK da se dopuni preporuka FMP-u vezano za izmjenu ZoP-a FBiH u dijelu produženja roka za brisanje novčanih kazni iz RNK sa pet na deset godina.

donošenje planova kantonalnih akcija,²⁴⁵ nabavke uređaja i opreme za nadzor i kontrolu saobraćaja,²⁴⁶ te vršenje nadzora u oblasti prekršajnih postupaka.²⁴⁷

Ostali komentari nisu iziskivali izmjene u Izvještaju, za koje dajemo sljedeća obrazloženja:

Sugestija Federalnog ministarstva pravde da se izbriše preporuka koja se odnosi na uručenje prekršajnog naloga zbog toga što je Dom naroda Parlamenta FBiH usvojio Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o prekršajima nije zahtijevala izmjene u Izvještaju. Usvojene izmjene i dopune ZoP-a se odnose na odluke Ustavnog suda BiH, što je detaljnije pojašnjeno u poglavlju 3.1.1. Izvještaja. Međutim, shodno nalazima revizije data je preporuka s ciljem propisivanja jednostavnije procedure obrade i uručenja obavijesti o počinjenom prekršaju i prekršajnog naloga, posebno za saobraćajne prekršaje utvrđene uređajima za nadzor i mjerenje. Primjera radi: propisati slanje obavijesti o počinjenom prekršaju s prekršajnim nalogom vlasniku vozila bez obaveze utvrđivanja identiteta vozača za prekršaje za koje je propisana minimalna novčana kazna, kako bi se efikasnije pokretali prekršajni postupci.

Komentar Uprave policije USK kako bi Izvještaj bio potpuniji da je ispitana efikasnost rada sudova, kao i da je analiziran veći broj žalbi na sudska rješenja nije iziskivala izmjene u Izvještaju, uvažavajući obim revizije utvrđen u poglavlju 1.3. Izvještaja. Također, u poglavlju 3.3. Izvještaja je konstatovano je da su nadležni sudovi uglavnom odbijali da donesu rješenja o trajnom oduzimanju vozila, kao i da usljed nepostojanja podzakonskih akata sudovi donose rješenja kojima se postupci lišenja slobode radi naplate novčane kazne obustavljaju.

Komentar Uprave policije USK u kojem je navedeno da „neće imati svrhu donošenje internog akta kojim bi bili određeni rokovi kada se od dana utvrđenog prekršaja mora pokrenuti postupak izdavanjem prekršajnog naloga ili podnošenja zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka“ nije zahtijevao izmjene. U Izvještaju nije data ovakva preporuka, nego je data preporuka da kantonalne uprave policije prilikom izrade redovnih godišnjih izvještaja o radu uključe i podatke o rokovima pokretanja prekršajnih postupaka nakon evidentiranja prekršaja putem radara i kamera.

Navodi Uprave policije USK kako se ne može pridružiti praksi UP-ova iz TK i KS-a da uz obavijest o prekršaju dostavlja i prekršajni nalog vlasniku vozila nije uticala na izmjene u Izvještaju. Naime, dvije uprave postupaju na navedeni način za prekršaje prekoračenja dozvoljene brzine počinjene od strane fizičkih lica, kao i druge prekršaje iz oblasti saobraćaja, za koje nije propisano izricanje zaštitne mjere zabrana upravljanja motornim vozilom i određivanje kaznenih bodova. Revizijom nije data preporuka da ostale uprave policije iz uzorka postupaju na isti način, već je prepoznata praksa koja ubrzava izdavanje prekršajnih naloga, te utiče na operativnije i ekonomičnije postupanje u slučajevima za koje su propisane minimalne novčane kazne bez izricanja zaštitnih mjera.

Sugestije Uprave policije USK da se FMP-u doda preporuka za „podnošenjem inicijative za izmjene i dopune zakonskih i podzakonskih propisa u BiH kako bi se pojednostavio način izvršenja zaštitne mjere zabrana upravljanja motornim vozilima prema vozaču sa inostranom vozačkom dozvolom i omogućilo uspostavljanje jedinstvene baze podataka ovih prekršilaca“, kao i „uspostavljanjem jedinstvenog informacijskog i informatičkog sistema za svakodnevno obavještavanje i statističku obradu podataka na nivou BiH radi lakšeg utvrđivanja identiteta osoba koje su počinile prekršaj vozilima stranih registarskih tablica“ nisu mogle biti uvažene. Naime, u poglavlju 3.3.2. Izvještaja objašnjeno je koje mjere su bile predmet revizije. Revizijom nije analizirano izvršenje zaštitne mjere „potpuna ili djelimična zabrana upravljanja motornim vozilom“, izrečene vozačima sa inostranim vozačkim dozvolama, iako je potrebno unaprijediti regulatorni okvir po ovom pitanju. Uprave policije mogu i trebaju samostalno upućivati inicijative za unapređenje mjera koje nisu bile predmet revizije. Također, u Izvještaju je data preporuka FMUP-u da, shodno zakonskoj obavezi, uspostavi jedinstveni funkcionalni informacijski i informatički sistem koji će

²⁴⁵ Komentar UP-a MUP-a KS-a da ova uprava redovno donosi planove kantonalnih akcija pojačane kontrole saobraćaja u kojima učestvuju sve policijske stanice i Jedinica za saobraćaj u čijim je nadležnostima kontrola i regulisanje saobraćaja.

²⁴⁶ Informacija UP-a MUP-a KS-a da redovno iskazuje potrebe za materijalno-tehničkim sredstvima kako bi se kroz budžetski zahtjev planirala nabavka nedostajuće opreme neophodne za rad u okviru postavljenih zadataka i ciljeva kontrole saobraćaja.

²⁴⁷ Konstatacija kako Izvještaj treba dopuniti podatkom da nadzor u upravi vezano za prekršajne naloge vrši kontinuirano kontrolor naloga i rukovodilac, te da je Odjeljenje za unutrašnji nadzor, koordinaciju i usmjeravanje vršilo redovne i usmjerene vanredne nadzore u UP-u MUP-a KS-a.

omogućiti razmjenu podataka između kantonalnih MUP-ova i uprava policije, posebno sa aspekta povećanja naplate novčanih kazni zbog prekršaja počinjenih vozilima sa stranim registarskim tablicama.

Komentar Uprave policije USK kako bi novim zakonom o prekršajima ili zakonom o izvršenju prekršajnih sankcija bilo potrebno propisati šta je prekršajni nalog i da li on ima svojstvo izvršne isprave nije zahtijevao izmjene u Izvještaju. Vrhovni sud FBiH je u svom pravnom shvatanju iznio stav kako prekršajni nalog nema svojstvo izvršne isprave, što je detaljnije obrazloženo u poglavlju 3.3.1. Izvještaja. Provođenje odluka i shvatanja Vrhovnog suda osigurava efikasnost pravnog sistema i ujednačeno tumačenje zakona, čime se izbjegava pravna nesigurnost i neujednačena praksa sudova.

Komentar Uprave policije TK u kojem je navedeno da je oblast prekršajnih postupaka detaljno uređena ZoP-om FBiH, te da nije potrebno donositi interne akte (instrukcije) o načinu pokretanja prekršajnih postupaka, nije iziskivao izmjene u Izvještaju. Naime, zakonski akti propisuju osnovna pravila i principe koji se odnose na određena pitanja, dok interni akti (instrukcije, pravilnici, itd.) detaljnije objašnjavaju način primjene odredbi zakona u praksi (preciziraju procedure, tehničke i druge značajne detalje). Donošenjem internog akta moguće je unaprijediti efikasnost i transparentnost pokretanja prekršajnih postupaka, te osigurati ujednačeno postupanje svih policijskih službenika.

Sugestija Uprave policije TK da se preporuka data FMP-u u vezi s izmjenom postojećeg Zakona o prekršajima dopuni kako bi se produžio rok za pokretanje prekršajnog postupka sa dvije na tri godine nije mogla biti prihvaćena. Shodno utvrđenim nalazima date su preporuke usmjerene na otklanjanje uzroka neefikasnog upravljanja prekršajnim postupcima, te izvršenje novčanih sankcija i zaštitnih mjera za prekršaje u saobraćaju. Pored toga, uprave policije iz uzorka revizije su istakle kako su do sada poštovala rok od dvije godine, te da nijednom nije nastupila zastara pokretanja prekršajnih postupaka u saobraćaju.

Sugestije Uprave policije KS da se u Zaključku 4.2. Izvještaja dodaju podaci o „angažmanu dodatnih policijskih službenika iz aprila 2024. godine“ i o „načinu izvještavanja o aktivnostima u upravi (tromjesečno, polugodišnje, devetomjesečno i godišnje)“ nisu iziskivale izmjene s obzirom na to da su navedene informacije prezentirane u poglavlju 3.2.1. Izvještaja. U poglavlju 4. Izvještaja, se shodno revizijskoj metodologiji, prezentiraju zaključci u kojima se daju odgovori na revizijska pitanja i potpitanja, te najznačajniji argumenti na osnovu kojih su zaključci izvedeni.

Komentar Uprave policije KS-a da se „status prekršajnog postupka nakon izdavanja prekršajnog naloga prati putem IDDEEA-ine baze“ nije zahtijevao izmjene u nalazima. Shodno utvrđenim nalazima prezentirani su zaključci i data preporuka da uprave policije iz uzorka u okviru postojećih sistema SPARTA i RENATA uspostave elektronske evidencije o prekršajnim postupcima u saobraćaju koje će omogućiti jednostavnije, preciznije i transparentnije upravljanje podacima. Manuelno upisivanje podataka u upisnike i praćenje statusa prekršajnih postupaka oduzima dosta vremena policijskim službenicima, onemogućava efikasnije kontrolisanje saobraćaja radom na terenu i zahtijeva veće administrativne troškove (troškovi štampanja upisnika, čuvanja i arhiviranja).

Reviziju „Prekršajni postupci u saobraćaju“ obavio je revizorski tim u sastavu: Negra Alijagić Selimbegović – voditeljica tima, Amra Đugum i Emina Imamović – članice tima.

Voditeljica tima

Negra Alijagić Selimbegović, s.r.

**Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje kvalitetom**

Mia Buljubašić, s.r.

**Rukovoditeljica Sektora
za reviziju učinka**

Aida Đozić, s.r.

7. LISTA TABELA I DIJAGRAMA

Tabele

Tabela 1. Inicijative upućene FMP-u u 2023. i 2024. godini	17
Tabela 2. Podaci o broju organizovanih akcija kontrola vozila i vozača i angažovanih policijskih službenika.....	21
Tabela 3. Podaci o broju uručenih prekršajnih naloga i zaposlenika angažovanih na obradi prekršajnih naloga	22
Tabela 4. Tehnički kapaciteti u upravama policije iz uzorka	24
Tabela 5. Podaci o broju nenaplaćenih novčanih kazni	31
Tabela 6. Podaci o broju oduzetih vozila: privremeno ili trajno.....	34

Dijagrami

• Dijagram 1. Značaj efikasnih prekršajnih postupaka u saobraćaju	14
• Dijagram 2. Postupak izvršenja zaštitne mjere „oduzimanje vozila“	35
• Dijagram 3. Postupak izvršenja zaštitne mjere „lišenje slobode radi naplate novčane kazne“	36

8. PRILOZI

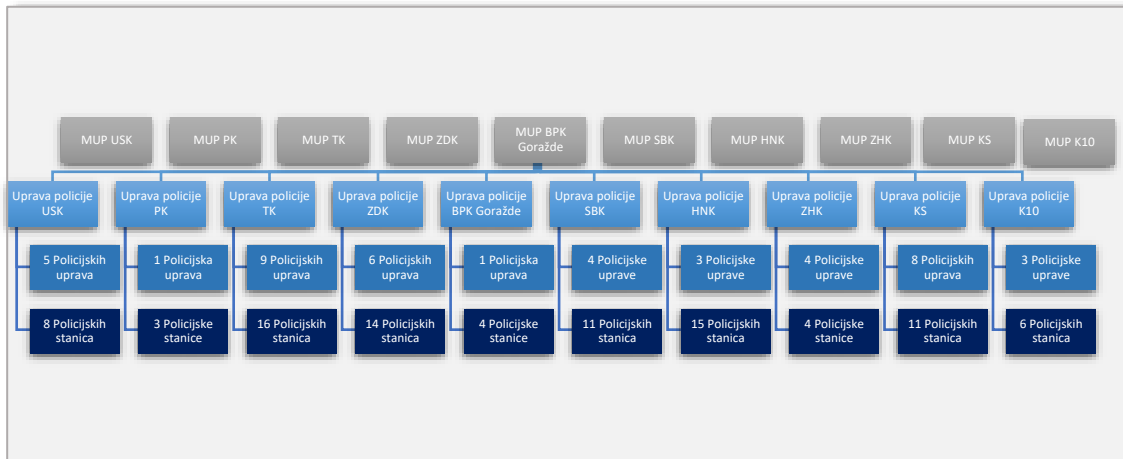
8.1. Temeljni pojmovi relevantni za predmetnu reviziju definisani Zakonom o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini i Zakonom o prekršajima FBiH

Učesnik u saobraćaju je lice koje u saobraćaju na putu upravlja vozilom, ili se nalazi u vozilu ili na vozilu, koje tjera, vodi ili jaše životinju koja se kreće po putu, kao i pješak ili lice koje svoje poslove i radne zadatke obavlja na putu.
Saobraćajna nezgoda je događaj na putu ili koji je počeo na putu, u kojem je učestvovalo najmanje jedno vozilo u pokretu i u kojem je jedno ili više lica poginulo ili povrijeđeno ili je nastala materijalna šteta.
Saobraćajna traka je obilježeni ili neobilježeni uzdužni dio kolovoza čija je širina dovoljna za nesmetan saobraćaj jednog reda vozila.
Saobraćajna signalizacija je sistem sredstava, uređaja i oznaka za regulisanje i vođenje saobraćaja.
Saobraćajni znak je znak kojim se upotrebom grafičkih ili svjetlosnih ili brojčanih ili slovničkih oznaka ili drugih simbola učesnici u saobraćaju upozoravaju na opasnosti na putu, stavljaju im se do znanja ograničenja, zabrane i obaveze, odnosno daju obavještenja potrebna za bezbjedno kretanje po putu.
Prekršaj predstavlja kršenje propisa, javnog poretka ili drugih društvenih vrijednosti koje nisu zaštićene krivičnim zakonima i drugim zakonima u kojima su propisana krivična djela, kao i kršenje drugih propisa kojima su određena obilježja prekršaja i za koje su propisane sankcije.
Odgovornost za prekršaj pretpostavlja izvršenu ili propuštenu protivpravnu skrivljenu radnju koja je propisom nadležnog organa određena kao prekršaj.
Ovlašteni organ je bilo koji od sljedećih: a) nadležni policijski organ Bosne i Hercegovine, Federacije ili kantona, b) nadležni inspeksijski organi ili c) ministarstvo, preduzeće ili drugo pravno lice koje ima javna ovlaštenja i u čiju nadležnost spada direktno ili indirektno provođenje bilo kojeg zakona ili propisa koji propisuju prekršaje.
Registar novčanih kazni i prekršajne evidencije je elektronska baza podataka o izrečenim novčanim kaznama za prekršaje, drugim prekršajnim sankcijama i troškovima postupka kao što je propisano u Zakonu o Agenciji za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 56/08).
Okrivljeni je pravno ili fizičko lice protiv kojeg je pokrenut prekršajni postupak.
Oštećeni je pravno ili fizičko lice koje je pretrpjelo štetu koja je na bilo koji način nastala počinjenjem prekršaja.
Uručenje pismena poštom je uručenje putem preporučene pošte na adresu fizičkog lica koje je određeno u Registru prebivališta i boravišta, a koju vodi Glavni centar za obradu podataka u BiH ili na registriranu adresu sjedišta pravnog lica.
Kažnjenik je osoba za koju je konačnim prekršajnim nalogom ili pravomoćnim rješenjem o prekršaju ustanovljeno da je odgovorna za određeni prekršaj.

8.2. Nadležnosti institucija relevantnih za upravljanje prekršajnim postupcima u saobraćaju

Institucija	Nadležnosti
Federalno ministarstvo pravde	U provođenju svojih nadležnosti FMP obavlja sljedeće poslove: <ul style="list-style-type: none"> • priprema teza, prednacrt, nacrt i prijedloga propisa i drugih općih akata u FBiH, • izrađuje informacija, studija i analiza i davanje mišljenja.
Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	U provođenju svojih nadležnosti FMUP obavlja i sljedeće poslove: <ul style="list-style-type: none"> • vrši poslove sigurnosti saobraćaja, • osigurava uspostavljanje jedinstvenog informacijskog i informatičkog sistema za svakodnevno obavještanje i statističku obradu podataka.
Kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova	U provođenju svojih nadležnosti kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova obavljaju sljedeće poslove: <ul style="list-style-type: none"> • štite živote i imovine, kao i druga prava i slobode utvrđene ustavima u Bosni i Hercegovini, • vrše poslove sigurnosti, kontrole i regulisanja saobraćaja na putevima kantona, te druge poslove sigurnosti u oblasti saobraćaja utvrđene zakonom i podzakonskim aktima, • sprečavanje, otkrivanje i istraga krivičnih djela i prekršaja na području kantona, • obezbjeđuju obradu podataka, iz područja unutrašnjih poslova, • vrše poslove prijavljivanja, odjavljivanja i vođenja evidencija o prebivalištu i boravištu građana, • vrše poslove registracije motornih vozila, izdavanja vozačkih i saobraćajnih isprava i vođenje evidencija, • vode propisane i druge potrebne statističke i operativne službene evidencije, u skladu sa zakonom i drugim propisima, • saraduju sa drugim organima u Bosni i Hercegovini u izvršavanju unutrašnjih poslova, • obavljaju druge poslove i zadatke koje Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova povjeri kantonalnom ministarstvu iz svoje nadležnosti.
Kantonalne uprave policije	U provođenju svojih nadležnosti kantonalne uprave policije obavljaju sljedeće poslove: <ul style="list-style-type: none"> • vrše kontrolu i regulaciju saobraćaja na putevima kantona, te druge poslove u oblasti saobraćaja propisane zakonom, • sprečavanje, otkrivanje i istraga krivičnih djela i prekršaja na području kantona u skladu sa zakonom, • traganje za počiniocima krivičnih djela i prekršaja i njihovo dovođenje nadležnim organima, • vođenje kaznenih i prekršajnih evidencija i ustupanje istih nadležnim organima u skladu sa važećim zakonima i propisima i vođenje drugih službenih evidencija potrebnih za obavljanje zadataka iz nadležnosti uprava policije u skladu sa važećim zakonima i propisima; • razmjene informacija sa tužilaštvima, sudovima i drugim policijskim organima u Bosni i Hercegovini, • pružanje pomoći organima uprave i pravnim licima koja vrše javna ovlaštenja u skladu sa zakonom, • saradnja sa drugim policijskim organima i upravnim organizacijama, kao i drugim organima u BiH, u okviru nadležnosti Uprava policije, • druge poslove i zadatke utvrđene zakonom i drugim propisima.

Struktura rada kantonalnih ministarstava unutrašnjih poslova i uprava policije

8.3. Podaci o aktivnostima kantonalnih uprava policije iz oblasti sigurnosti saobraćaja

Red. br.	Uprave policije	2021.	2022.	2023.	Na 30. 6. 2024.	Ukupno 2021-2024
	1	2	3	4	5	6 (2+3+4+5)
1.	Uprava policije MUP-a USK, Bihać					
	Broj kontrolisanih vozila/vozača	144143	129183	123716	73105	470147
	Broj uručenih prekršajnih naloga	61302	54390	48370	27820	191882
	Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	284	363	432	136	1215
	Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom pod dejstvom alkohola	764	1456	1773	998	4991
	Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom bez položenog vozačkog ispita	344	1312	1628	983	4267
	Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom pod izrečenom zaštitnom mjerom	101	226	299	148	774
	Broj vozila otkrivenih da učestvuju u saobraćaju bez važeće registracije	248	615	644	323	1830
	Broj prekršaja zbog prekoračenja dozvoljene brzine kretanja vozila	30102	30128	19687	10405	90322
	Broj prekršaja zbog prekoračenja dozvoljene brzine kretanja vozila stranih registarskih tablica	9283	5046	2189	607	17125
	Broj nenaplaćenih novčanih kazni vozača sa stranim registarskim tablicama	8356	3895	678	274	13203
	Ukupan broj registrovanih vozila na području kantona	14194	15545	14162	7180	51081
	Broj organizovanih akcija kontrole vozila i vozača	326	279	395	206	1206
2.	Uprava policije MUP-a PK, Orašje					
	Broj kontrolisanih vozila/vozača	32040	26402	29176	14902	102520
	Broj uručenih prekršajnih naloga	10657	11629	10940	5500	38726
	Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	52	31	93	46	222
	Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom pod dejstvom alkohola	106	107	122	73	408
	Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom bez položenog vozačkog ispita	131	290	192	103	716

Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom pod izrečenom zaštitnom mjerom	29	30	30	14	103
Broj vozila otkrivenih da učestvuju u saobraćaju bez važeće registracije	971	1373	1378	758	4480
Broj prekršaja zbog prekoračenja dozvoljene brzine kretanja vozila	28054	28697	24277	13405	94433
Broj prekršaja zbog prekoračenja dozvoljene brzine kretanja vozila stranih registarskih tablica	23401	24351	20254	11214	79220
Broj nenaplaćenih novčanih kazni vozača sa stranim registarskim tablicama	20883	20394	17460	9845	68582
Ukupan broj registrovanih vozila na području kantona	10571	10604	11110	5817	38102
Broj organizovanih akcija kontrole vozila i vozača	23	23	24	5	75
3.	Uprava policije MUP-a TK, Tuzla				
Broj kontrolisanih vozila/vozača	238293	233930	222128	116020	810371
Broj uručenih prekršajnih naloga	106256	114181	130012	69167	419616
Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	1077	844	1031	422	3374
Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom pod dejstvom alkohola	3098	3141	4135	2012	12386
Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom bez položenog vozačkog ispita	1503	1630	2054	1078	6265
Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom pod izrečenom zaštitnom mjerom	346	377	445	137	1305
Broj vozila otkrivenih da učestvuju u saobraćaju bez važeće registracije	1341	1247	1223	578	4389
Broj prekršaja zbog prekoračenja dozvoljene brzine kretanja vozila	43459	39552	50298	27806	161115
Broj prekršaja zbog prekoračenja dozvoljene brzine kretanja vozila stranih registarskih tablica	2180	4585	7300	3570	17635
Broj nenaplaćenih novčanih kazni vozača sa stranim registarskim tablicama	929	1254	872	689	3744
Ukupan broj registrovanih vozila na području kantona	164744	166059	174702	87613	593118
Broj organizovanih akcija kontrole vozila i vozača	7572	7644	9308	7220	31744
4.	Uprava policije MUP-a ZDK, Zenica				
Broj kontrolisanih vozila/vozača	126023	226240	181272	77314	610849
Broj uručenih prekršajnih naloga	93661	10007	93652	42268	239588
Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	957	909	1402	681	3949
Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom pod dejstvom alkohola	3346	3890	3133	1370	11739
Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom bez položenog vozačkog ispita	753	831	834	477	2895
Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom pod izrečenom zaštitnom mjerom	363	393	328	249	1333
Broj vozila otkrivenih da učestvuju u saobraćaju bez važeće registracije	742	774	644	370	2530
Broj prekršaja zbog prekoračenja dozvoljene brzine kretanja vozila	64060	70235	41809	15818	191922
Broj prekršaja zbog prekoračenja dozvoljene brzine kretanja vozila stranih registarskih tablica	23139	27485	16088	5885	72597
Broj nenaplaćenih novčanih kazni vozača sa stranim registarskim tablicama	21604	25148	18336	7438	72526

	Ukupan broj registrovanih vozila na području kantona	137232	139766	145134	73313	495445
	Broj organizovanih akcija kontrole vozila i vozača	390	329	454	265	1438
5.	Uprava policije MUP-a BPK, Goražde					
	Broj kontrolisanih vozila/vozača	6893	6692	8692	6053	28330
	Broj uručenih prekršajnih naloga	4903	5789	6930	4117	21739
	Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	7	5	9	7	28
	Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom pod dejstvom alkohola	163	142	183	77	565
	Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom bez položenog vozačkog ispita	13	39	34	16	102
	Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom pod izrečenom zaštitnom mjerom	8	8	9	9	34
	Broj vozila otkrivenih da učestvuju u saobraćaju bez važeće registracije	20	84	26	14	144
	Broj prekršaja zbog prekoračenja dozvoljene brzine kretanja vozila	3616	4210	4766	2608	15200
	Broj prekršaja zbog prekoračenja dozvoljene brzine kretanja vozila stranih registarskih tablica					
	Broj nenaplaćenih novčanih kazni vozača sa stranim registarskim tablicama					
	Ukupan broj registrovanih vozila na području kantona					
	Broj organizovanih akcija kontrole vozila i vozača	6	9	12	8	35
6.	Uprava policije MUP-a SBK/KSB, Travnik					
	Broj kontrolisanih vozila/vozača	106579	133798	121851	57689	419917
	Broj uručenih prekršajnih naloga	87221	102142	96912	42613	328888
	Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	2424	1888	2538	1194	8044
	Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom pod dejstvom alkohola	1696	2151	2116	823	6786
	Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom bez položenog vozačkog ispita	411	534	560	303	1808
	Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom pod izrečenom zaštitnom mjerom	139	141	168	56	504
	Broj vozila otkrivenih da učestvuju u saobraćaju bez važeće registracije	536	509	743	483	2271
	Broj prekršaja zbog prekoračenja dozvoljene brzine kretanja vozila	91662	88439	79348	37310	296759
	Broj prekršaja zbog prekoračenja dozvoljene brzine kretanja vozila stranih registarskih tablica	12935	19368	17902	6298	56503
	Broj nenaplaćenih novčanih kazni vozača sa stranim registarskim tablicama	-	-	-	-	-
	Ukupan broj registrovanih vozila na području kantona	68908	70500	75520	78409	293337
	Broj organizovanih akcija kontrole vozila i vozača	379	398	319	152	1248
7.	Uprava policije MUP-a HNK, Mostar					
	Broj kontrolisanih vozila/vozača	65532	65346	56974	21810	209662
	Broj uručenih prekršajnih naloga	39923	45815	43337	33036	162111
	Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	1110	1115	1610	387	4222
	Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom pod dejstvom alkohola	556	614	516	219	1905

	Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom bez položenog vozačkog ispita	617	694	565	236	2112
	Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom pod izrečenom zaštitnom mjerom	56	60	50	23	189
	Broj vozila otkrivenih da učestvuju u saobraćaju bez važeće registracije	1082	1441	572	211	3306
	Broj prekršaja zbog prekoračenja dozvoljene brzine kretanja vozila	14304	18462	18577	21723	73066
	Broj prekršaja zbog prekoračenja dozvoljene brzine kretanja vozila stranih registarskih tablica	-	-	-	-	-
	Broj nenaplaćenih novčanih kazni vozača sa stranim registarskim tablicama	-	-	-	-	-
	Ukupan broj registrovanih vozila na području kantona	6413	12286	12537	6024	37260
	Broj organizovanih akcija kontrole vozila i vozača	30	32	36	18	116
8.	Uprava policije MUP-a ZHK, Ljubuški					
	Broj kontrolisanih vozila/vozača	67265	58218	73941	38289	237713
	Broj uručenih prekršajnih naloga	17876	17117	18738	10458	64189
	Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	25	50	321	186	582
	Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom pod dejstvom alkohola	638	625	852	495	2610
	Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom bez položenog vozačkog ispita	92	113	122	78	405
	Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom pod izrečenom zaštitnom mjerom	37	66	68	26	197
	Broj vozila otkrivenih da učestvuju u saobraćaju bez važeće registracije	307	365	2176	1505	4353
	Broj prekršaja zbog prekoračenja dozvoljene brzine kretanja vozila	Info. nisu dostupne	Info. nisu dostupne	Info. nisu dostupne	Info. nisu dostupne	Info. nisu dostupne
	Broj prekršaja zbog prekoračenja dozvoljene brzine kretanja vozila stranih registarskih tablica	Info. nisu dostupne	Info. nisu dostupne	Info. nisu dostupne	Info. nisu dostupne	Info. nisu dostupne
	Broj nenaplaćenih novčanih kazni vozača sa stranim registarskim tablicama	Info. nisu dostupne	Info. nisu dostupne	Info. nisu dostupne	Info. nisu dostupne	Info. nisu dostupne
	Ukupan broj registrovanih vozila na području kantona	32534	34316	35901	18465	121216
	Broj organizovanih akcija kontrole vozila i vozača	4	4	6	3	17
9.	Uprava policije MUP-a KS, Sarajevo					
	Broj kontrolisanih vozila/vozača	192919	210225	218985	107616	729745
	Broj uručenih prekršajnih naloga	184427	212418	237949	160551	795345
	Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	2507	3010	2558	884	8959
	Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom pod dejstvom alkohola	2653	3844	3616	2080	12193
	Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom bez položenog vozačkog ispita	2092	1752	2082	584	6510
	Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom pod izrečenom zaštitnom mjerom	703	638	676	262	2279
	Broj vozila otkrivenih da učestvuju u saobraćaju bez važeće registracije	4087	3148	24768	9985	41988
	Broj prekršaja zbog prekoračenja dozvoljene brzine kretanja vozila	35529	31957	71620	78084	217190
	Broj prekršaja zbog prekoračenja dozvoljene brzine kretanja vozila stranih registarskih tablica	10448	19358	66727	452	96985

	Broj nenaplaćenih novčanih kazni vozača sa stranim registarskim tablicama	9725	18699	65647	0	94071
	Ukupan broj registrovanih vozila na području kantona	155830	162560	169935	89321	577646
	Broj organizovanih akcija kontrole vozila i vozača	677	909	1114	796	3496
10.	Uprava policije MUP-a K10, Livno					
	Broj kontrolisanih vozila/vozača	53554	46681	52389	74629	227253
	Broj uručenih prekršajnih naloga	11614	17945	16414	11332	57305
	Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	82	71	70	81	304
	Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom pod dejstvom alkohola	507	629	479	230	1845
	Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom bez položenog vozačkog ispita	155	118	141	97	511
	Broj vozača zatečenih da upravljaju vozilom pod izrečenom zaštitnom mjerom	19	35	49	35	138
	Broj vozila otkrivenih da učestvuju u saobraćaju bez važeće registracije	177	155	158	73	563
	Broj prekršaja zbog prekoračenja dozvoljene brzine kretanja vozila	5473	13028	10142	9525	38168
	Broj prekršaja zbog prekoračenja dozvoljene brzine kretanja vozila stranih registarskih tablica	401	570	658	728	2357
	Broj nenaplaćenih novčanih kazni vozača sa stranim registarskim tablicama*	0	0	0	0	0
	Ukupan broj registrovanih vozila na području kantona	17609	17956	18838	19558	73961
	Broj organizovanih akcija kontrole vozila i vozača	166	167	173	101	607

Izvor: Kantonalne uprave policije

- **Podaci o broju upućenih zahtjeva nadležnim sudovima koji se odnose na lišenje slobode zbog neplaćanja novčane kazne**

R. br.	Naziv Uprave policije	Lišenje slobode radi neplaćanja novčane kazne				
		2021.	2022.	2023.	Na 30. 6. 2024.	Ukupno 2021-2024.
1.	Uprava policije MUP-a USK	3143	571	1511	501	5726
2.	Uprava policije MUP-a ŽP	0	0	0	0	0
3.	Uprave policije MUP-a TK	0	0	0	0	0
4.	Uprava policije MUP-a ZDK	0	0	0	0	0
5.	Uprava policije MUP-a BPK Goražde	0	0	0	0	0
6.	Uprava policije MUP-a SBK/KSB	0	0	0	0	0
7.	Uprava policije MUP-a HNK	0	0	0	0	0
8.	Uprava policije MUP-a ZHK	0	0	0	0	0
9.	Uprava policije MUP-a KS	2044	4797	3942	486	11269
10.	Uprava policije MUP-a K10	0	0	0	0	0
UKUPNO		5187	5368	5453	987	16995

Izvor: Kantonalne uprave policije

- Podaci o broju upućenih zahtjeva nadležnim sudovima koje se odnose na prinudnu naplatu

R. br.	Naziv Uprave policije	Blokada računa usljed neplaćanja kazni, odnosno prinudna naplata				
		2021.	2022.	2023.	Na 30. 6. 2024.	Ukupno 2021-2024.
1.	Uprava policije MUP-a USK	0	0	0	0	0
2.	Uprava policije MUP-a ŽP	0	0	0	0	0
3.	Uprave policije MUP-a TK	0	26	0	0	26
4.	Uprava policije MUP-a ZDK	0	91	34	54	179
5.	Uprava policije MUP-a BPK	0	0	0	0	0
6.	Uprava policije MUP-a SBK/KSB	0	0	0	0	0
7.	Uprava policije MUP-a HNK	0	0	0	0	0
8.	Uprava policije MUP-a ZHK	0	0	0	0	0
9.	Uprava policije MUP-a KS	0	0	0	0	0
10.	Uprava policije MUP-a K10	0	0	0	0	0
UKUPNO		0	117	34	54	205

Izvor: Kantonalne uprave policije

- Podaci o broju oduzetih vozila: privremeno i trajno

R. br.	Naziv uprave policije	Broj provedenih sankcija: Oduzimanje vozila: Privremeno ili trajno									
		2021.		2022.		2023.		Na 30. 6. 2024.		Ukupno 2021-2024.	
		Privremeno	Trajno	Privremeno	Trajno	Privremeno	Trajno	Privremeno	Trajno	Privremeno	Trajno
1.	Uprava policije MUP-a USK	55	0	77	1	61	0	35	0	228	1
2.	Uprava policije MUP-a ŽP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Uprave policije MUP-a TK	23	9	21	4	25	32	23	6	92	51
4.	Uprava policije MUP-a ZDK	103	49	70	33	106	37	69	1	348	120
5.	Uprava policije MUP-a BPK Goražde	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	Uprava policije MUP-a SBK/KSB	70	6	110	6	124	5	34	3	338	20
7.	Uprava policije MUP-a HNK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.	Uprava policije MUP-a ZHK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9.	Uprava policije MUP-a KS	6	0	44	0	82	2	146	1	278	3
10.	Uprava policije MUP-a K10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Izvor: Kantonalne uprave policije

8.4. Propisane sankcije i zaštitne mjere iz zakona o prekršajima u BiH i susjednih država

Red. br.	Država	Naziv zakonskog akta	Vrste prekršajnih sankcija i mjera	Zastarjelost pokretanja i vođenja prekršajnog postupka
1	2	3	4	5
1.	Bosna i Hercegovina: Federacija BiH	Zakon o prekršajima Federacije BiH (Članovi 21. i Član 50.)	<ul style="list-style-type: none"> - novčana kazna; - uvjetna osuda; - ukor; - zaštitne mjere; - oduzimanje imovinske koristi; - obaveza naknade štete; - kazneni poeni i lišenje slobode radi naplate novčane kazne. 	<p><i>Prekršajni postupak ne može se pokrenuti ni voditi za:</i></p> <p>prekršaje za koje je propisana novčana kazna u iznosu do 3.000,00 KM kad prođu dvije godine od dana kada je prekršaj izvršen;</p> <p>prekršaje za koje je propisana novčana kazna u iznosu većem od 3.000,00 KM kad prođu tri godine od dana kada je prekršaj izvršen.</p>
	Bosna i Hercegovina: Republika Srpska	Zakon o prekršajima Republike Srpske (Članovi 36. i 99.)	<ul style="list-style-type: none"> - kazne (novčana i zatvor); - kazneni bodovi; - mjere upozorenja; - zaštitne mjere; - vaspitne mjere; - oduzimanje imovinske koristi; - obaveza naknade štete. 	<p><i>Prekršajni postupak ne može se pokrenuti ni voditi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - za prekršaje za koje je propisana novčana kazna do 3.000 KM ili kazna zatvora u trajanju do 15 dana, kada protekne godina dana od dana kada je prekršaj izvršen; - za prekršaje za koje je propisana novčana kazna veća od 3.000 KM ili kazna zatvora u trajanju dužem od 15 dana, kada proteknu dvije godine od dana kada je prekršaj izvršen.
2.	Hrvatska	Prekršajni zakon (Članovi 5. i 13.)	<ul style="list-style-type: none"> - kazna (novčana i zatvor); - zaštitne mjere; - mjere upozorenja (opomena i uvjetna osuda); - zaštitne mjere i odgojne mjere 	<ul style="list-style-type: none"> -Prekršajni progon zastarijeva nakon četiri godine. -Prekršajni progon zastarijeva nakon tri godine za prekršaje za koje je ovlašten tužitelj obavezan izdati prekršajni nalog.
3.	Srbija	Zakon o prekršajima (Članovi 32. i 84.)	<ul style="list-style-type: none"> - kazne (novčana, zatvor i rad u javnom interesu) - kazneni poeni; - opomena; - zaštitne mjere i vaspitne mjere. 	Prekršajni postupak ne može se pokrenuti niti voditi ako protekne jedna godina od dana kada je prekršaj učinjen.
4.	Crna Gora	Zakon o prekršajima (Članovi 5. i 59.)	<ul style="list-style-type: none"> - kazne (novčana, zatvor i rad u javnom interesu); - mjere upozorenja; - zaštitne mjere; - vaspitne mjere. 	Prekršajni postupak ne može se pokrenuti niti voditi ako protekne jedna godina od dana kad je prekršaj izvršen.

8.5. Podaci o broju angažovanih zaposlenika u upravama policije iz uzorka na obradi prekršajnih naloga

R br.	Naziv Uprave policije	2021.			2022.			2023.			Na 30. 6. 2024.		
		Namještenici	Polic. služb.	Ostali služb.	Namještenici	Polic. Služb.	Ostali služb.	Namještenici	Polic. služb.	Ostali služb.	Namještenici	Polic. služb.	Ostali služb.
1.	UP MUP-a USK	0	25	0	0	26	0	0	25	0	0	23	0
2.	UP MUP-a TK	1	33	0	1	31	0	1	38	0	0	42	0
3.	UP MUP-a ZDK	44	23	0	44	22	0	46	22	0	63	23	0
4.	UP MUP-a HNK	16	22	1	16	24	1	16	23	1	17	24	1
5.	UP MUP-a KS	11	45	21	13	46	25	12	49	22	4	57	16
UKUPNO		72	148	22	74	149	26	75	157	23	84	169	17

Izvor: Uprave policije iz uzorka

Kako pokazuju podaci u tabeli, neujednačena je praksa angažovanja zaposlenika na obradi prekršajnih naloga. U UP MUP-a USK ove poslove obavljaju samo policijski službenici. Ostali službenici, njih 26, su bili angažovani samo u UP MUP-a HNK (1) i KS (25). Jedino je u UP MUP-a ZDK veći broj namještenika koji rade na obradi prekršajnih naloga. Razlog angažovanja policijskih službenika na obradi prekršajnih naloga proizilazi iz njihovih zakonskih ovlaštenja. U članu 55. stav (1) tačka 3) ZOP-a FBiH propisano je da prekršajni nalog mora sadržavati ime i svojstvo službene osobe koja ga je izdala.

8.6. Tehnički kapaciteti uprava policije USK, TK, ZDK, HNK i KS

Red. br.	Uprave policije	2021.	2022.	2023.	Na 30. 6. 2024.	Ukupno 2021-2024
		2	3	4	5	6
1.	Uprava policije MUP-a USK, Bihać					
	Broj postavljenih kamera za praćenje (monitoring) saobraćaja	0	0	0	0	0
	Broj postavljenih kamera za nadzor raskrsnica	5		52	1	54
	Broj postavljenih kamera za detekciju brzine kretanja vozila	9	9	9	9	9
	Broj analitičkih kamera za očitovanje registarskih oznaka	-	-	-	11	11
	Broj stacionarnih radara	9	9	9	9	9
	Broj mobilnih radara i kamera	2	1	4	-	7
	Broj mobilnih računara i tableta sa specijalizovanim softverom koje policijski službenici koriste za pristup i unos podataka direktno sa terena	-	-	-	8	8
	Broj fotoaparata koje policijski službenici koriste za dokumentovanje prekršaja u saobraćaju	12	12	12	12	12
	Broj kamera za tijelo koje koriste policijski službenici (body-worn kamere)	0	0	0	0	0
2.	Uprava policije MUP-a TK, Tuzla					
	Broj postavljenih kamera za praćenje (monitoring) saobraćaja	0	0	0	0	0
	Broj postavljenih kamera za nadzor raskrsnica	0	0	0	0	0
	Broj postavljenih kamera za detekciju brzine kretanja vozila (presrećača)	0	0	2	0	2
	Broj analitičkih kamera za očitovanje registarskih oznaka	0	0	20	0	20
	Broj stacionarnih radara	1	1	1	1	1
	Broj mobilnih radara*	15	0	12	6	33

	Broj mobilnih tableta sa specijalizovanim softverom koje policijski službenici koriste za pristup i unos podataka direktno sa terena	0	0	0	17	17
	Broj fotoaparata koje policijski službenici koriste za dokumentovanje prekršaja u saobraćaju	16	0	0	0	16
	Broj kamera za tijelo koje koriste policijski službenici (body-worn kamere)	0	0	0	0	0
	Ostala tehnička oprema: sistem „Sparta“	0	0	0	1	1
3.	Uprava policije MUP-a ZDK, Zenica					
	Broj postavljenih kamera za praćenje (monitoring) saobraćaja			98	3	101
	Broj postavljenih kamera za nadzor raskrsnica			80	3	83
	Broj postavljenih kamera za detekciju brzine kretanja vozila	0	2	1	2	5
	Broj analitičkih kamera za očitovanje registarskih oznaka	7	10	1	0	18
	Broj stacionarnih radara	3	3	3	3	3
	Broj mobilnih radara/kamera	10	2	2	2	16
	Broj mobilnih računara i tableta sa specijalizovanim softverom koje policijski službenici koriste za pristup i unos podataka direktno sa terena	4	0	0	0	4
	Broj fotoaparata koje policijski službenici koriste za dokumentovanje prekršaja u saobraćaju	23	0	0	0	23
	Broj kamera za tijelo koje koriste policijski službenici (body-worn kamere)	0	0	0	0	0
	Ostala tehnička oprema (navesti koja): Mobilni aparat za GPS koordinate	14	0	0	0	14
4.	Uprava policije MUP-a HNK, Mostar					
	Broj postavljenih kamera za praćenje (monitoring) saobraćaja	58	27	34	27	146
	Broj postavljenih kamera za nadzor raskrsnica	38	26	26	26	116
	Broj postavljenih kamera za detekciju brzine kretanja vozila	-	1	2	4	7
	Broj analitičkih kamera za očitovanje registarskih oznaka	6	8	4	5	26
	Broj stacionarnih radara	2	3	5	2	12
	Broj mobilnih radara i kamera	4	4	4	4	4
	Broj mobilnih računara i tableta sa specijalizovanim softverom koje policijski službenici koriste za pristup i unos podataka direktno sa terena	-	-	-	-	10
	Broj fotoaparata koje policijski službenici koriste za dokumentovanje prekršaja u saobraćaju	6	3	3	-	12
	Broj kamera za tijelo koje koriste policijski službenici (body-worn kamere)	0	0	0	0	0
5.	Uprava policije MUP-a KS, Sarajevo					
	Broj postavljenih kamera za praćenje (monitoring) saobraćaja	114	130	130	136	-
	Broj postavljenih kamera za nadzor raskrsnica**					
	Broj analitičkih kamera za očitovanje registarskih oznaka	18	18	20	20	20
	Broj stacionarnih radara	26	26	37	37	37
	Broj mobilnih radara i kamera	22	22	22	22	22
	Broj mobilnih računara i tableta sa specijalizovanim softverom koje policijski službenici koriste za pristup i unos podataka direktno sa terena	45	45	45	45	45
	Broj fotoaparata koje policijski službenici koriste za dokumentovanje prekršaja u saobraćaju					
	Broj kamera za tijelo koje koriste policijski službenici (body-worn kamere)	0	0	0	200	200

Izvor: Uprave policije iz uzorka

Uprava policije MUP-a USK trenutno raspolaže sa 9 stacionarnih radara i 32 kućišta. Prema izjavama nadležnih, radari se u jednom kućištu sadrže otprilike 2-3 mjeseca i onda se premještaju u drugo kućište. Naravno, vodi se računa da dok traje nastava u osnovnim i srednjim školama radari budu postavljeni u kućišta u blizini školskih dvorišta.

Uprava policije MUP-a TK nema postavljenih kamera za praćenje saobraćaja kao i kamera za nadzor raskrsnica. Na putevima TK-a su od strane gradskih/općinskih vlasti postavljane kamere za nadzor i praćenje saobraćaja na dijelovima puteva kao i na raskrsnicama, a na osnovu ukazane potrebe stanja sigurnosti, službenici Uprave policije mogu izvršiti uvid u snimke nadzornih kamera.

*Uprava policije posjeduje tri video uređaja sa po dvije kamere koje se nalaze u unutrašnjosti policijskih vozila, u kojima je smješten prostor za pohranu snimljenog materijala, koji nije dostupan službenicima policije koji upravljaju vozilom. Skidanje i pregled pohranjenog materijala vrši se od strane rukovodnog službenika policijske stanice zbog nadzora i kontrole rada službenika policije. Pored toga, UP MUP-a TK posjeduje jedan stacionarni radarski uređaj postavljen za detekciju brzine kretanja vozila, koji je postavljen prije više od 13 godina. U 2024. godini je instaliran sistem "Sparta" koji služi za bržu obradu prekršajnih naloga.

Uprava policije MUP-a ZDK: Broj postavljenih kamera za praćenje brzine saobraćaja (ukupno: 101) odnosi se na područje Grada Zenica, dok će se u narednom periodu vršiti rekonstrukcija, odnosno, konsolidacija video nadzornog sistema - VNS u saradnji sa općinama/gradovima. Uprava policije MUP-a ZDK raspolaže sa tri stacionarna radara, a šest kućišta.

****Uprava policije MUP-a KS** trenutno ima sistem video nadzora koji je smješten po policijskim upravama, te se prema nadležnosti policijskih uprava vrši monitoring i nadzor saobraćaja na saobraćajnicama i raskrsnicama.

8.7. Zahtjevi kantonalnih uprava policije iz uzorka upućeni nadležnim sudovima

R. br.	Podnosilac zahtjeva	Zahtjev	Osnov za podnošenje Zahtjeva	Odluka prvostepenog organa (Općinski sud)	Sadržaj Odluke	Žalba i sadržaj žalbe	Odluka drugostepenog organa (Kantonalni sud)
1.	Uprava policije MUP-a USK, Prva policijska uprava, Policijska stanica BIHAĆ	Zahtjev za lišenje slobode zbog neplaćanja novčane kazne	Prekršaj iz oblasti ZOOBSS-a	Rješenje o lišenju slobode zbog neplaćanja novčane kazne	Lišava se slobode zbog neplaćanja novčane kazne	-	-
	Uprava policije MUP-a USK, Prva policijska uprava, Policijska stanica BIHAĆ	Zahtjev za lišenje slobode zbog neplaćanja novčane kazne	Prekršaji iz oblasti ZOOBSS-a	Rješenje o lišenju slobode zbog neplaćanja novčane kazne	Lišava se slobode zbog neplaćanja novčane kazne	-	-
	Uprava policije MUP-a USK, Prva policijska uprava, Policijska stanica BIHAĆ	Zahtjev za donošenje naredbe o oduzimanju predmeta	Lice upravljalo p/m/v bez vozačke dozvole, vozilo je vlasništvo trećeg lica, važnost vozačke dozvole istekla, povratnik u vršenju težih prekršaja, dug u registru novčanih kazni u iznosu 6934 KM	Naredba za privremeno oduzimanje predmeta Rješenje o vraćanju privremeno oduzetog predmeta	Privremeno se oduzima putničko motorno vozilo i kontakt ključ. Nalaže se Prvoj Policijskoj upravi, PS Bihać povrat privremeno oduzetog predmeta ²⁴⁸	-	-
2.	Uprava policije MUP-a TK, Policijska uprava Srebrenik, Policijska stanica Srebrenik	Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka	Lice upravljalo putničkim motornim vozilom sa različitim registarskim tablicama, potvrda o registraciji na drugo lice i prestala da važi, upravljao p/m/v bez važeće vozačke dozvole, višestruki povratnik u činjenju prekršaja	Rješenje zbog propuštanja	Jedinstvena novčana kazna u iznosu od 800,00 KM, četiri kaznena boda, zaštitna mjera zabrana upravljanja motornim vozilom u trajanju od četiri mjeseca i vraćanje	Žalba radi Odluke o se izricanju zaštitne mjere i oduzimanja imovinske koristi	Rješenje -Odbija se kao neosnovana Žalba i potvrđuje Rješenje Općinskog suda

²⁴⁸ Lice je izmirilo sva dugovanja (6.934,00 KM) koja su bila u registru novčanih kazni u vrijeme kada je predmetno vozilo privremeno oduzeto (iako je imao novo dugovanje 100,00 KM), a što je predstavljalo prepreku za vraćanje vozila koja sada više ne postoji, te je sud donio predmetno rješenje.

					predmeta koji je privremeno oduzeti i to p/m/v. ²⁴⁹		
Uprava policije MUP-a TK, Policijska uprava Srebrenik, Policijska stanica Srebrenik	Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka	Lice je upravljajući u javnom saobraćaju p/m/v prouzrokovao dvije nezgode sa manjim materijalnim štetama, udaljio se sa lica mjesta, navedene događaje nije prijavio nadležnoj PS, nije imao važeću vozačku dozvolu, vozio u alkoholiziranom stanju	Rješenje zbog propuštanja	Jedinstvena novčana kazna u iznosu od 2.000 KM, dva kaznena boda, zaštitna mjera zabrana upravljanja motornim vozilom u trajanju od šest mjeseca i zaštitna mjera trajno oduzimanje predmeta i to p/m/v.	-	-	
Uprava policije MUP-a TK, Policijska uprava Srebrenik, Policijska stanica Srebrenik	Zahtjev za prinudnu naplatu novčane kazne	Novčana kazna za prekršaj izrečena konačnim i izvršnim prekršajnim nalogom	Rješenje zbog propuštanja	Radi naplate novčane kazne određuje se prinudna naplata novčane kazne od 150 KM blokiranjem računa kažnjelog.	-	-	
Uprava policije MUP-a TK, Policijska uprava Srebrenik, Policijska stanica Srebrenik	Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka (uz izricanje zaštitne mjere oduzimanje predmeta)	Prekršaj iz oblasti ZOBBSS-a 1. lice je upravljalo u javnom saobraćaju p/m/v u alkoholiziranom stanju, prije sticanja prava na upravljanje motornim vozilom i 2. lice dozvolilo okrivljenom da upravlja njenim vozilom	Rješenje zbog propuštanja	1 okrivljenom se izriče jedinstvena novčana kazna, 2 okrivljenom se izriče jedinstvena novčana kazna Sud je odbio prijedlog Zahtjeva za izricanje zaštitne mjere – oduzimanje predmeta kojim je učinjen prekršaj, ali je 2 okrivljenoj izrekao maksimalnu novčanu kaznu u iznosu od 300,00 KM. ²⁵⁰	-	-	

²⁴⁹ Sud cijeni da je okrivljenik višestruki ponavljač u činjenju prekršaja iz oblasti sigurnosti prometa na cestama, da se vodi u registru prekršajnih sankcija sa čak 4.503,60 KM neplaćenih kazni. Međutim, vrsta prekršaja u konkretnom postupku nije takvog sadržaja i karaktera koja bi opravdala da je mjera oduzimanja predmeta nužna i prijeko potrebna radi „zaštite interesa opće sigurnosti, čuvanja života i zdravlja ljudi, sigurnosti robnog prometa ili razloga javnog morala, kao i u drugim slučajevima predviđenim zakonom“, jer ipak nije riječ o obijesnoj vožnji, niti o nerazumnoj kršenju prometnih propisa, u kojim slučajevima bi ova mjera bila opravdana.

²⁵⁰ Sud je donio odluku zato što je 2. okrivljena vlasnica motornog vozila samohrana majka malodobnog djeteta, nezaposlena i time slabog imovnog stanja. Stoga joj je vozilo neophodno, a i samo dva navrata je bila prekršajno kažnjena.

3.	Uprava policije MUP-a ZDK, Policijske uprava 1, Policijska stanica Centar	Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka (uz izricanje zaštitne mjere oduzimanje predmeta)	Lice je upravljalo u javnom saobraćaju p/m/v prije sticanja prava na upravljanje motornim vozilom. Lice je povratnik u vršenju prekršaja (ukupan dug: 3.120 KM)	Rješenje o prihvatanju odgovornosti propuštanjem	Novčana kazna u iznosu od 800,00 KM i zaštitna mjera oduzimanja predmeta upotrebljenog za izvršenje prekršaja i to p/m/v i ključ. Nakon prihvatanja Prijedloga za povrat u pređašnje stanje okrivljenog (koji iz objektivnih razloga nije mogao pristupiti sudu), sud je stavio van snage svoje Rješenje		
				Rješenje o prihvatanju odgovornosti	Novčana kazna u iznosu od 500,00 KM, a oduzeti predmet se ima vratiti vlasniku, jer su prestali da postoje opravdani razlozi za oduzimanje vozila. ²⁵¹	Žalba radi Rješenja o prihvatanju odgovornosti u dijelu odluke o zaštitnoj mjeri oduzimanje predmeta (vraća se).	Rješenje kojim se žalba obija kao neosnovana, a prvostepeno Rješenje se potvrđuje.
	Uprava policije MUP-a ZDK, Policijske uprava 1, Policijska stanica Centar	Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka	Lice upravljalo neregistrovanim putničkim motornim vozilom, bez registarskih oznaka, prije sticanja prava na upravljanje vozilom. Ukupan dug: 14.783.60 KM.	Rješenje o prihvatanju odgovornosti propuštanjem	Jedinstvena novčana kazna u iznosu od 800,00 KM i određuje zaštitna mjera trajnog oduzimanja predmeta upotrebljenog za izvršenje prekršaja i to p/m/v i ključ. (prodaja oduzetog predmeta na javnoj licitaciji)	-	-
	Uprava policije MUP-a ZDK, Policijske uprava	Prijedlog za određivanje prinudne naplate	Novčana kazna u iznosu 123,60 KM	Rješenje o izvršenju	Sud određuje izvršenje po službenoj dužnosti radi	-	-

²⁵¹ S obzirom da predstavnik ovlaštenog organa ničim nije dokazao tvrdnju učestalog vršenja prekršaja od strane okrivljenog sa predmetnim putničkim motornim vozilom, te da oduzetim predmetom okrivljeni nije ugrozio interese opće sigurnosti, čuvanja života i zdravlja ljudi, odnosno sigurnost saobraćajnog-robno prometa, sud je uvjerenja da su prestali da postoje opravdani zakonski razlozi u smislu člana 31. stav (2) ZOP-a FBiH za oduzimanje predmetnog vozila, te je odlučeno kao u izreci ovog Rješenja.

	2, Policijska stanica Visoko	novčane kazne i/ili mjere lišenja slobode			prinudne naplate novčane kazne u iznosu 123,60 KM		
4.	Uprava policije MUP-a KS, Sektor uniformisane policije, Jedinica za saobraćaj	Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka	Lice upravljalo putničkim motornim vozilom čiji je vlasnik treće lice, bez položenog vozačkog ispita, odnosno vozačka dozvola mu je poništena od strane nadležnog organa. Lice je povratnik u vršenju težih prekršaja.	Rješenje	Novčana kazna u iznosu od 800,00 KM, a oduzeti predmeti i to p/m/v i ključ se vraćaju vlasniku vozila. ²⁵²	Žalba zbog Odluke o zaštitnoj sankciji usljed koje je prvostepeni sud pobijanim rješenjem vratio privremeno oduzeto p/m/v.	Rješenje Kantonalnog suda u Sarajevu Odbija se kao neosnovana Žalba Uprava policije MUP-a KS i potvrđuje Rješenje Općinskog suda u Sarajevu.
	Uprava policije MUP-a KS, Sektor uniformisane policije, Jedinica za saobraćaj	Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka	Prekršaj iz oblasti ZOOBSS-a. Višestruki povratnik u činjenju prekršaja.	Rješenje	Novčana kazna u iznosu od 1000,00 KM i određuje zaštitna mjera trajnog oduzimanja predmeta upotrebljenog za izvršenje prekršaja i to p/m/v. (prodaja oduzetog predmeta, uz alternativnu mjeru uništenje predmetnog vozila)	-	-

Izvor: Uprave policije MUP-ova USK, TK, ZDK i KS

Zaključak: Analizirano je dvanaest zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka (sa prijedlogom zaštitnih mjera lišenje slobode zbog neplaćanja novčane kazne, oduzimanje predmeta i prinudna naplata) koje su policijske stanice uprava policije upućivale nadležnim sudovima. Od pet uprava policije koje su bile subjekti revizije, u tabeli su predstavljeni prekršajni postupci vođeni po zahtjevima: UP MUP-a USK, MUP-a TK, MUP-a ZDK i MUP-a KS. Uprava policije MUP-a HNK u revidiranom periodu nije upućivala zahtjeve nadležnim sudovima za pokretanje prekršajnih postupaka u vezi navedenih mjera. Uprava policije USK je u revidiranom periodu upućivala sudu zahtjeve za lišenje slobode zbog neplaćanja novčane kazne. Ustanovljeno je da je Općinski sud u Bihaću za oba zahtjeva iz uzorka donio Rješenje o lišenju slobode. Međutim, kako ne postoji podzakonski propis kojim bi se bliže uredilo ovo rješenja suda se ne može izvršiti. Kada je u pitanju 8 analiziranih zahtjeva uprava policije za oduzimanje predmeta, tj. vozila kao sredstava izvršenja prekršaja, za 5 zahtjeva su nadležni sudovi donijeli odluke da se privremeno oduzeta vozila vrata vlasnicima motornih vozila, a samo za 3 (općinski sudovi u Srebreniku, Zenici i Sarajevu) da se trajno oduzmu

²⁵² Lice je izmirilo sva dugovanja (800 KM, 50 prekršaja od čega 46 saobraćajnih), nakon oduzimanja vozila nije došlo do ponovnog činjenja prekršaja iz oblasti saobraćaja, okrivljeni je do daljnjeg u pritvoru, vlasnica p/m/v obećala je Sudu da vozilo više neće biti dostupno okrivljenom već će biti osigurano, okrivljeni je obećao Sudu da neće upravljati motornim vozilom prije nego što položi vozački ispit, te je iskazao kajanje za sve učinjeno.

(unište, prodaju ili ostave na raspolaganju UP). Samo su dvije uprave policije (TK i ZDK) upućivale nadležnim sudovima zahtjeve za prinudnu naplatu novčane kazne. Nadležni sudovi su donijeli odluke o prinudnoj naplati blokiranjem računa kažnjenog.

• Deponovanje oduzetih vozila

Ustanovljeno je da su uprave policije iz uzorka privremeno oduzeta vozila čuvale na iznajmljenim depoima, osim UP MUP-a HNK koja u revidiranom periodu nije privremeno oduzimala vozila prekršiocima u saobraćaju.²⁵³ Troškove deponovanja vozila, troškove premještanja unutar depoa kao i režijske troškove snose MUP-ovi ZDK i KS. Pored iznajmljivanja prostora, uprave policije privremeno oduzeta vozila parkiraju i u krugu policijskih stanica koje su oduzele vozilo. Samo je u KS donesen podzakonski akt kojim je detaljnije propisano postupanje s oduzetim predmetima, između ostalog i skladištenje ovih predmeta.²⁵⁴ Navedenim aktom je predviđeno da se smještaj i čuvanje privremeno oduzetih predmeta vrši u skladu s odlukama nadležnih sudova ili odlukama nadležnog rukovodioca policijskog organa.

Nadležni iz uprava istakli su kako nemaju adekvatno obezbijeđene parkinge ili depoe za privremeno oduzeta vozila. Dvije uprave policije (USK i TK) nemaju troškova zakupa prostora za čuvanje vozila. Uprava MUP-a TK je prostor dobila od Gradske uprave Grada Tuzla na korištenje bez naknade, dok UP MUP-a USK ima svoju deponiju (prostor bivše kasarne).²⁵⁵

Uprava policije MUP-a ZDK već godinama zakupljuje prostor za odlaganje i čuvanje oduzetih vozila od pravnog lica u Zenici.²⁵⁶ Oduzeta vozila se deponuju na plato pravnog lica koja se bavi otkupom i prodajom sekundarnih sirovina, koji je ograđen i pod video nadzorom. **Godišnja zakupnina iznosila je približno 30.000 KM za 230 oduzeta vozila, odnosno 107.640 KM za period 2021 – oktobar 2024. godina.**²⁵⁷

Uprava policije MUP-a KS privremeno oduzeta vozila deponuje na lokaciji u Reljevu na osnovu sporazuma o zakupu prostora zaključenog na period od četiri godine.²⁵⁸ Sporazumom je obuhvaćen i prevoz 750 oduzetih vozila sa prethodne lokacije.²⁵⁹ **Ustanovljeno je da je za troškove zakupa u periodu 2021-oktobar 2024. godina izdvojeno 251.078,38 KM budžetskih sredstava.**²⁶⁰ Postojeća lokacija je osigurana od strane policijskih službenika (posjeduje policijsku kućicu, video nadzor i potrebnu infrastrukturu).

²⁵³ ZoP-om FBiH definisano je da će se Odjeljak 2 Zakona o krivičnom postupku FBiH pod nazivom "Privremeno oduzimanje predmeta i imovine" kao mutatis mutandis primjenjivati u prekršajnom postupku. Privremeno oduzeti predmeti i dokumentacija pohranjuju se u sudu ili sud na drugi način osigurava njihovo čuvanje. Član 84. Zakona o krivičnom postupku FBiH ("Službene novine FBiH", broj 35/03, 56/03 - ispravka, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10, 8/13, 59/14 i 74/20)

²⁵⁴ Pravilnik o načinu postupanja policijskih službenika UP MUP-a KS prilikom obavljanja policijskih poslova i primjene policijskih ovlaštenja, „Službene novine KS“, broj 2/20

²⁵⁵ UP MUP-a TK ima troškove održavanja i obezbijeđenja privremeno oduzetih motornih vozila, dok USK nema zbog toga što depo osiguravaju policijski službenici.

²⁵⁶ Ugovor broj: 08-06/2-14-2-5172-1/17 od 19. 10. 2017. između MUP-a ZDK i „Dilaver Company“ d.o.o. Zenica. Ugovor se obnavlja svake 2 godine.

²⁵⁷ Mjesečna zakupnina iznosi 2.340,00 KM. Nadležni iz UP-a su istakli da planiraju povećati kapacitet na 280 mjesta, te će zakupnina iznositi cca. 2.800,00 KM.

²⁵⁸ Okvirni sporazum o nabavci usluga zakupa prostora za odlaganje privremeno oduzetih motornih vozila za potrebe MUP-a KS, broj: 01-11-4-4830-4/21 od 12. 4. 2021. godine i Aneks br. 3 na navedeni sporazum broj: 056/U/24 od 22. 4. 2024. godine

²⁵⁹ Prema podacima dostavljenim od MUP-a KS ustanovljeno je da se prethodna lokacija za deponovanje vozila nalazila na poligonu Butmir.

²⁶⁰ U 2021. godini je izdvojeno 70.200,00 KM, u 2022. godini 73.433,38 KM, u 2023. godini 67.860,00 KM i do 14. 10. 2024. godine 39.585,00 KM.

8.8. Reference

- Dokument „EU Road Safety Policy Framework 2021-2030 – Next Steps Towards Vision Zero“, Evropska komisija, 2020. godina
- Izvještaji o izvršenom inspekcijskom nadzoru obrade prekršajnih naloga i zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka u Policijskoj stanici Bihać i u organizacionim jedinicama UP MUP-a USK
- GUID 3910 – Temeljni pojmovi za reviziju učinka
- GUID 3920 – Proces revizije učinka
- Instrukcija o vršenju inspekcijskog nadzora u UP MUP-a TK, broj: 08-01-02-355/10 od 8. 10. 2010. godine
- Instrukcija o vršenju unutrašnjeg nadzora u UP MUP-a KS, broj: 01-43/19 od 16. 10. 2019. i broj: 01-7-05-5733/19 od 26. 12. 2019. godine
- INTOSAI Okvir profesionalnih objava i metodologija za reviziju učinka VRI u BiH
- INTOSAI Smjernice za vrhovne revizorske institucije – Revizija spremnosti za implementaciju Ciljeva održivog razvoja
- ISAM: IDI-jev Model revizije Ciljeva održivog razvoja, IDI: Razvojna inicijativa INTOSAI-ja
- ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora
- ISSAI 130 – Etički kodeks
- ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta za vrhovne revizijske institucije
- ISSAI 300 – Principi revizije učinka
- ISSAI 3000 – Standard revizije učinka
- Kantonalni zakoni o unutrašnjim poslovima (USK, TK, ZDK, HNK i KS)
- Kantonalni zakoni o policijskim službenicima (USK, TK, ZDK, HNK i KS)
- (Ne)naplaćene saobraćajne kazne u Bosni i Hercegovini
- Nacionalni plan sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske 2021. – 2030.
- Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava, „Službene novine FBiH“, broj 59/22
- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja prekršajne evidencije, „Službeni glasnik BiH“, broj 43/18
- Publikacija „Federacija BiH u brojkama“, Federalni zavod za statistiku, 2024.
- Smjernice za poboljšanje stanja sigurnosti u saobraćaju na području Kantona Sarajevo
- Zakon o Agenciji za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine, „Službeni glasnik BiH“, broj 56/08
- Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave, „Službene novine FBiH“, broj 58/02, 19/03, 38/05, 2/06, 8/06, 61/06, 52/09 i 48/11
- Zakon o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini, „Službeni glasnik BiH“, broj 6/06, 75/06 - ispravka, 44/07, 84/09, 48/10, 48/10 - drugi zakon, 18/13, 8/17, 89/17, 9/18, 46/23 i 88/23
- Zakon o prekršajima Federacije BiH, „Službene novine FBiH“, broj 63/14 i „Službeni glasnik BiH“, broj 41/22 i 68/22 - odluke Ustavnog suda BiH
- Zakon o unutrašnjim poslovima FBiH, „Službene novine FBiH“, broj 81/14
- Prekršajni zakon Republike Hrvatske, „Narodne novine“, broj 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, 70/17, 118/18, 114/22
- Zakon o prekršajima Republike Srbije, „Službeni glasnik RS“, broj 65/13, 13/16, 98/16 – odluka US, 91/19, 112/22 – odluka US
- Zakon o prekršajima Crne Gore, „Službeni list CG“, broj 1/11, 6/11 - ispr. 39/11, 32/14, 43/17 - odluka US i 51/17
- Zbirni izvještaj o izvršenom vanrednom inspekcijskom nadzoru nad radom policijskih stanica u UP MUP-a TK